

LOKALNY PROGRAM

rewitalizacji

**Gminy Płoty
na lata 2017 - 2023**

**Fundacja Nauka
dla Środowiska**

ul. Raclawicka 15-17
75-620 Koszalin
www.ndsfund.org
tel: 94 347 82 05

Aktywa Plus

Emilia Kowalska

Bolesława Śmiałego 39/2
70-351 Szczecin
www.aktywaplus.pl
tel: 91 444 31 63

Koszalińska Agencja

Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Przemysłowa 8
75-216 Koszalin
www.karsa.pl
tel. 94 341 63 30

„4C Centrum

Ekonomii Społecznej” sp. z o.o.

ul. Koński Kierat 14/15
70-563 Szczecin
www.4c.szczecin.pl
tel. 91 881 26 94

Spis treści

<i>Spis treści</i>	2
<i>Wstęp</i>	4
1.	6
<i>Ogólna charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy Płoty na tle regionu</i>	6
2.	10
<i>Powiązania programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Płoty</i>	10
3.	15
<i>Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Płoty</i>	15
3.1. Metodologia diagnozy na potrzeby rewitalizacji	16
3.2. Geokodowanie danych i zasięg przestrzenny diagnozy	26
3.3. Analiza wewnętrznego zróżnicowania gminy ze względu na występowanie zjawisk kryzysowych w głównych sferach funkcjonalnych: Analiza ilościowa/statystyczna	28
Sfera społeczna	28
Sfera gospodarcza	34
Sfera techniczna	37
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	40
Sfera środowiskowa	43
3.4. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Płoty	45
4.	48
<i>Wyznaczenie obszarów rewitalizacji z uwzględnieniem partycypacji mieszkańców i lokalnych liderów – diagnoza pogłębiona</i>	48
4.1. Partycypacyjna ocena obszaru rewitalizacji	49
4.2. Obszar rewitalizacji w opinii burmistrza gminy Płoty	56
4.3. Charakterystyka podobszarów rewitalizacji – problemy, potrzeby, potencjały i propozycje rozwiązań	59
4.3.1. Podobszar rewitalizacji Makowice (Makowice, Gościejewo i Makowiska)	60
4.3.2. Podobszar rewitalizacji Wicimice	64
4.3.3. Podobszar rewitalizacji Wyszogóra	68
5.	72
<i>Wizja, cele i kierunki działania</i>	72
5.1. Wizja	73
5.2. Cele i kierunki działania	76

6.	80
<i>Lista projektów rewitalizacyjnych</i>	80
6.1. Główne projekty rewitalizacyjne dotyczące obszaru zdegradowanego, które będą realizowane w ramach danego programu rewitalizacji	81
6.2. Ogólny opis projektów rewitalizacyjnych uzupełniających	90
7.	101
<i>Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji</i>	101
8.	106
<i>Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji</i>	106
8.1. Otwarta Grupa Robocza na Rzecz Rewitalizacji	111
9.	116
<i>System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji</i>	116
9.1. Zespół ds. Rewitalizacji	117
9.2. Promocja LPR	118
10.	119
<i>System monitoringu skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu</i>	119
<i>Spis map</i>	127
<i>Spis tabel</i>	128
<i>Spis rysunków</i>	129
<i>Spis załączników</i>	130
<i>Spis literatury</i>	131

Wstęp

Rewitalizacja w Polsce zyskuje coraz większe znaczenie jako skuteczne narzędzie polityki społeczno-gospodarczej i planowania przestrzennego. Podjęte w tym zakresie działania legislacyjne mają na celu systemowe wsparcie procesów rewitalizacji poprzez wdrożenie narzędzi prawnych, aby jak najefektywniej zarządzać tymi procesami. Wraz z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2017 poz. 1023) zostały doprecyzowane zadania własne gminy w obszarze działań rewitalizacyjnych. Wskazane przepisy nie wprowadziły nowego zadania gminy, które obciążałoby ją dodatkowymi obowiązkami, ale określiły zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji przy pomocy gminnego programu rewitalizacji. Do 31 grudnia 2023 roku wymieniona ustawa (art. 52) dopuszcza realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji przyjmowanego uchwałą rady gminy na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz.446 ze zm.).

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Płoty na lata 2017-2023 jest wieloletnim dokumentem planistycznym, którego zadaniem jest koordynowanie i integrowanie różnorodnych aktywności z zakresu rewitalizacji. Wskazany program ma na celu wzmacnianie działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców na obszarach Gminy, na których zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej. Treść dokumentu ujmuje działania Gminy w sposób kompleksowy tak, aby nie pominąć, żadnej z wymienionych sfer zarówno na wskazanym obszarze, jak i w jego otoczeniu.

Wskazanie obszaru rewitalizacji w Gminie Płoty zostało poprzedzone diagnozą, szeroko opisaną w niniejszym dokumencie. Ma ona na celu zidentyfikowanie kluczowych problemów o znaczeniu społecznym, gospodarczym, przestrzennym oraz środowiskowym. Analizę aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w Gminie wykonano w oparciu o dane statystyczne w agregacji na poziomie sołectw, dotychczasowe dokumenty strategiczne i opracowania gminne oraz inne dostępne informacje. Przeprowadzono także badania jakościowe i ilościowe, warsztaty diagnostyczne konsultacje społeczne, które stanowiły podstawę do weryfikacji założeń dokumentu i ukształtowania dalszych działań, w tym wyznaczenia obszarów rewitalizacji.

Wskazany Program został opracowany zgodnie z „Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” przygotowanymi przez Ministerstwo

Rozwoju i „Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach RPO WZ na lata 2014-2020” określonymi przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego i Ustawą o rewitalizacji. Wymienione wytyczne wyjaśniają oraz definiują kluczowe pojęcia związane z rewitalizacją, ale co najważniejsze wskazują cechy i elementy programu rewitalizacji, które obligatoryjnie muszą się w tym dokumencie znaleźć. Wszystkie wskazane wyżej wytyczne zostały uwzględnione w Programie Rewitalizacji Gminy Płoty na lata 2017-2023.

Prace związane z opracowaniem „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Płoty na lata 2017-2023” realizowane były przy aktywnym udziale społeczności lokalnej, która na etapie tworzenia dokumentu miała możliwość wniesienia swoich pomysłów, opinii, stanowisk, sprzeciwu, aprobaty. Konsultacje społeczne były skierowane do szerokiego grona aktorów życia społecznego i gospodarczego w gminie, w tym: mieszkańców Gminy, przedsiębiorców, przedstawicieli sektora publicznego oraz organizacji pozarządowych.

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest planowanie i wdrażanie działań ukierunkowanych na ożywianie i zrównoważony rozwój obszarów, które utraciły dotychczasowe funkcje społeczne i gospodarcze.

1.

Ogólna charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy Płoty na tle regionu

Gmina Płoty jest gminą miejsko-wiejską położoną w północno-zachodniej Polsce, na Pobrzeżu Szczecińskim (Równinie Gryfickiej) w województwie zachodniopomorskim, w południowej części powiatu gryfickiego, ok. 30 km na południe od Morza Bałtyckiego. Siedzibą gminy jest miasto Płoty. Tabela nr 1 przedstawia wybrane wskaźniki społeczno-gospodarcze dla gminy Płoty.

Tabela 1. Wybrane wskaźniki społeczno-gospodarcze dla gminy Płoty na tle powiatu gryfickiego

WYBRANE DANE STATYSTYCZNE	Gmina Płoty 2013	Gmina Płoty 2014	Gmina Płoty 2015	Powiat gryficki 2015
Ludność	9144	9088	9027	61371
Ludność na 1 km ²	38	38	38	60
Kobiety na 100 mężczyzn	103	103	102	102
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ^a	54,5	54,9	55,3	55,9
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca [zł]	3398	3820	3459	4124
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca [zł]	3364	3609	3310	4046
Turystyczne obiekty noclegowe	-	-	1	203
Porady udzielone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	5	5	5	5
Lesistość [%]	28,6	28,7	28,7	20,5
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	12	9	4	12
Pracujący na 1000 ludności	80	77	75	133
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	15,2	12,7	12,0	10,6
Ludność - w ogółu ludności - korzystająca z instalacji [%]				
wodociągowej	70,7	81,5	81,1	92,7
kanalizacyjnej	49,2	49,4	48,5	65,9
gazowej	45,7	38,9	38,9	56,3
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	1288	1309	1333	1958

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca, 2016, Warszawa.

^a wskaźnik może posłużyć do początkowej analizy tzw. "obciążenia ekonomicznego" grupy w wieku produkcyjnym grupami osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym). Wielkość wskaźnika obciążenia ekonomicznego posiada silne powiązania ze strukturą wieku i płci ludności, ponadto ze strukturą zawodową a także miejscem zamieszkania. W praktyce wskaźnik wskazuje na stopień pokrycia składkami emerytalnymi osób w wieku produkcyjnym świadczeń emerytalnych osób w wieku poprodukcyjnym. A także prognozami siły roboczej/zatrudnienia na rynku pracy w przyszłości.

Powierzchnia gminy obejmuje 239 km². Cały obszar położony jest w obrębie dorzecza Regi. Gmina Płoty znajduje się na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia sąsiaduje z Gminami: Gryfice, Brojce, Golczewo, Nowogard, Resko i Rymań. W gminie Płoty funkcjonuje 20 jednostek pomocniczych gminy, będących sołectwami, które szerzej diagnozowane są w dalszej części Programu. Płoty to gmina rolnicza, popegeerowska bez widocznego przemysłu i większych zakładów pracy. Likwidacja Państwowych Gospodarstw Rolnych była wydarzeniem, które w znaczącym stopniu wpłynęło na sytuację gospodarczą i przede wszystkim społeczną w gminach. Wiązała się z nową formą własności i organizacją produkcji, ograniczeniem lub całkowitym zaniechaniem chowu zwierząt, ograniczeniem produkcji roślinnej, zmianą metod uprawy itp. W konsekwencji tych zmian, znacznie spadła liczba miejsc pracy, natomiast nowe metody zarządzania gospodarstwami i polityka finansowa w dużym stopniu ograniczyły przywileje socjalne i działalność społeczną. Na przełomie lat 1992-93 w województwie w związku z prywatyzacją PGR, pracę utraciło ponad 26 tys. osób. Od tamtej pory tylko nieliczne społeczności byłych pracowników PGR zdołały odnaleźć się w nowych realiach. Panujący ogólnie zastój, nawet regres wsi głównie popegeerowskich w efekcie doprowadził do alienacji i wykluczenia zamieszkujących je społeczności. Wykluczenie to, oprócz wymiaru społecznego, przejawia się w aspekcie ekonomicznym np. poprzez bariery finansowe w dostępie do dóbr i usług, a także w aspekcie przestrzennym np. poprzez oddalenie od dużych ośrodków miejskich i brak bądź bardzo ograniczoną komunikację środkami trans publicznego. Powiat gryficki, a w nim w szczególności gminy: Brojce, Karnice, Płoty (w 1988 roku w gminie udział pracujących w PGR wynosił 43,2%)¹, należące do Specjalnej Strefy Włączenia, naszpikowany dawnymi PGR-ami, które dziś nie dają mieszkańcom miejsc pracy, jest tego wyraźnym potwierdzeniem

W badaniach nad wsiami popegeerowskimi szczególnie podkreśla się postawy społeczne i zjawisko tzw. biedy wyuczzonej bierności zawodowej, przekazywanej kolejnym pokoleniom. Dotyczy to najczęściej osób długofalowo i "kompleksowo" korzystających ze wsparcia instytucji pomocy społecznej, osób długotrwale bezrobotnych i dotkniętych problemami np. ubóstwem.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania warto porównać sytuację społeczno-gospodarczą, w tym poziomem życia mieszkańców a lokalizacją byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych w województwie. Wysokie bezrobocie w połączeniu z niskim stopniem zainwestowania i trudnościami w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości powoduje zjawiska depopulacyjne co dodatkowo pogłębia proces marginalizacji społeczno-gospodarczej tych obszarów. Bez wsparcia zewnętrznego, zintegrowanego planowania i

¹ Udział pracujących w rolnictwie uspołecznionym w roku 1988, Narodowy Spis Powszechny, GUS, Warszawa.

inicjatyw oddolnych - gminy te w dalszym ciągu będą borykać się z poważnymi problemami rozwojowymi. Dlatego też zasadnym są działania mające na celu tworzenie trwałych rozwiązań w oparciu o partycypację członków lokalnych społeczności w procesie rozwiązywania sytuacji kryzysowych stanowiących przeszkodę w ich rozwoju.

2.

Powiązania programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Płoty

2.1. Strategia Rozwoju Gminy Płoty

Gmina Płoty nie posiada opracowanej Strategii Rozwoju, jednakże „zakres i metoda analiz „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płoty” pozwalają na sformułowanie misji władz miasta i gminy oraz celów strategicznych, z pewnym ograniczeniem do problematyki, związanej z szeroko rozumiana polityka przestrzenna” (*Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego ... 2016*, s. 148) – patrz więcej punkt 3.3.

2.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoty na lata 2016-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoty (SRPS GP) przyjęta Uchwałą Nr XXV/182/2016 Rady Miejskiej w Płotach dnia 30 grudnia 2016 roku, to dokument definiujący główne kierunki interwencji w zakresie występujących w gminie problemów społecznych i jednocześnie „dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych” (*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ... 2016*, s. 3). Strategia rozwiązywania problemów społecznych to względnie trwałe wzory interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk), występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. SRPS GP składa się z pięciu elementów, z których trzy, poza częścią wstępną, uznać można za najistotniejsze w kontekście Lokalnej Strategii Rewitalizacji Gminy Płoty (LPR GP): 1. Diagnozę sytuacji społecznej w gminie; 2. Misję, cele i kierunki działań oraz 3. (Planowane) programy i projekty.

Inicjatywy przedstawione w LPR GP są w przeważającym stopniu spójne z misją SRPS GP, czyli „stwarzaniem mieszkańcom dobrych warunków do życia i rozwoju, wzmacnianiem rodzin, przeciwdziałaniem różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz integrowaniem społeczności lokalnej” (*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ... 2015*, s. 90).

LPR GP ujawnia szereg punktów wspólnych z SRPS GP w zakresie:

- Celu strategicznego nr 1 „Stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego”:
- Celu operacyjnego 1.1 „Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób dotkniętych bezrobociem i poszukujących pracy”,

- Celu operacyjnego nr 1.2 „Redukowanie zjawiska ubóstwa i przeciwdziałanie jego skutkom”.
- Celu strategicznego nr 2 „Wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju”:
 - Celu operacyjnego nr 2.1 „Wspieranie rodzin, w tym mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wymagających ochrony macierzyństwa, m.in. z uwagi na wielodzietność.”,
 - Celu operacyjnego nr 2.2 „Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia, opieki i oferty spędzania czasu wolnego”.
- Celu strategicznego nr 3 „Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania”:
 - Celu operacyjnego nr 3.1 „Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej”,
 - Celu operacyjnego nr 3.2 „Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych”.
- Celu strategicznego nr 4 „Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej i wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego”:
 - Celu operacyjnego nr 4.2 „Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie;,”
 - Celu operacyjnego nr 4.3 „Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich”.
- Celu strategicznego nr 5 „Rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego”:
 - Celu operacyjnego nr 5.2 „Wspieranie i rozwijanie sektora obywatelskiego oraz podejmowanie współpracy z należącymi do niego organizacjami”.

2.3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płoty 2003

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płoty (SUiKZP GP) zostało przyjęte Uchwałą Nr VIII/65/2003 Rady Miejskiej w Płotach z dnia 30 czerwca 2003 roku (i jej zmianami w kolejnych latach – 2008, 2010, 2011, 2014 i 2016 roku) w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Płoty. SUiKZP GP to dokument sporządzany dla całego obszaru gminy, który określa w sposób ogólny politykę przestrzenną i lokalne zasady

zagospodarowania na terenie gminy. Studium jest podstawowym dokumentem kreującym politykę przestrzenną gminy. Obok miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest aktem planowania przestrzennego i w systemie planistycznym zaliczane jest do aktów planowania ogólnego.

Wyraźne są powiązania i spójność LPR GP z misją władz lokalnych wobec terytorium gminy Płoty sformułowaną jako „zrównoważony rozwój gospodarczy miasta i gminy” oraz jej celem głównym, tj. „optymalne wykorzystanie posiadanego potencjału przestrzeni, przy zachowaniu wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego, umożliwiający ciągłą poprawę jakości życia mieszkańców” ” (*Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego ... 2016*, s. 148).

Powiązania te znajdują odzwierciedlenie w podobieństwach celów LPR GP z celami strategicznymi SUiKZP GP:

- W sferze rozwoju ekologiczno-przestrzennego obejmującymi inspirowanie działań na rzecz poprawy środowiska naturalnego m. in. redukcją emisji i zanieczyszczeń oraz starannym planowaniem zmian w przestrzeni, uwzględniającym wymogi ekologiczne.
- W sferze rozwoju społeczno-gospodarczego obejmującymi rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, tworzenie warunków rozwoju funkcji gospodarczych i tym samym ograniczenia bezrobocia poprzez wykorzystanie istniejących zasobów, predyspozycji i preferencji przestrzeni, a także wyzwalanie aktywności społecznej, poprawę jakości życia mieszkańców oraz ochronę dziedzictwa kulturowego.

A także z następującymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego SUiKZP GP dotyczącymi ochrony i wartości kulturowych i przyrodniczych oraz rozwoju pewnych funkcji:

- Kierunkami polityki przestrzennej w zakresie ochrony i kształtowania wartości kulturowych, a w tym dotyczącymi:
 - Pielęgnacji i rekonstrukcji dawnych parków dworskich, starodrzewów cmentarnych, wzbogacających przyrodę i krajobraz wiejski,
 - Rewitalizacji dawnych, obecnie zdewastowanych obiektów popegeerowskich,
 - Rewitalizacji zniszczonych i często zdewastowanych parków i cmentarzy,
 - Tworzenia warunków do ponownej zabudowy opuszczonych siedlisk,

- Podnoszenia estetyki zabudowy, szczególnie na terenach osiedli po byłych PGR.

3.

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Płoty

3.1. Metodologia diagnozy na potrzeby rewitalizacji

Diagnoza będąca integralnym elementem programu rewitalizacji obejmuje w szczególności pogłębioną analizę spraw społecznych dla określenia ewentualnych potrzeb podjęcia działań wyprzedzających o charakterze społecznym (dotyczących rozwiązywania problemów społecznych oraz pobudzających aktywność lokalną), co w dalszej kolejności pozwoli na przygotowanie działań rewitalizacyjnych o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu. Takie działania mają na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji.

W procesie diagnozy i delimitacji obszarów rewitalizacji na potrzeby niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji kierowano się poniższymi zasadami.

- Kompleksowa rewitalizacja może być podejmowana wyłącznie na „obszarach rewitalizacji” (obszarach stanowiących całość lub część obszaru zdegradowanego), dla których interwencja została zaplanowana w programach rewitalizacji.
- Obszar lub obszary typowane do rewitalizacji muszą wyróżniać się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępujących wraz z nimi przynajmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. W tym celu należy wykorzystać oceny syntetyczne zaproponowanych wskaźników (tabela).
- Wyznaczone obszary rewitalizacji muszą posiadać odzwierciedlenie w opisie ich granic w tekście programu rewitalizacji oraz poprzez oznaczenie na mapie stanowiącej załącznik do programu rewitalizacji.
- Władze gminy podejmują decyzję czy proces rewitalizacji dotyczyć będzie tylko jednego z obszarów zdegradowanych, czy też wskaże więcej niż jeden obszar a następnie przygotowuje odrębne projekty dla każdego z nich. Jeden projekt rewitalizacyjny nie może obejmować kilku obszarów zdegradowanych.
- Co do zasady obszary rewitalizacji wyznaczone winny być na terenie jednostek osadniczych (miast, wsi, przysiółków, kolonii).
- Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojkowe albo pokolejowe, na których występują wyżej wspomniane negatywne zjawiska mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

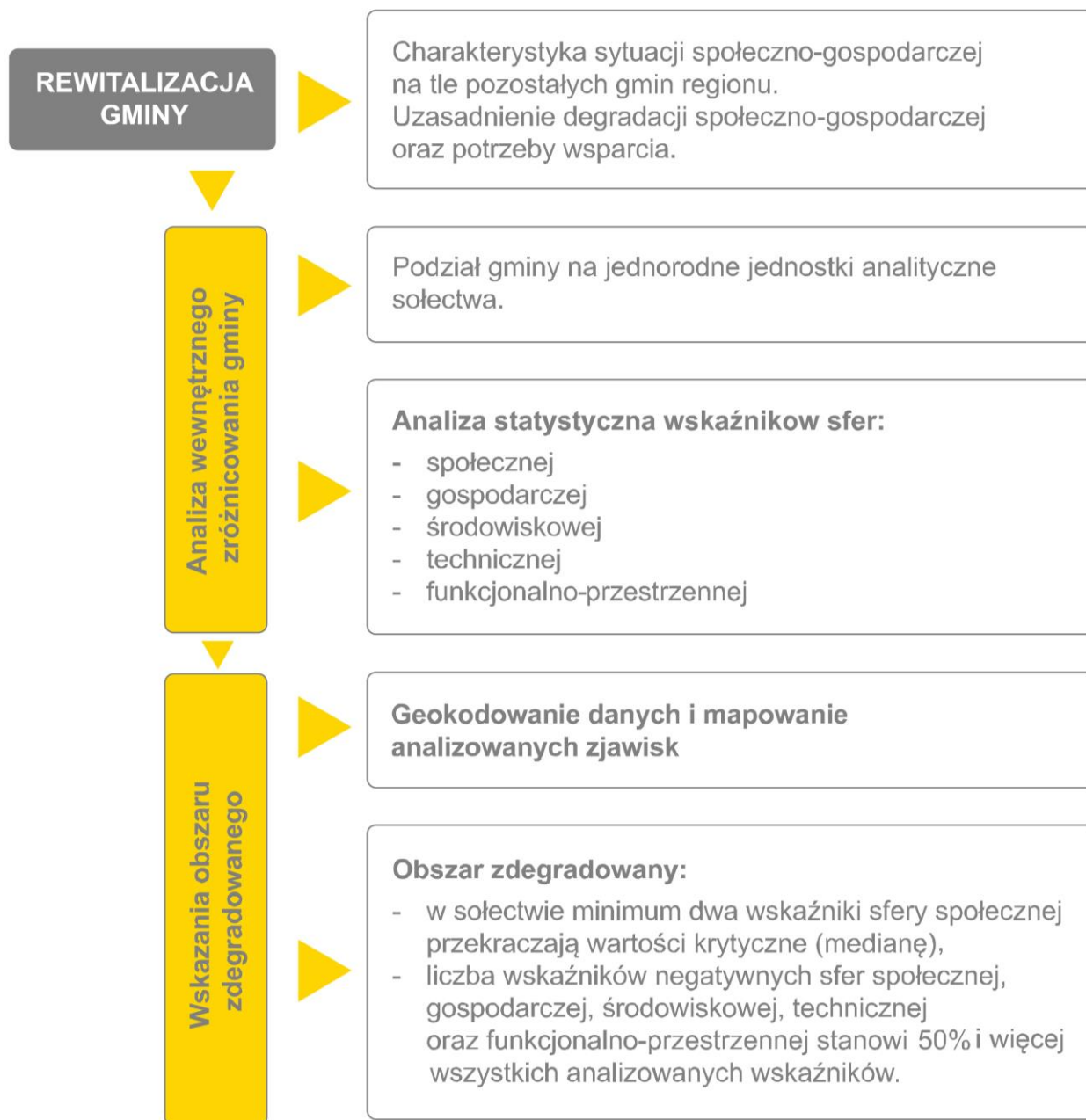
Rysunek 1. Schemat diagnozy sytuacji wewnętrznej w gminie na potrzeby rewitalizacji

Wyznaczenie obszarów zdegradowanych zostało poprzedzone opisem i oceną aktualnego stanu gminy na bazie dostępnych dokumentów, statystyki publicznej, badań ankietowych wśród sołtysów i wywiadów bezpośrednich z burmistrzem oraz mieszkańcami. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych objęła analizę obszarów gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych oraz technicznych - stan wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz stan techniczny obiektów budowlanych itp. Obszary zdegradowane wyznaczone zostały porównując sołectwa wewnątrz gminy, na podstawie stopnia zróżnicowania wskaźników cząstkowych degradacji.

Do wyznaczenia obszarów zdegradowanych na terenie gminy wykorzystano wskaźniki podstawowe (tabela 1), które opisują natężenie zjawisk w obrębie sołectwa. Założono, że przyjęcie sołectwa jako podstawowej jednostki analizy przestrzennej ułatwi pozyskiwanie informacji z publicznych portali statystycznych, w tym Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Urzędu Miejskiego. Wskaźniki przyjęte do oceny posiadały również charakter fakultatywny, co było pomocne w uwzględnieniu specyficznych cech danego obszaru i wewnętrznego zróżnicowania badanych jednostek analitycznych. Istotny z punktu widzenia oceny wskaźników jest ich charakter stymulacyjny lub destymulacyjny. Stymulantą jest dodatnio skorelowana ze zmienną objaśnianą, czyli wzrost wartości zmiennej objaśniającej prowadzi do wzrostu zmiennej objaśnianej. Natomiast destymulantą jest ujemnie skorelowana ze zmienną objaśnianą, czyli wzrost wartości zmiennej objaśniającej prowadzi do spadku zmiennej objaśnianej (tabela 1.).

Rysunek 2. Schemat wyznaczania obszaru zdegradowanego

Wskaźniki przyjęte do analizy statystycznej pogrupowano ze względu na charakter i ładunek informacyjny w odniesieniu do poniższych obszarów:

- społecznego (m.in. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, poziom edukacji, kapitał społeczny, uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym);
- gospodarczego (w szczególności w zakresie stopnia przedsiębiorczości, kondycji lokalnych przedsiębiorstw);
- (lub/i) przestrzenno-funkcjonalnego (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych);
- (lub/i) technicznego (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska);
- (lub/i) środowiskowego (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska).

Dane niezbędne do przeprowadzenia analiz statystycznych pozyskano ze zbiorów statystyki publicznej oraz jednostek administracji publicznej w tym:

- Urzędu Miejskiego,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Policji,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Głównego Urzędu Statystycznego.

Wskaźniki opisujące zjawiska oceniono przyjmując zasadę, że wskazują sytuację kryzysową w przypadku kiedy ich wartość przekracza wartość mediany dla całego zbioru analizowanych jednostek. Uwzględniono przy tym jednocześnie charakter zmiennej przyjmując:

Wk_i gdy x_i jest stymulantą $x_i \leq Me$

Wk_i gdy x_i jest destymulantą $x_i \geq Me$

gdzie: Wk_i – wskaźnik krytyczny, x_i – wartość zmiennej w sołectwie i , Me – mediana.

Tabela 2. Przykładowe wskaźniki diagnozy zjawisk kryzysowych

Grupy cech	Wskaźnik (charakter zmiennej stymulanta/destymulanta)	Źródło danych ^a
SFERA SPOŁECZNA	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców (destymulanta)	UG, GOPS,PUP/ MSC
	Odsetek długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (destymulanta)	UG, GOPS,PUP/ MSC
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców (destymulanta)	UG, GOPS,PUP/ MSC/2016
	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 100 mieszkańców (destymulanta)	UG, GOPS,PUP/ MSC
SFERA GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców (stymulanta)	UG, GUS / MSC
	Odsetek mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą (stymulanta)	UG/ MSC
	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców (destymulanta)	UG, GUS / MSC
	Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych (destymulanta)	UG, PUP/ MSC
SFERA INFRASTRUKTURALNA	Odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. (destymulanta)	UG/MSC
	Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na jedną osobę (stymulanta)	UG/MSC
	Odsetek mieszkań popegeerowskich w ogólnym zasobie mieszkaniowym miejscowości/osiedla/obrębu statystycznego (destymulanta)	UG/MSC/2016
	Odsetek budynków bez wodociągu do ogólnej liczby budynków (w %) (destymulanta)	UG/MSC
	Odsetek budynków poddanych termomodernizacji do ogólnej liczby budynków (stymulanta)	UG/MSC

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Dobowa liczba połączeń transportem publicznym (bus, autobus, kolej)	UG/MSC
	Odsetek długości dróg o nawierzchni utwardzonej (asfalt) (stymulanta)	UG/MSC
	Dostępność do podstawowych usług (odległość w km dojazdu do przedszkola lub szkoły) (destymulanta)	UG, GIS/ MSC
	Liczba placów zabaw, zorganizowane miejsca spotkań młodzieży na otwartym powietrzu na terenie sołectwa na 100 mieszkańców (stymulanta)	UG, GUS/MS
	Dostępność do podstawowych usług (odległość w km dojazdu do zakładu opieki zdrowotnej (przychodni zdrowia) (destymulanta)	UG, GIS/ MSC
SFERA ŚRODOWISKOWA	Dziki wysypiska śmieci powierzchnia na 100 mieszkańców (destymulanta)	UG/ MSC
	Powierzchnia terenów zieleni : parków spacerowo-wypoczynkowych, na 100 mieszkańców (stymulanta)	UG/ MSC
	Powierzchnia terenów zieleni : zieleni osiedlowej, zieleńców na 100 mieszkańców (stymulanta)	UG/ MSC
	Odsetek obszarów zdegradowanych przyrodniczo (w %) (destymulanta)	UG/ MSC

^a Znaczenie skrótów: GUS - Główny Urząd Statystyczny, UG - Urząd Gminy/Urząd Miejski w Płotach, PUP - Powiatowy Urząd Pracy, GOPS – Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej, NSP - Narodowy Spis Powszechny, NUTS4 – powiat, NUTS5 – gmina, MSC – miejscowość statystyczna, GIS – Geograficzne Systemy Informacji.

Na potrzeby projektu przyjęto następujące definicje obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk o innym charakterze, tj. gospodarczym lub środowiskowym lub przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym. Przyjęto, że aby obszar zamieszkały sołectwa mógł być zaliczony do obszaru zdegradowanego muszą wystąpić dwa warunki:

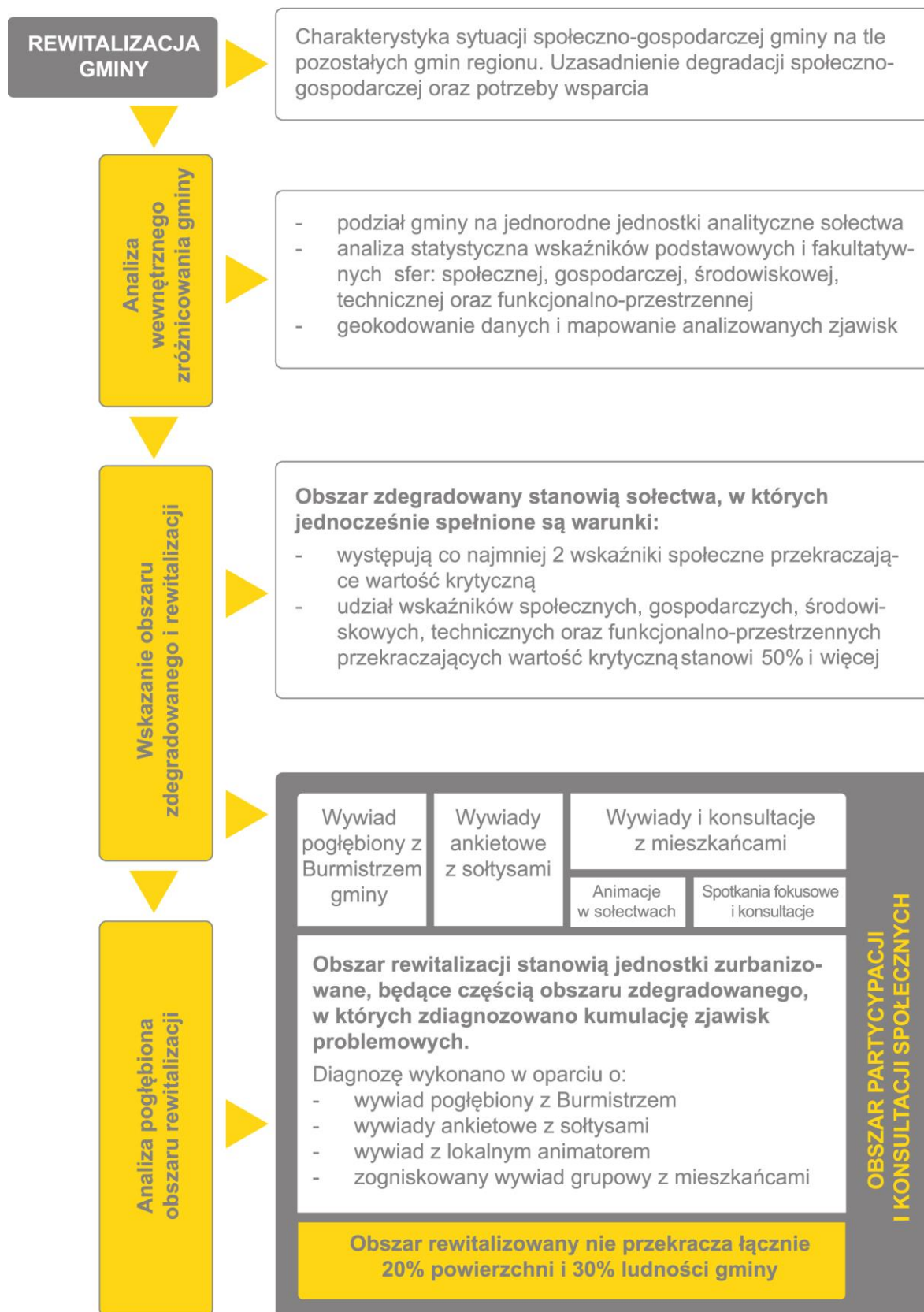
- minimum dwa wskaźniki sfery społecznej przekraczają wartości krytyczne (medianę),
- liczba wskaźników negatywnych sfer społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej stanowi 50% i więcej wszystkich analizowanych wskaźników.

Obszar rewitalizacji to obszar zamieszkały sołectwa, ważny dla rozwoju lokalnego, stanowiący całość lub część obszaru zdegradowanego. Występuje w nim kumulacja zjawisk problemowych o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, infrastrukturalnym i przestrzenno-funkcjonalnym. Jest to część obszaru zdegradowanego, w której prowadzone będą działania rewitalizacyjne. Należy zaznaczyć, że dodatkowo można wskazać w gminie taki obszar, który ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy – może okazać się, że jest to cały obszar zdegradowany, jego część albo jeden z obszarów zdegradowanych lub ich części.

Obszar rewitalizacji musi być obszarem skoncentrowanym terytorialnie, obejmującym nie więcej niż 20% powierzchni gminy i 30% mieszkańców. Jeśli wyznaczony w diagnozie obszar zdegradowany jest większy niż 20% powierzchni lub przekracza 30% mieszkańców gminy, to należy wyznaczyć mniejszy obszar rewitalizacji, mieszczący się we wskazanych wyżej limitach.

Rozpoznanie zjawisk problemowych i ich przyczyn powstania odbywa się na drodze diagnozy pogłębionej w oparciu o wywiady bezpośrednie, wywiady kwestionariuszowe oraz zogniskowane wywiady grupowe. Diagnoza pogłębiona pomaga zrozumieć genezę kumulacji problemów, jak również pozwala rozpoznać potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji.

Rysunek 3. Schemat wyznaczania obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji musi być obszarem skoncentrowanym, ale nie musi być obszarem ciągłym przestrzennie. Możliwe jest utworzenie kilku podobszarów, ważne jednak aby łącznie nie przekraczały wyżej wskazanych limitów.

Zgodnie z przyjętą definicją obszar rewitalizacji wyznaczono (rysunek 3) w oparciu o diagnozę pogłębioną przy wykorzystaniu czterech metod badawczych:

- Indywidualna ankieta bezpośrednia – z sołtysami w gminie,
- IDI – *Individual In-Depth Interview*, tj. indywidualny wywiad pogłębiony – z osobami sprawującymi władzę w gminie (burmistrz),
- FGI – *Focus Group Interview*, tj. zogniskowany wywiad grupowy – z lokalnymi liderami w gminie,
- Wywiady i animacje – z mieszkańcami sołectw.

Celem diagnozy pogłębionej są następujące cele szczegółowe:

- identyfikacja problemów i potrzeb społecznych oraz określenie stopnia ich ważności dla mieszkańców w gminie z uwzględnieniem perspektywy różnych grup interesu, tj. sołtysów, przedstawicieli władz lokalnych oraz innych mieszkańców;
- dokonanie pogłębionej diagnozy potencjału rozwojowego gminy ze szczególnym uwzględnieniem aspektów społecznych, ekonomicznych, geograficzno-przyrodniczych, przestrzenno-funkcjonalnych, infrastrukturalnych i technicznych;
- ocena potencjału rozwojowego gminy przez różne grupy mieszkańców, tj. sołtysów, przedstawicieli władz lokalnych i lokalnych liderów.
- ustalenie i konsultacja wstępnych propozycji (pomysłów) na projekty możliwe i sugerowane do włączenia w plany rewitalizacji społecznej dla wybranych obszarów na terenie wytypowanych gmin województwa zachodniopomorskiego włączonych w Specjalną Strefę Włączenia. Obserwacje na potrzeby pogłębionej diagnozy przeprowadzono za pomocą różnych metod i technik badawczych, w zależności od postawionych celów szczegółowych oraz grupy respondentów (interesariuszy).

3.2. Geokodowanie danych i zasięg przestrzenny diagnozy

Pierwszym krokiem w procedurze identyfikacji obszarów zdegradowanych jest podział mapy gminy na jednostki analityczne, dla których będą zbierane dane. Przyjęta jednostka powinna dotyczyć obszaru zamieszkałego, nie może obejmować obszaru całej gminy lub miasta, czy też przeciwnie – np. jednego budynku. Zasięgi przestrzenne obszaru lub obszarów rewitalizacji dokonywane są przy kilku założeniach:

- program rewitalizacji może obejmować więcej niż jedno terytorium wymagające wsparcia;
- zasięg każdego z tych obszarów obejmuje tereny o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk istotnych dla rozwoju danej gminy;
- ustalenia zasięgu przestrzennego obszaru lub obszarów rewitalizacji dokonuje się w oparciu o analizę dokumentów strategicznych lub planistycznych gminy lub w oparciu o indywidualne kryteria (wraz z odniesieniem ich do wartości referencyjnych dla danej gminy);
- program rewitalizacji łącznie nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy i powinien dotyczyć nie większej liczby ludności niż 30% jej mieszkańców.

W przypadku badanej gminy do wyznaczenia obszarów zdegradowanych przyjęto za jednostkę analityczną sołectwo. Jest to podyktowane głównie aspektami funkcjonowania gminy a co się z tym wiąże podziału środków pieniężnych jak i również planowania działań. Warto podkreślić, iż organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, które jest przykładem realizacji idei demokracji bezpośredniej podczas którego artykułowane są najważniejsze problemy mieszkańców sołectwa. Sołtysa oraz radę sołecką wyłaniają stali mieszkańcy danego sołectwa.

W gminie Płoty funkcjonuje 20 jednostek pomocniczych gminy, będących sołectwami tj.: Czarne, Gostyń, Karczewie, Kocierz, Krężel, Lisowo, Luciąża, Makowice, Mechowo, Modlimowo, Natolewice, Pniewo, Potuliniec, Słudwia, Sowno, Truskolas, Wicimice, Wyszogóra, Wyszobór, Wytok oraz miasto Płoty. W procesie diagnostycznym zbadano każdą jednostkę pod kątem tych samych wskaźników. Uzyskano tym samym oddzielne obrazy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz natężenia problemów dla każdego z sołectw.

Mapa 1. Podział gminy Płoty na jednostki analityczne - sołectwa

3.3. Analiza wewnętrznego zróżnicowania gminy ze względu na występowanie zjawisk kryzysowych w głównych sferach funkcjonalnych: Analiza ilościowa/statystyczna

Diagnozę na potrzeby lokalnego programu rewitalizacji przeprowadzono dla całej gminy, badając jednocześnie negatywne zjawiska w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej. Aby stwierdzić istnienie i określić zakres negatywnych zjawisk w każdej z ww. sfer zastosowano szereg wskaźników. W ich doborze wykorzystano wytyczne zamieszczone w ustawie z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji² oraz zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020³. Należy zaznaczyć iż dobór wskaźników dla gminy wynika z jej specyfiki i wewnętrznych uwarunkowań.

Sfera społeczna

W planowaniu działań w ramach rewitalizacji społecznej problemy społeczne są najważniejszym obszarem analizy. Stąd dużą uwagę poświęcono dokładnemu zdiagnozowaniu tych zjawisk i pozyskaniu jak największej liczby wskaźników. W ustawie o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) wskazano zjawiska, które powinny zostać uwzględnione w analizie zjawisk społecznych. Są to przede wszystkim:

- ubóstwo,
- wysokie bezrobocie,
- wysoka przestępczość,
- niski poziom edukacji i kapitału społecznego,
- niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Charakter i skala zjawisk społecznych powoduje potrzebę wykorzystania szerszego zestawu wskaźników w celu uzyskania obiektywnego obrazu stanu kryzysowego

² (Dz.U. 2015 poz. 1777), Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

³ Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 opracowane przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

i rozpoznania zjawisk negatywnych. Poniżej przedstawiono wskaźniki opisujące wymienione zjawiska.

Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa zbadano wykorzystując dane gromadzone przez ośrodki pomocy społecznej, które są podstawową jednostką w systemie. Ośrodek Pomocy Społecznej jest miejscem pierwszego kontaktu osób poszukujących pomocy. Zgodnie z prawem ośrodki takie działają w każdej gminie i wykonują zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, w ramach realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W analizie ubóstwa można stosować wiele różnych miar przy czym najczęściej stosowanymi są:

- liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców,
- wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę.

Bezrobocie

Jednym z głównych zjawisk, które obserwuje się na obszarach zdegradowanych jest wysoki poziom bezrobocia. Mamy zatem do czynienia z sytuacją, w której część mieszkańców tego obszaru, zdolnych do pracy i pragnących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia. Pojęcie osoby bezrobotnej oznacza ogólnie osobę niezatrudnioną, nieprowadzącą działalności gospodarczej i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy). Bezrobocie szczególnie długotrwałe niesie za sobą negatywne skutki społeczne, wśród których najczęściej wymienia się: trudności materialne, utratę statusu społecznego, niską samoocenę, problemy rodzinne oraz problemy natury psychicznej (depresję), w niektórych przypadkach bezdomność a często także zjawiska patologii społecznej jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość. Wysokie bezrobocie w regionie pociąga za sobą wysokie koszty związane z utrzymaniem osób bezrobotnych oraz służb zajmujących się ich problemami i obsługą. Wraz ze wzrostem bezrobocia następuje również spadek dochodów do budżetu gminy. W analizie bezrobocia można stosować poniższe wskaźniki:

- odsetek bezrobotnych,
- odsetek długotrwałe bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym.

Przestępczość

Przestępczość jest zjawiskiem społecznym i stanowi zbiór czynów zabronionych ustawowo pod groźbą kary, a popełnionych na obszarze gminy. Wysoka przestępczość dość silnie kształtuje negatywny obraz danego obszaru w społecznej świadomości, dodatkowo jeszcze wzmacniając występowanie innych problemów o charakterze społecznym. W ramach niniejszej diagnozy zwrócono uwagę zarówno na przestępczość „widoczną”, której ofiarą może być każda osoba przebywająca w gminie, jak też przestępczość tzw. „za zamkniętymi drzwiami”, szczególnie przemoc domową. Przestępczości towarzyszy szereg innych negatywnych zjawisk społecznych i związane jest to często z przejawami uzależnień (alkoholizmem, narkomanią itp.), co uwarunkowane jest występowaniem większej liczby sklepów monopolowych, czy też pubów oraz dyskotek, w których sprzedawany i spożywany jest alkohol oraz występuje nielegalny handel środkami odurzającymi. W analizie przestępczości można stosować wiele miar przy czym najczęściej stosowanymi są:

- liczba przestępstw na 100 mieszkańców,
- czyny karalne nieletnich na 100 mieszkańców.

Edukacja

Podstawą kształtowania kapitału ludzkiego i społecznego w gminie jest lokalny system edukacji. Należy przyjąć, iż wyniki w nauce nie są jedynie związane z jakością kształcenia ale wynikają również z warunków materialnych i społecznych jakie występują zarówno w środowisku domowych jak również w otoczeniu społecznym rodziny. Dzieci z obszarów zdegradowanych rzadko uzyskują dobre wyniki w nauce np. sprawdzianu szóstoklasisty czy też sprawdzianów gimnazjalnych. Szkolnictwo na obszarach wiejskich boryka się z szeregiem problemów związanych z finansowaniem małych nierentownych szkół, dojazdami dzieci do szkoły czy też pozyskaniem kadry nauczycielskiej. Szkoły na wsi są jedną z najważniejszych instytucji społecznych, które wspierają kapitał kulturowy wsi, integrują lokalne społeczności i często są nośnikiem nowych idei oraz wsparciem dokonujących się przemian społecznych i gospodarczych. Rozwój edukacji przedszkolnej oraz żłobków na obszarach wiejskich jest uważany obecnie za jeden z podstawowych warunków poprawy sytuacji na rynku pracy i aktywizacji zawodowej młodych kobiet.

Ze względu na możliwości pozyskania danych statystycznych i merytoryczny charakter informacji do oceny sfery społecznej przyjęto pięć wskaźników:

- liczbę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców,
- odsetek bezrobotnych,
- liczbę przestępstw na 100 mieszkańców,
- wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę,
- wielkość zaległości czynszowych na 100 mieszkańców.

Gmina Płoty jest zróżnicowana wewnętrznie ze względu na poziom zjawisk społecznych. Największa koncentracja zjawisk negatywnych ma miejsce w Gostyniu Łobeskim - 5 wskaźników negatywnych. Dużą liczbę wskaźniki negatywnych (4 wskaźniki) zaobserwowano również w sołectwach: Makowice, Lisowo, Słudwia i Czarne. Łącznie wymienione sołectwa stanowią obszar o największym natężeniu problemów społecznych.

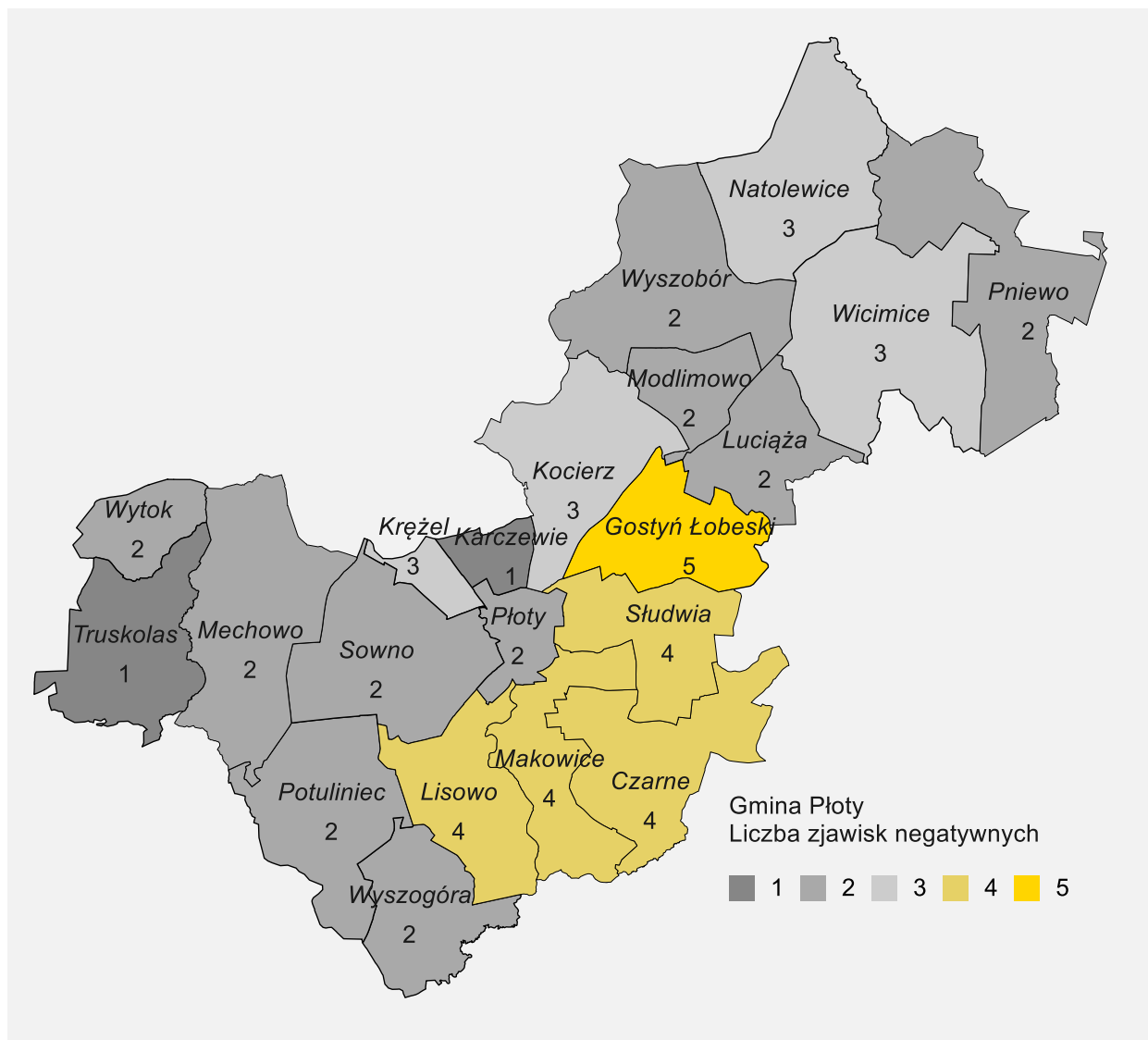
Tabela 3. Wskaźniki sfery społecznej w sołectwach gminy Płoty

Sołectwa	Korzystający z pomocy społecznej na 100 miesz.	Odsetek bezrobotnych [%]	Przestępstwa na 100 mieszkańców	Wielkość zasiłków pomocy rodzinie na rodzinę [zł]	Wielkość zaległości czynszowych na 100 mieszkańców [zł]	Liczba zjawisk negatywnych ^a
Czarne	21,3439	7,1146	0,7905	5843,2700	2667,1937	4
Gostyń Łobeski	24,6914	11,1111	3,7037	7983,0800	11617,2840	5
Karczewie	11,5385	5,7692	0,9615	2775,6400	0,0000	1
Kocierz	17,0854	9,0452	0,0000	2434,7700	1641,7085	3
Krężel	20,8333	16,6667	0,0000	10329,0000	0,0000	3
Lisowo	25,0000	5,2419	3,2258	5665,3200	4411,6935	4
Luciąża	5,0847	5,0847	1,6949	3683,2500	6061,0169	2
Makowice	12,1622	3,3784	2,0270	4558,0000	5960,1351	4
Mechowo	14,9789	5,2743	0,6329	6296,6700	0,0000	2
Modlimowo	9,8214	3,5714	4,9107	8558,8900	891,9643	2
Natolewice	20,4461	7,4349	0,7435	3431,9000	1222,6766	3
Pniewo	7,7181	6,0403	1,0067	3102,0000	0,0000	2
Potuliniec	27,8351	4,1237	0,0000	5291,0100	0,0000	2
Słudwia	12,1043	5,9590	2,0484	7283,0700	1669,0875	4
Sowno	10,9434	4,1509	1,5094	3865,9500	1221,5094	2
Truskolas	5,3571	6,5476	0,5952	3213,7700	742,8571	1
Wicimice	16,8269	8,6538	0,7212	4787,8300	0,0000	3
Wyszobór	6,0938	7,3438	0,6250	4257,5000	0,0000	2
Wyszogóra	1,8265	5,4795	1,3699	1478,0000	919,1781	2
Wytok	20,2454	3,6810	1,2270	3989,4200	0,0000	2
Płoty	8,9734	4,7655	2,0786	4038,6700	4044,0811	2
Mediana ^b	12,1622	5,7692	1,0067	4257,5000	919,1781	-

^a liczba wskaźników, które przekroczyły wartość krytyczną (medianę) dla całego zbioru analizowanych przypadków

^b mediana inaczej wartość środkowa lub wartość przeciętna, drugi kwartał jest to wartość cechy w szeregu uporządkowanym, powyżej i poniżej której znajduje się jednakowa liczba obserwacji. Mediana znalazła szerokie zastosowanie w statystyce jako średnia znacznie bardziej odporna na elementy odstające niż średnia arytmetyczna. Na podstawie analizy w relacji do wartości mediany wyznaczono liczbę wskaźników krytycznych w każdym sołectwie.

Mapa 2. Koncentracja zjawisk negatywnych sfery społecznej w sołectwach gminy Płoty^a

^a liczba zjawisk negatywnych równa się wskaźnikom z przekroczoną wartością krytyczną

Sfera gospodarcza

Negatywne zjawiska w sferze społecznej są często wynikiem słabej kondycji lokalnej gospodarki. Jest to związane z procesem kumulacji problemów ekonomicznych, gdzie niski poziom przedsiębiorczości powoduje wysokie bezrobocie oraz spadek dochodów ludności. Ubożenie lokalnej społeczności prowadzi do problemów związanych ze wzrostem przestępczości, uzależnieniami i przemocą w rodzinie. Brak perspektyw znalezienia pracy i uzyskania określonego poziomu życia powoduje, że osoby młode nie widzą przyszłości rozwoju zawodowego i emigrują do większych ośrodków gospodarczych co prowadzi do zjawiska procesów depopulacyjnych i w efekcie - starzenia się lokalnych zasobów ludzkich.

Sytuację gospodarczą na poziomie lokalnym analizuje się przede wszystkim za pomocą obserwacji liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych, postaw przedsiębiorczych mieszkańców i gotowości do zakładania nowych przedsiębiorstw. O kondycji lokalnej gospodarki może świadczyć również liczba wyrejestrowanych działalności gospodarczych, jak też liczba opuszczonych i wynajętych lokali usługowych.

Istotny z punktu widzenia rozwoju lokalnej gospodarki jest poziom kapitału ludzkiego który stanowi potencjał dla powstających przedsiębiorstw i funkcjonowania rynku pracy. Brak wykwalifikowanych pracowników i trudności ze znalezieniem osób chętnych do pracy zniechęca inwestorów i w dużym stopniu wpływa na niski poziom inwestycji w gminie. Kapitał ludzki można mierzyć poprzez obserwację odsetka osób w wieku poprodukcyjnym jak również poziomu wykształcenia osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem odsetka osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym.

Na potrzeby analizy sytuacji gospodarczej przyjęto trzy wskaźniki:

- liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw na 100 mieszkańców,
- odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców,
- odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych.

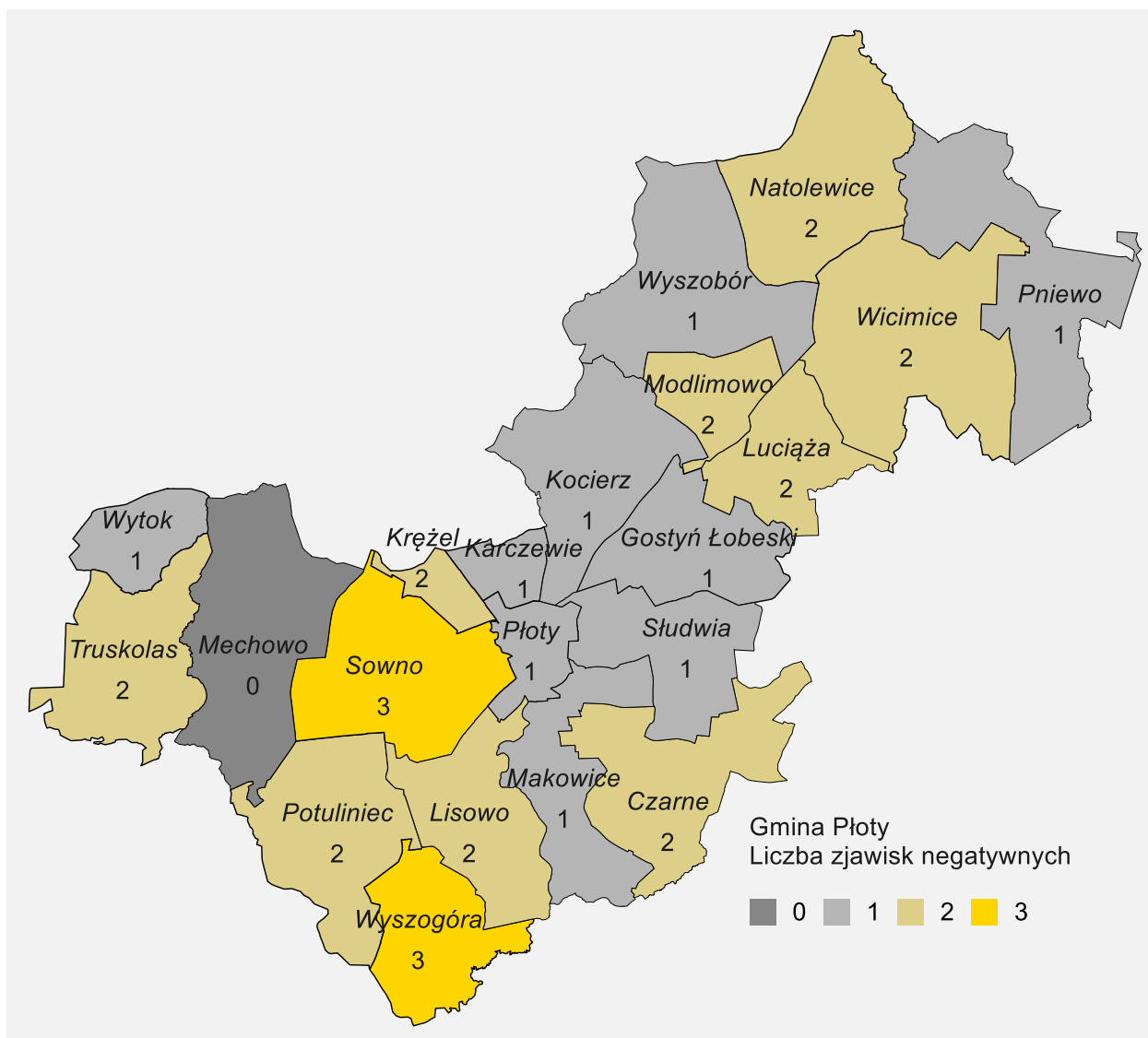
W sferze gospodarczej najgorsza sytuacja występuje w sołectwach: Wyszogóra, Sowno (3 wskaźniki negatywne) oraz Czarne, Krężel, Lisowo, Luciąża, Modlimowo, Natolewice, Potuliniec, Truskolas, Wicimice, w których więcej niż 2 analizowane wskaźniki przekroczyły wartość krytyczną.

Tabela 4. Wskaźniki sfery gospodarczej w sołectwach gminy Płoty

Sołectwa	Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw na 100 mieszkańców	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym [%]	Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]	Liczba zjawisk negatywnych
Czarne	5,1383	9,0909	72,2222	2
Gostyń Łobeski	7,4074	12,3457	44,4444	1
Karczewie	11,5385	14,4231	33,3333	1
Kocierz	7,0352	13,0653	38,8889	1
Krężel	4,1667	25,0000	25,0000	2
Lisowo	4,8387	8,8710	53,8462	2
Luciąża	5,0847	12,7119	50,0000	2
Makowice	7,4324	10,1351	60,0000	1
Mechowo	6,7511	9,7046	40,0000	0
Modlimowo	7,5893	14,2857	62,5000	2
Natolewice	4,0892	15,2416	40,0000	2
Pniewo	5,7047	12,7517	27,7778	1
Potuliniec	6,1856	18,5567	0,0000	2
Słudwia	7,6350	11,1732	46,8750	1
Sowno	6,4151	13,9623	45,4545	3
Truskolas	5,3571	14,2857	36,3636	2
Wicimice	6,2500	7,4519	50,0000	2
Wyszobór	7,5000	13,4375	25,5319	1
Wyszogóra	4,5662	12,8000	50,0000	3
Wytok	14,7239	7,3620	66,6667	1
Płoty	11,2041	16,2738	26,0638	1
Mediana	6,4151	12,8000	44,4444	-

źródło: jak w Tabeli nr 2

Mapa 3. Koncentracja zjawisk negatywnych sfery gospodarczej w sołectwach gminy Płoty

Sfera techniczna

Jednym z problemów, który szczególnie dotyka obszary wiejskie jest poziom zainwestowania w sferze infrastruktury technicznej. W szerokim ujęciu dotyczy to obiektów budowlanych, mieszkalnych, efektywności energetycznej budynków, długości i jakości dróg, chodników, sieci przesyłowych, kanalizacji, wody, gazu oraz szerokopasmowego Internetu. W przeciwieństwie do obszarów wysoko zurbanizowanych wieś posiada rozproszoną zabudowę co powoduje relatywnie wysokie koszty prowadzonych inwestycji i możliwości ich finansowania z podatków lokalnych oraz opłat czynszowych. Inwestorzy prywatni nie są zainteresowani inwestycjami tam gdzie przypuszczalne zyski z eksploatacji obiektów i sieci nie będą pokrywały kosztów początkowych inwestycji i później utrzymania ich stanu technicznego. Z drugiej strony inwestycje publiczne realizowane poprzez budżety gmin nie są w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb mieszkańców. Dlatego tak ważne jest wsparcie tych gmin, które funkcjonują w słabej strukturze gospodarczej przy ograniczonych możliwościach prowadzenia inwestycji. Przykładowe wskaźniki dotyczące sfery technicznej dotyczą: ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej, sieci wodociągowej czy też budynków podłączonych do kanalizacji. Wskaźnik dotyczący udziału budynków wybudowanych przed 1970 obrazuje ich stan techniczny ze względu na długi okres eksploatacji oraz stare technologie wykorzystane przy ich budowie. W szczególności dotyczy to właściwości termicznych (ocieplenia, stolarki okiennej oraz wentylacji), systemów ogrzewania oraz elementów konstrukcyjnych, które z upływem czasu mogą stanowić zagrożenie dla użytkowników.

Odsetek mieszkań popegeerowskich odnosi się do dwóch ważnych aspektów o wymiarze bezpośrednim i pośrednim. W wielu przypadkach mieszkania popegeerowskie zagrażają bezpieczeństwu mieszkających w nich ludzi ze względu na zły stan techniczny budynków. Z drugiej strony w pośredni sposób wskazuje koncentrację ludności związanej w przeszłości z Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi. Powierzchnia mieszkaniowa wskazuje na jakość życia i funkcjonowania gospodarstwa domowego.

Należy zaznaczyć, że dobór wskaźników sfery technicznej jest w dużej mierze uzależniony od ich dostępności na poziomie sołectw oraz miejscowości. Dlatego też na potrzeby analizy sytuacji technicznej przyjęto trzy poniższe wskaźniki:

- odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r.,
- odsetek mieszkań popegeerowskich w ogólnym zasobie mieszkaniowym,
- przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na jedną osobę.

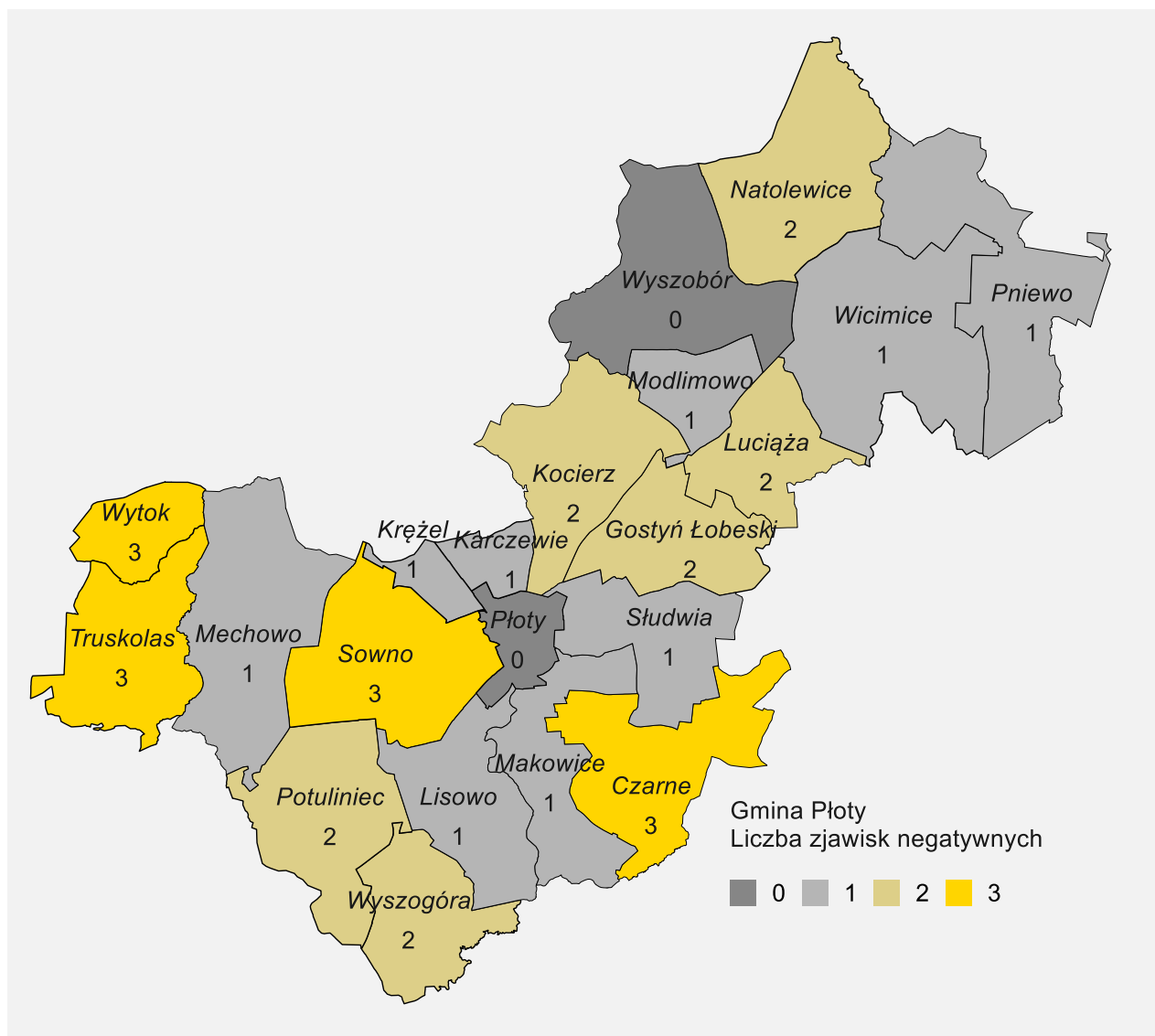
Analiza powyższych wskaźników pokazała, że w sferze technicznej najgorsza sytuacja występuje w sołectwach Wytok, Sowno, Truskolas, oraz Czarne, w których 3 analizowane wskaźniki przekroczyły wartość krytyczną.

Tabela 5. Zestawienie wskaźników sfery technicznej w sołectwach gminy Płoty

Sołectwa	Odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 rokiem [%]	Odsetek mieszkań popegeerowskich w ogólnym zasobie mieszkaniowym [%]	Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na jedną osobę [m ²]	Liczba zjawisk negatywnych
Czarne	90,0000	5,5336	16,7549	3
Gostyń Łobeski	95,6522	2,4691	20,6296	2
Karczewie	85,7143	4,8077	23,8942	1
Kocierz	98,2143	1,5075	20,2663	2
Krężel	87,5000	50,0000	31,6667	1
Lisowo	69,0909	1,2097	15,7177	1
Luciąża	96,9697	1,6949	22,6102	2
Makowice	68,9655	0,0000	19,5811	1
Mechowo	71,5328	0,6329	20,0802	1
Modlimowo	79,5918	3,1250	20,6295	1
Natolewice	93,7500	3,3457	21,1450	2
Pniewo	94,3182	0,6711	24,5436	1
Potuliniec	97,2222	3,0928	23,6804	2
Słudwia	35,1351	0,0000	16,7821	1
Sowno	97,2603	4,9057	19,0528	3
Truskolas	100,0000	4,7619	20,0298	3
Wicimice	67,5676	0,9615	16,4880	1
Wyszobór	27,0000	0,3125	35,1135	0
Wyszogóra	100,0000	1,3699	16,9772	2
Wyłok	97,4359	4,2945	18,8773	3
Płoty	57,1101	0,3295	23,9511	0
Mediana	90,0000	1,6949	20,2663	-

źródło: jak w Tabeli nr 2

Mapa 4. Koncentracja zjawisk negatywnych sfery technicznej w sołectwach gminy Płoty

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Negatywnym zjawiskom społeczno-gospodarczym towarzyszą negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne. Dotyczą one głównie złego planowania przestrzennego, braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, niskiej dostępności usług publicznych, jak również degradacji istniejących przestrzeni publicznych. Wiodącym problemem obszarów wiejskich jest niska dostępność komunikacyjna, która wynika z braku połączeń transportem publicznym, znacznymi odległościami z miejscowości do urzędów publicznych, przedszkoli, szkół czy też placówek opieki zdrowotnej. Wykluczenie komunikacyjne przekłada się na wiele innych problemów w tym związanych z bezrobociem np. brak możliwości dojazdów do pracy lub długi czas dowozu dzieci do przedszkola. Obecnie dużą rolę w rozwiązywaniu problemów przestrzennych odgrywają usługi dostępne przez internet. Jednak obserwuje się szczególnie na obszarach wiejskich zjawisko wykluczenia cyfrowego, które oznacza nie tylko brak dostępu do internetu ale również brak umiejętności posługiwania się internetem oraz ograniczoną szybkość przesyłu danych. Rozwiązania przestrzenno-funkcjonalne są istotnym elementem kształtowania jakości życia w społeczności lokalnych w miejscu ich zamieszkania. Wiąże się to również z dostępem w miejscowościach wiejskich do infrastruktury społecznej dającej możliwość spędzania wolnego czasu, zabaw dla dzieci i młodzieży, spotkań mieszkańców, organizowania różnych wydarzeń, które łącznie są ważnym czynnikiem tworzącym podstawę integracji i rozwoju kapitału społecznego. W związku z powyższym na potrzeby analizy sytuacji przestrzenno-funkcjonalnej przyjęto trzy wskaźniki:

- liczba placów zabaw na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym,
- czas dojazdu do przedszkola,
- dobowa liczba połączeń transportem publicznym PKS.

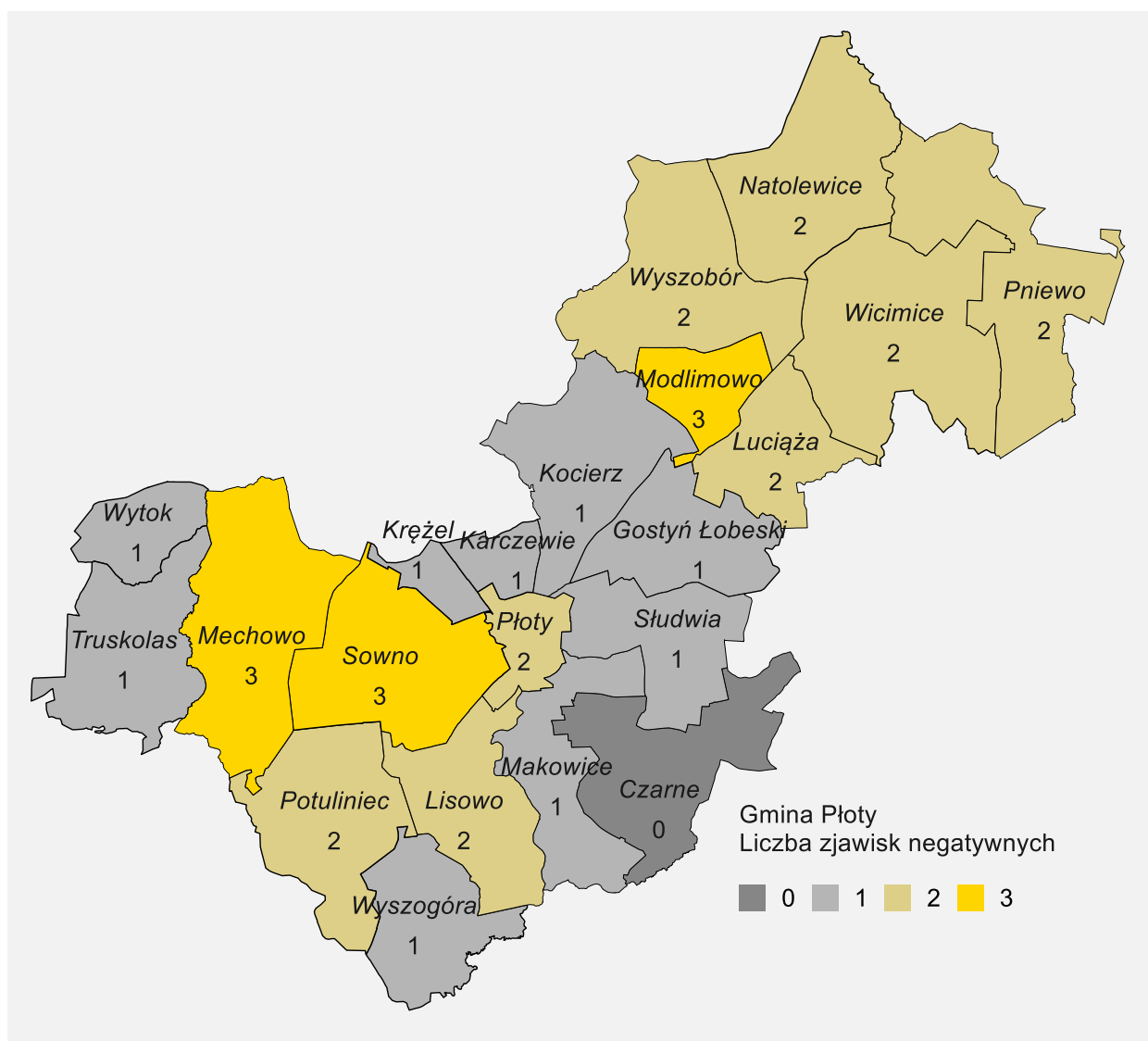
W sferze przestrzenno-funkcjonalnej najgorsza sytuacja występuje w sołectwach Sowno, Mechowo oraz Modlimowo (3 wskaźniki negatywne) następnie: Płoty, Natolewice, Pniewo, Potuliniec, Wicimice, Wyszobór, Lisowo oraz Luciąża w których wszystkie 2 analizowane wskaźniki przekroczyły wartość krytyczną.

Tabela 6. Zestawienie wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej w sołectwach gminy Płoty

Sołectwa	Liczba placów zabaw na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Czas dojazdu do przedszkola [minuty]	Dobowa liczba połączeń transportem publicznym PKS	Liczba zjawisk negatywnych
Czarne	1,1858	5	4	0
Gostyń Łobeski	1,2346	8	20	1
Karczewie	0,9615	6	0	1
Kocierz	0,5025	7	0	1
Krężel	0,0000	7	20	1
Lisowo	0,4032	3	0	2
Luciąża	0,8475	9	2	2
Makowice	0,0000	6	20	1
Mechowo	0,2110	17	2	3
Modlimowo	0,4464	8	3	3
Natolewice	0,3717	17	21	2
Pniewo	0,3356	21	10	2
Potuliniec	1,0309	8	0	2
Słudwia	0,5587	7	0	1
Sowno	0,3774	10	2	3
Truskolas	0,5952	13	5	1
Wicimice	0,2404	11	12	2
Wyszobór	0,1563	14	4	2
Wyszogóra	0,4566	7	3	1
Wytok	0,6135	17	20	1
Płoty	0,1774	0	2	2
Mediana	0,4464	8	3	-

źródło: jak w Tabeli nr 2

Mapa 5. Koncentracja zjawisk negatywnych sfery przestrzenno-funkcjonalnej w sołectwach gminy Płoty

Sfera środowiskowa

Strefę środowiskową Gminy przeanalizowano głównie pod względem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi jak i stanu środowiska, co jest spójne z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

Strefa ta jest trudnym obszarem do badań z powodu właściwie braku danych w podziale na jednostki administracyjne - sołectwa. Działalność człowieka wpływa często negatywnie na środowisko w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, produkcji odpadów stwarzających zagrożenie dla zdrowia ludzi.

Obszary gminy cenne przyrodniczo poprzez wykorzystanie ich walorów kulturowych i turystycznych mogą stać się stymulatorami rozwoju lokalnego. Wykorzystanie obszarów cenionych przyrodniczo może być stymulatorem rozwoju proekologicznych funkcji gospodarczych, które przyczynią się do zagwarantowania dochodu i poprawy jakości życia lokalnej społeczności.

- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i propagowanie zdrowego stylu życia.

Położenie Gminy sprzyja przeprowadzaniu edukacji ekologicznej z zakresu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. W celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców należy podjąć działania edukacyjne obejmujące zarówno pracowników samorządowych a także osoby które będą przekazywać informacje innym grupom społecznym. Szczególny nacisk należy położyć na edukację ekologiczną dzieci i młodzieży, jak i inne grupy zrzeszone np. w kołach gospodyń wiejskich, stowarzyszeniach, klubach, a także pozostałych mieszkańców gminy. Celem jest wykształcenie nowego spojrzenia na środowisko i jego walory oraz przekazanie wiedzy na temat tego, jak chronić otaczającą nas przyrodę i racjonalnie korzystać z jej dóbr.

Bardzo istotnym elementem nierozzerwalnie związanym ze środowiskiem jest zdrowie. Zanieczyszczenie powietrza i wody, gospodarka ściekowa, z drugiej strony lasy i łąki - te aspekty wpływają na jakość życia mieszkańców w kontekście zdrowotnym. Problem jednak jest bardziej złożony, gdyż tu dotykamy także bardzo ważnego problemu

współczesnej gospodarki, dotyczącego także mieszkańców Gminy - bezrobocia, które przekłada się na ich socjalno – bytowo - zdrowotną sytuację. Ekonomiczne skutki bezrobocia stanowią tylko jeden aspekt tego problemu, najtrudniejsze do pokonania są psychologiczne następstwa braku zatrudnienia. Działania Gminy podejmowane w zakresie profilaktyki zdrowotnej powinny być skierowane także na przeciwdziałanie bezrobociu, między innymi na tworzenie nowych miejsc pracy na terenach o najwyższym wskaźniku bezrobocia.

Z analizy danych statystycznych wynika, że rośnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, co spowodowane jest wchodzeniem do tej grupy najliczniejszych roczników okresu powojennego, czyli osób urodzonych w latach 50, a także wydłużaniem się trwania życia oraz niskim poziomem dzietności. Jednocześnie sukcesywnie zmniejsza się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a wzrasta liczba społeczeństwa w wieku poprodukcyjnym.

3.4. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Płoty

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk o innym charakterze, tj. gospodarczym lub środowiskowym lub przestrzenno-funkcyjnym lub technicznym. Na tym etapie analizy nie określa się dopuszczalnego maksymalnego zasięgu obszaru zdegradowanego, przy czym nie może to być obszar całej gminy ze względu na cel delimitacji jakim jest wskazanie koncentracji badanych zjawisk. Obszarem zdegradowanym są zatem te wszystkie tereny w gminie, na które nakłada się kilka negatywnych zjawisk nie tylko społecznych, ale również negatywnych zjawisk z pozostałych sfer. Przyjęto, że aby sołectwo mogło być zaliczone do obszaru zdegradowanego muszą wystąpić dwa warunki:

- sołectwo posiada minimum dwa wskaźniki negatywne w sferze społecznej,
- łączna liczba wszystkich wskaźników sfer społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcyjnej stanowią więcej niż 50%.

Obszar zdegradowany może być złożony z podobszarów, przy czym w każdym z tych podobszarów musi spełniać warunki stawiane obszarowi zdegradowanemu ze względu na koncentrację zespołu zjawisk negatywnych.

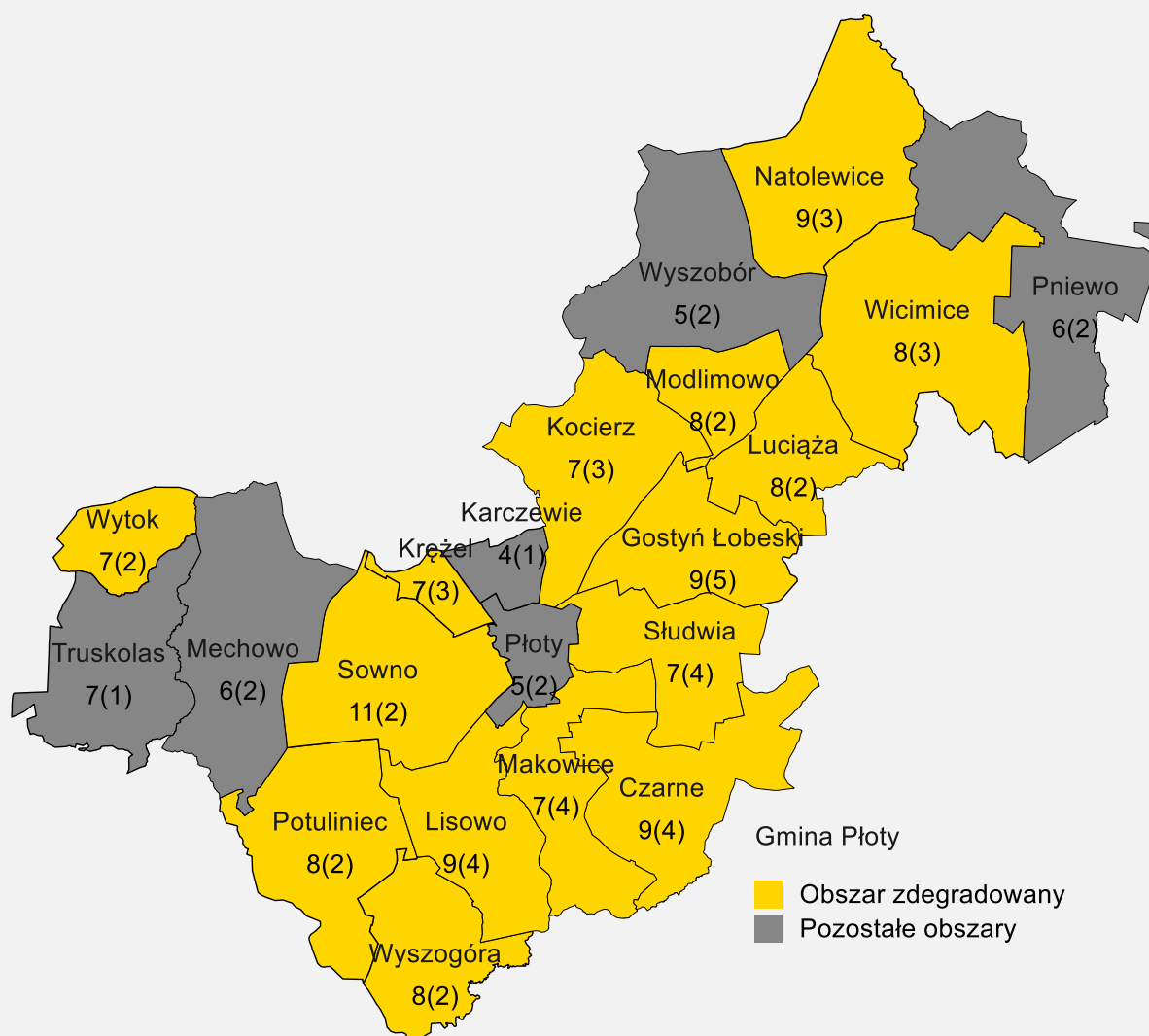
Na podstawie wyników analizy statystycznej wskaźników podstawowych i przyjętych warunków klasyfikacji do obszaru zdegradowanego wyznaczono: Sowno 11(2), Czarne 9(4), Lisowo 9(4), Natolewice 9(3), Gostyń Łobeski 9(5), Luciąża 8(2), Słudwia 7(4), Wicimice 8(3), Potuliniec 8(2), Wytok 7(2), Kocierz 7(3), Krężel 7(3), Wyszogóra 8(2), Makowice 7(4), Modlimowo 8(2). Wyznaczone obszary zdegradowane w gminie charakteryzują się kumulacją negatywnych zjawisk analizowanych sfer społecznej, gospodarczej, technicznej oraz przestrzenno-funkcyjnej i środowiskowej. Zgodnie z przyjętą metodologią w dalszej kolejności obszary te będą poddane diagnozie pogłębionej w celu rozpoznania szczegółowych problemów, których nie można było wyznaczyć opierając się o wskaźniki statystyczne zaproponowane w pierwszej części diagnozy.

Tabela 7. Charakterystyka obszaru zdegradowanego w gminie Płoty

Sołectwa	Liczba wskaźników krytycznych (społecznych) ^a	Ludność [osoba]	Ludność [%]	Powierzchnia [ha]	Powierzchnia [%]
Obszar zdegradowany					
Sowno	11(2)	265	3,0	1513	6,3
Czarne	9(4)	253	2,8	1417	5,9
Lisowo	9(4)	248	2,8	1105	4,6
Natolewice	9(3)	269	3,0	1579	6,6
Gostyń Łobeski	9(5)	81	0,9	1019	4,3
Luciąża	8(2)	118	1,3	846	3,5
Słudwia	7(4)	537	6,0	1029	4,3
Wicimice	8(3)	416	4,7	2066	8,7
Potuliniec	8(2)	97	1,1	1391	5,8
Wytok	7(2)	163	1,8	519	2,2
Kocierz	7(3)	199	2,2	1347	5,6
Krężel	7(3)	24	0,3	237	1,0
Wyszogóra	8(2)	219	2,5	955	4,0
Makowice	7(4)	153	1,7	1004	4,2
Modlimowo	8(2)	224	2,5	551	2,3
Pozostałe obszary					
Mechowo	6(2)	474	5,3	1796	7,5
Pniewo	6(2)	298	3,4	1855	7,8
Truskolas	7(1)	168	1,9	1252	5,2
Wyszobór	5(2)	640	7,2	1688	7,1
Płoty	5(2)	3945	44,4	412	1,7
Karczewie	4(1)	104	1,2	281	1,2

^a podano łączną liczbę wskaźników negatywnych, które przekroczyły wartość krytyczną, w nawiasie podano liczbę negatywnych wskaźników społecznych

Mapa 6. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Płoty

Objaśnienia: na mapie podano łączną liczbę wskaźników negatywnych, które przekroczyły wartość krytyczną, w nawiasie podano liczbę negatywnych wskaźników społecznych.

4.

Wyznaczenie obszarów rewitalizacji z uwzględnieniem partycypacji mieszkańców i lokalnych liderów – diagnoza pogłębiona

4.1. Partycypacyjna ocena obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji to obszar Gminy ważny dla rozwoju lokalnego, stanowiący całość lub część obszaru zdegradowanego. Występuje w nim kumulacja zjawisk problemowych o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, infrastrukturalnym i przestrzenno-funkcjonalnym. Obszar rewitalizacji wyznaczono jako obszar zabudowany w obszarze zdegradowanym w oparciu o największą kumulację zjawisk problemowych oraz potencjałów rozwojowych zaobserwowanych w trakcie diagnozy pogłębionej obszaru zdegradowanego.

Wybór obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego zaprezentowany w tabeli 8 jest decyzją władarza gminy w oparciu o:

- wyniki diagnozy statystycznej uwarunkowań społecznych, gospodarczych, technicznych oraz przestrzenno-funkcjonalnych,
- potencjał rozwojowy i najpilniejsze obszary interwencji.

Diagnoza statystyczna została wykonana w oparciu o 14 niezależnych wskaźników:

x1 - Korzystający z pomocy społecznej na 100 miesz.

x2 - Odsetek bezrobotnych [%]

x3 - Przestępstwa na 100 mieszkańców

x4 - Wielkość zasiłków pomocy rodzinie na rodzinę [zł]

x5 - Wielkość zaległości czynszowych na 100 mieszkańców [zł]

x6 - Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw na 100 mieszkańców

x7 - Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym [%]

x8 - Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]

x9 - Odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 rokiem [%]

x10 - Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na jedną osobę [m²]

x11 - Odsetek mieszkań popegeerowskich w ogólnym zasobie mieszkaniowym [%]

x12 - Liczba placów zabaw na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

x13 - Czas dojazdu do przedszkola [minuty]

x14 - Dobowa liczba połączeń transportem publicznym PKS

Obszar rewitalizacji został wyznaczony w miejscach, gdzie w wyniku analizy statystycznej zaobserwowano kumulację zjawisk problemowych o charakterze społecznym, gospodarczym, infrastrukturalnym i przestrzenno-funkcjonalnym

opisywanych. Zbiorcze szczegółowe wyniki analizy zaprezentowano w załączniku numer 14.

W kolejnym etapie określającym obszary rewitalizacji w gminie uwzględniono potencjał rozwojowy i najpilniejsze obszary interwencji. W procesie jakościowej diagnozy pogłębionej, którą przeprowadzono metodyką partycypacyjną (załącznik 15) mającą na celu wskazanie potencjałów rozwojowych występujących na obszarach kryzysowych wykorzystano różnorodne narzędzia i sposoby zebrania informacji.

W pierwszej kolejności przeprowadzono wywiady oraz badanie ankietowe z przedstawicielkami i przedstawicielami lokalnej społeczności wszystkich 20 sołectw i miasta Płoty z terenu gminy (załącznik 1), którzy odpowiadając na pytania zawarte w ankiecie wskazali istotne problemy, dokonali ich oceny a także wytypowali najpilniejsze działania odpowiadające wcześniej zdiagnozowanym problemom (załączniki 1-5 oraz 13).

W kolejnym etapie diagnozy wykorzystano bezpośrednie spotkania animacyjne ze wszystkimi grupami interesariuszy zorganizowane na poziomie sołectw - zrealizowanych po średnio 8 w miesiącu przez cały okres procedowania nad programem (każde od godziny do 3 godzin).

Kolejnym krokiem było sporządzenie map zasobów oraz potrzeb opracowanych bezpośrednio przez mieszkańców każdego sołectwa. Animator Lokalny przy wsparciu tutorów i specjalistów zewnętrznych przeprowadził spotkania z mieszkańcami. Podczas tych spotkań w celu osiągnięcia pełnej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz wypracowania przyszłych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zrealizowano również wizje lokalne (spacery badawcze). Podczas spacerów badawczych mieszkańcy i mieszkanki, oraz osoby odpowiedzialne za przygotowanie programu rewitalizacji mieli okazję obejrzeć teren gminy i zgłaszać swoje uwagi i opinie bezpośrednio w miejscu, na temat którego toczyła się dyskusja - łączna liczba zrealizowanych spacerów - 8.

Podsumowanie zebranych danych jakościowych z wykorzystanych powyżej metod partycypacyjnych wykonano podczas spotkań fokusowych prowadzonych dla wszystkich grup interesariuszy. Spotkania miały na celu podsumowanie diagnozy sytuacji w gminie i poszczególnych sołectwach, ze szczególnym uwzględnieniem problemów, potrzeb, potencjału i proponowanych rozwiązań - w 2 spotkaniach każdorazowo wzięło udział około 12-15 osób (załącznik 10).

O wyborze podobszarów rewitalizacji zaważyły w rezultacie kwestie techniczne oraz występujące lub spodziewane deficyty w zaspakajaniu potrzeb lokalnych, w tym napotykanne problemy o charakterze prawnym i własnościowym. Określono ostateczne uwarunkowania, które zaważyły na ocenie przez włodarza potencjału rozwoju i najpilniejszych obszarów interwencji dla poszczególnych obszarów przyjmując skalę oceny 5- bardzo wysoki, 4 – wysoki, 3 – średni, 2 – niski, 1 - bardzo niski. Wyniki tej oceny zaważyły na wyborze obszarów rewitalizacji.

Tabela 8. Obszar rewitalizacji na tle sytuacji w gminie Płoty

Sołectwo	Burmistrz [potencjał rozwojowy i najpilniejsze obszary interwencji] ^a	Liczba wskaźników krytycznych	Udział ludności [%]	Udział powierzchni sołectwa (działki zamieszkałe i inwestycyjne) [%]	Suma kolumny 2 + 3	Obszar [typ]
1	2	3	4	5	6	7
Czarne	2	9	2,8	5,9	11	zdegradowany
Gostyń Łobeski	2	9	0,9	4,3	11	zdegradowany
Kocierz	3	7	2,2	5,6	10	zdegradowany
Krężel	3	7	0,3	1,0	10	zdegradowany
Lisowo	2	9	2,8	4,6	11	zdegradowany
Luciąża	2	8	1,3	3,5	10	zdegradowany
Makowice	5	7	1,7	4,2 (1,324)	12	rewitalizacji
Modlimowo	2	8	2,5	2,3	10	zdegradowany
Natolewice	3	9	3,0	6,6	12	zdegradowany
Potuliniec	2	8	1,1	5,8	10	zdegradowany
Słudwia	3	7	6,0	4,3	10	zdegradowany
Sowno	1	11	3,0	6,3	12	zdegradowany
Wicimice	5	8	4,7	8,7 (0,048)	13	rewitalizacji
Wyszogóra	5	8	2,5	4,0 (0,016)	13	rewitalizacji
Wytok	3	7	1,8	2,2	10	zdegradowany

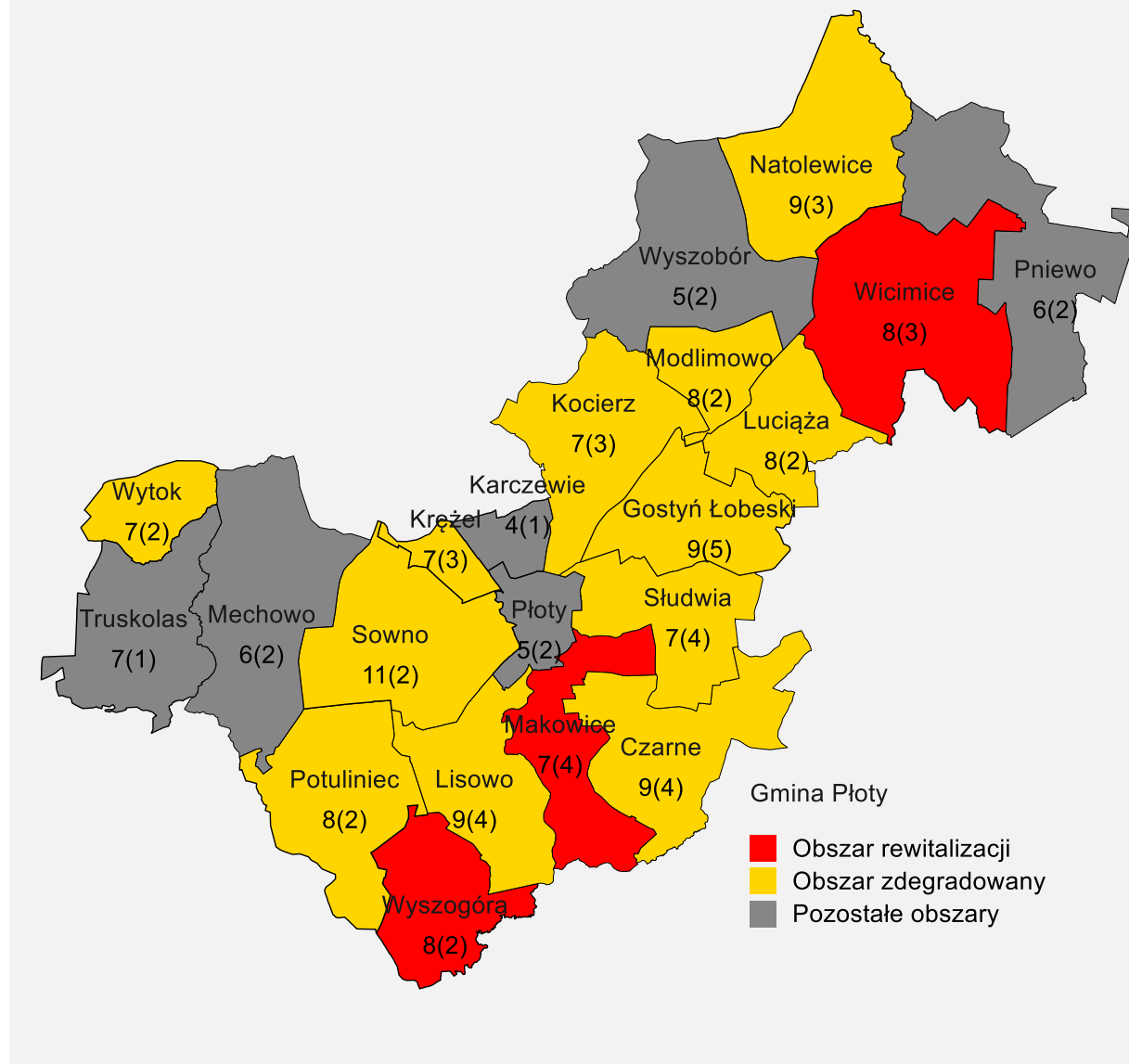
^aOcena potencjału rozwoju i najpilniejsze obszary interwencji 5- bardzo wysoki, 4 – wysoki, 3 – średni, 2 – niski, 1 - bardzo niski.

W przypadku takiej samej sumy punktów (kolumna 6 w tabeli 8) tak jak ma to miejsce w sołectwach Sowno, Natolewice, Makowice po 12 punktów, wybierany jest obszar o większym potencjale. W tym przypadku są to Makowice, które posiadają wyższą ocenę potencjału 5 pkt. (kolumna 2 w tabeli 8).

Najwyższa suma punktów wynikających z liczby wskaźników krytycznych obszaru zdegradowanego oraz oceny potencjału rozwojowego wyznacza obszar rewitalizacji w gminie.

Zgodnie z wytycznymi określonymi w Zasadach realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, interwencja w ramach rewitalizacji może być kierowana do obszaru stanowiącego nie więcej niż 20% powierzchni gminy i nie więcej niż 30% jej populacji. W związku z powyższym, obszar rewitalizacji posiada ograniczenia powierzchniowe i ludnościowe. Jest to związane bezpośrednio z warunkiem koncentracji środków oraz działań na konkretnych, najbardziej zdegradowanych obszarach Gminy.

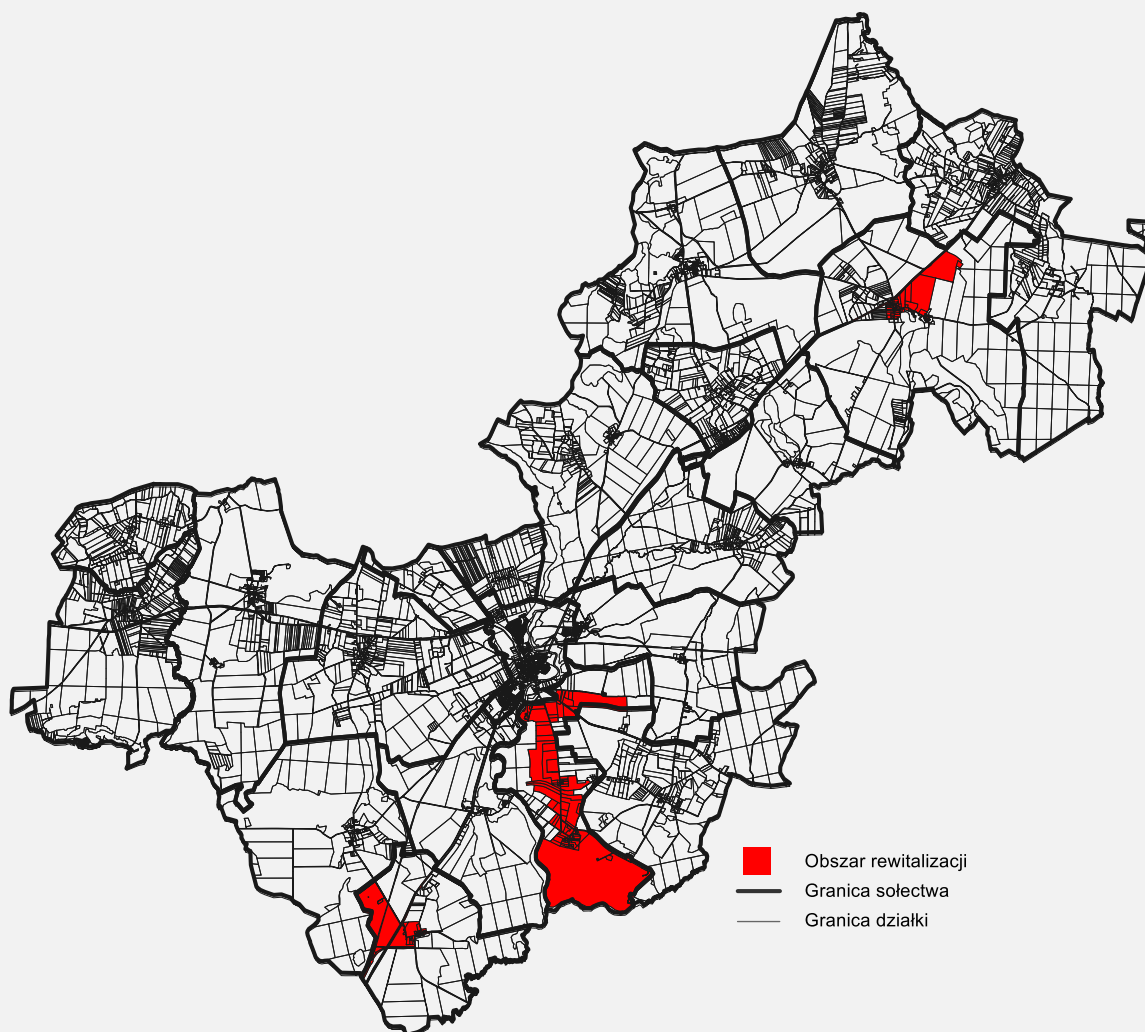
Mapa 7. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Płoty

Objaśnienia: na mapie podano łączną liczbę wskaźników negatywnych, które przekroczyły wartość krytyczną, w nawiasie podano liczbę negatywnych wskaźników społecznych.

Obszar rewitalizacji sołectwa zawężono do działek zamieszkałych przez mieszkańców sołectwa oraz działek znajdujących się pomiędzy nimi tak aby uzyskać spójny obszar rewitalizacji.

Mapa 8. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji w gminie Płoty

Obszar rewitalizacji łącznie stanowi 1,457% powierzchni gminy oraz zamieszkuje go łącznie 8,9% liczby ludności gminy Płoty.

4.2. Obszar rewitalizacji w opinii burmistrza gminy Płoty

Wyszogóra jest sołectwem ocenianym przez burmistrza gminy Płoty jako jedno z dwóch (obok Lisowa) wyróżniających się najbardziej negatywnie na tle pozostałych sołectw gminy. W sołectwie tym, pomimo funkcjonowania rady sołeckiej i sołtysa, nie znajduje to przełożenia na lokalną aktywność, partycypację i zaangażowanie miejscowej ludności na rzecz swojego otoczenia. Nie ma wśród tej lokalnej społeczności aktywnego lidera wokół którego mogliby się skupić/zjednoczyć w większej liczbie do podjęcia większego wyzwania. Charakterystyczna dla ludności tego obszaru jest niechęć do działania, marazm, zamykanie się w swoich mieszkaniach, brak chęci wychodzenia do ludzi w ramach wspólnych działań, o „czyny społeczne” jest tutaj bardzo trudno, postawy roszczeniowe są powszechne, np. funkcjonuje niepisana umowa między urzędem gminy a sołectwami, że w przypadku gdy lokalna droga wymaga pilnego remontu, urząd gminy zapewnia materiał budowlany i przywozi go do wsi, a mieszkańcy zajmują się jego rozplantowaniem. W sołectwie Wyszogóra i innych, wymienionych tu jako negatywnie wyróżniające się, jest to niemożliwe do zrealizowania, bo całość działania cedowana jest na władze lokalne (jest to w opinii tamtejszej ludności w całości zadanie gminy). Brakuje więc tutaj (lub funkcjonuje w znikomym stopniu) współpraca między sołectwami a urzędem gminy.

We wszystkich sołectwach wyznaczonych do rewitalizacji obserwowane jest niskie zaangażowanie mieszkańców w działaniach na rzecz swojego otoczenia. To trudna kwestia do jednoznacznej oceny, gdyż coraz częściej widoczne są przebłyski takiej aktywności, być może m.in. dzięki istniejącemu od kilku lat funduszowi sołeckiemu. Ogólnie raczej nie są też zainteresowani sprawami gminy. Zaangażowanie i zainteresowanie pojawia się zwykle, gdy dochodzi do jakichś negatywnych wydarzeń, np. niegdyś mieliśmy kilka szkół wiejskich i chcieliśmy je zlikwidować ze względu na bardzo niską liczbę uczniów, wówczas opór mieszkańców przeciwnych zamykaniu szkół był bardzo duży, nie tylko ze strony nauczycieli, ale i rodziców (podsycanie nastrojów).

W codziennym życiu takie zainteresowanie i zaangażowanie jest już bardzo niewielkie i sporadyczne. Niekiedy zdarzają się inicjatywy oddolne mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców (np. reaktywowany klub sportowy), które następnie, po przekonaniu się, że faktycznie mają szansę powodzenia, są wspierane przez władze lokalne – budowa boiska (to jest przykład współpracy). Podobnie w przypadku niektórych prężnie działających OSP, które gmina doposażyła w sprzęt gaśniczy i samochodowy.

Uogólniając, w kontekście partycypacji społecznej decydująca jest rola lokalnych liderów, którzy potrafią skupić wokół siebie mieszkańców, wówczas w takiej wsi zaczyna się coś

pozytywnego dział (widać to w samym mieście Płoty, ale i we wsiach gminy), np. budowa boiska, placu zabaw, organizowanie spotkań cyklicznych itp.

Spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie społecznym wymienić należy:

- Organizowanie większej liczby imprez kulturalnych i artystycznych dla mieszkańców, ponieważ do tej pory takich imprez było niewiele, a gmina ma nową/nowoczesną halę sportowo-widowiskową, są więc odpowiednie warunki do intensyfikacji działań w tym zakresie,
- Stworzenie ciekawej oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży – w małych środowiskach nie ma wielu możliwości rozwijania talentów, umiejętności, np. ognisk muzycznych, stowarzyszeń, a na domu kultury i świetlicach wiejskich ciąży taki obowiązek,
- Organizowanie szkoleń z zakresu rozwijania kompetencji miękkich dla mieszkańców – może to pomogłoby wykreować lokalnych liderów, którzy zechcieliby coś dla lokalnej społeczności robić i zaktywizować mieszkańców swoich wsi.

Natomiast spośród pilnych przedsięwzięć wymagających realizacji na obszarze rewitalizowanym w aspekcie ogólnym wymienić należy:

- Przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu (stworzenie nowych miejsc pracy),
- Rozwijanie turystyki i agroturystyki – gmina ma odpowiednie warunki do tego,
- Realizacja inwestycji drogowych – słabość infrastruktury drogowej wymagającej poprawy),
- Poprawa systemu kanalizacji/wodociągowego – konieczna poprawa i rozwinięcie sieci, dotarcie do dalszych wsi, wciąż niektóre wsie pozostają bez podłączenia do wodociągu sieciowego, nie mówiąc o kanalizacji,
- Budowa/remont świetlicy wiejskiej – są jeszcze sołectwa, w których świetlic nie ma, a bez nich rozwijanie aktywności lokalnej ludności jest niemożliwe,
- Renowacja zabytków/miejsc historycznych – dwa zamki wymagają takich inwestycji, a to jest duża atrakcja turystyczna tylko wówczas gdy jest zadbane i wyposażone,
- Poprawa estetyki wsi – jest to działanie ponadczasowe, zawsze jest w tej kwestii coś do zrobienia,

- Zagospodarowanie parków/terenów zielonych – park płotowski łączący się z parkiem pałacowym, razem kilkanaście hektarów wymaga takich działań – doprowadzenie tego terenu do stanu świetności.

4.3. Charakterystyka podobszarów rewitalizacji – problemy, potrzeby, potencjały i propozycje rozwiązań

Przedstawione poniżej problemy i potrzeby społeczne, techniczne i ogólnorozwojowe opisywanych tutaj podobszarów rewitalizacji (Makowice, Wicimice i Wyszogóra) są w pierwszej kolejności pochodną ustrojowych i gospodarczych procesów transformacji systemowej, których negatywne efekty przyjęły najostrzejsze formy właśnie na obszarach popegeerowskich przy jednocześnie występującej monofunkcyjności gospodarczej, tj. wyraźnej dominacji działalności rolniczej i niedorozwoju działalności pośrednio i/lub bezpośrednio niezwiązanych z pierwszym sektorem. Gwałtowność pierwszego etapu transformacji wraz z niedostatecznym zabezpieczeniem społecznym mieszkańców, brakiem wsparcia w kierunku podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych przy niskiej chłonności lokalnego rynku pracy doprowadziła do szybkiego wzrostu bezrobocia, a w kolejnych latach do ucieczki młodszych i lepiej wykształconych mieszkańców poza gminę w ramach migracji ekonomicznych lub do „dziedziczenia” biedy, niezaradności i uzależnienia od pomocy społecznej. W rezultacie pogłębiły się procesy depopulacji, starzenia a jednocześnie pogorszyły się perspektywy rozwoju gospodarczego ze względu na niski poziom przedsiębiorczości i inwestycji zewnętrznych oraz ograniczone wpływy do budżetu lokalnego, a w dalszej kolejności - słabą jakość i niedostateczne rozwinięcie infrastruktury technicznej, włączając w to brak lub niewystarczająca komunikację z pobliskimi miastami (centrami usług i potencjalnymi lokalnymi rynkami pracy dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji).

W diagnozie pogłębionej kluczowych problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji wykorzystano wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród sołtysów, którzy ocenili w skali od 1 do 5 problemy oraz potrzeby na badanym obszarze. Przyjęto, że do kluczowych problemów zaliczone będą te, które otrzymały ocenę 1 lub 2 natomiast najważniejsze potrzeby sołectwa to, te które otrzymały ocenę 5 lub 4. Mieszkańcy sołectw w ramach prowadzonych animacji wskazali kluczowe problemy, określili najważniejsze potencjały i propozycje rozwiązania zdiagnozowanych problemów.

4.3.1. Podobszar rewitalizacji Makowice (Makowice, Gościejewo i Makowiska)

Problemy

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Makowice zidentyfikowane przez sołtysa:

- Niski poziom bezpieczeństwa,
- Możliwości podejmowania pracy przez mieszkańców ograniczona (np. liczba zakładów pracy),
- Wymagający inwestycji stan chodników/ścieżek rowerowych,
- Wymagający inwestycji stan wodociągów,
- Dostępność sieci gazowniczej, energetycznej ograniczona,
- Obiekty sportowe niedoinwestowane,
- Słaby stan świetlicy wiejskiej,
- Dostępność transportu publicznego w sołectwie wraz z infrastrukturą niewystarczające (np. przystanki, autobusy),
- Oświetlenie ulic,
- Niski stopień dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Makowice zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Budowa świetlicy
- Naprawa drogi (przepust),
- Odnowienie krzyża,
- Przystanki autobusowe dla gimbusa,
- Budowa chodników przy drodze wojewódzkiej.
- Niska jakość terenów i obiektów publicznych do celów rekreacyjno-kulturalno- turystycznych,
- Uboga oferta kulturalno-rozrywkowa dla mieszkańców

Potrzeby

Najważniejsze potrzeby podobszaru rewitalizacji Makowice zidentyfikowane przez sołtysa:

- Przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu (stworzenie nowych miejsc pracy),

- Budowa/remont świetlicy wiejskiej,
- Realizacja inwestycji dotyczących oświetlenia ulic,
- Budowa/remont placów zabaw dla dzieci.

Potencjały i ciężenia funkcjonalne

Poza wymienionymi niżej potencjałami rozwoju podobszaru rewitalizacji Makowice wskazanymi przez mieszkańców, należy podkreślić, iż na tym terenie brak jest zakładów produkcyjnych lub usługowych a także większych gospodarstw rolnych, które generowałyby miejsca pracy dla okolicznej ludności. Ze względu na marginalny potencjał rewitalizacji w aspekcie ekonomicznym mieszkańcy dojeżdżają do pracy do miasta Płoty i nieodległego Reska. Dojazdy młodszych dzieci odbywają się do szkoły podstawowej i gimnazjum w Płotach, a starsze dzieci i młodzież dojeżdżają do szkół w Gryficach. Brak sklepu spożywczego w sołectwie wymusza na mieszkańcach dokonywanie codziennych zakupów w mieście Płoty. Podobnie sytuacja wygląda w zakresie korzystania z placówek usług publicznych (np. lekarz rodzinny, urząd gminy), przy czym bardziej wyrafinowane potrzeby są zaspokajane w większych lub/i bardziej odległych miastach – Gryficach i Szczecinie.

Dodatkowo potencjałem są organizacje i podmioty działające na jego terenie np. prężnie działająca Młodzieżowa Orkiestra Dęta.

Krytyczne potencjały podobszaru rewitalizacji Makowice zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Remont dróg w Makowicach i Makowiskach (gminne),
- Działki pod świetlicę i krzyż,
- Energiczna grupa inicjatywna,
- Chęci poszukiwania innych źródeł finansowania,
- Dobra współpraca z władzami gminy.

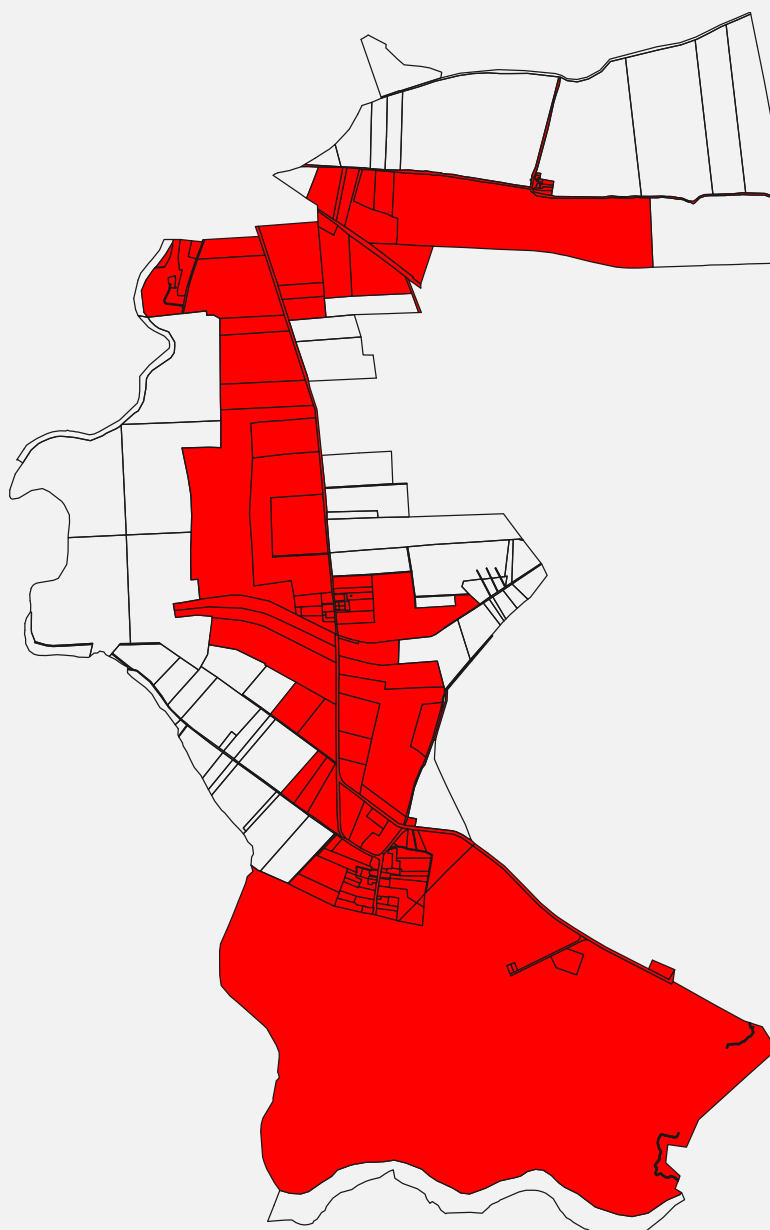
Propozycje rozwiązań

Rozwiązania zdiagnozowanych problemów podobszaru rewitalizacji Makowice proponowane przez mieszkańców:

- Podjęcie działań w celu zburzenia pustostanu i w tym miejscu postawienie świetlicy (zgoda burmistrza),
- Naprawa drogi i przepustu (zgoda burmistrza),
- Odnowienie krzyża i ogrodzenia, nasadzenia kwiatów,
- Zakup i zamontowanie przystanków autobusowych wraz z utwardzeniem podłoża.

- Obiekt sportowo-rekreacyjny,
- Poprawę infrastruktury parku miejskiego: modernizacja: placu zabaw, oświetlenia, muszli koncertowej, ławek; poprawa estetyki: nasadzenia, donice, tablice informacyjne, Zagospodarowanie Parku miejskiego być może zachęci inwestora do zagospodarowania Zamku w celach komercyjnych co miałoby realne przełożenie na ożywienie gospodarcze całej Gminy. Rewitalizacja Parku miejskiego zwiększy również atrakcyjność szlaku kajakowego, który przebiega bezpośrednio w sąsiedztwie Parku miejskiego
- Wykorzystanie potencjału Młodzieżowej Orkiestry Dętej.
- Wykorzystanie Zamku do budowania więzi międzypokoleniowych mieszkańców Gminy Płoty.

Mapa 9. Podobszar rewitalizacji Makowice

4.3.2. Podobszar rewitalizacji Wicimice

Problemy

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Wicimice zidentyfikowane przez sołtysa:

- Poziom aktywności społecznej jest stosunkowo niski (np. działanie mieszkańców w organizacjach społecznych, kołach, grupach artystycznych itp.),
- Jakość i ilość wydarzeń w ramach oferty kulturalnej jest niska (np. koncerty, przedstawienia, wydarzenia kulturalne),
- Koszty życia stosunkowo wysokie (np. wysokość czynszów, koszty mieszkania itp.),
- Poziom wykształcenia mieszkańców,
- Stopień uzależnienia mieszkańców od innych zbyt wysoki (np. od systemu pomocy społecznej),
- Poziom przedsiębiorczości mieszkańców niski (np. chęć podejmowania pracy, własna działalność),
- Poziom patologii w rodzinach jest widoczny w lokalnej społeczności (np. alkoholizm, przemoc w rodzinie itp.),
- Spada odsetek młodych osób wśród ogółu mieszkańców,
- Poziom kultury osobistej mieszkańców - wymaga wsparcia,
- Stopień czytelnictwa mieszkańców - wymagający poprawy,
- Stan kanalizacji - wymagający doinwestowania,
- Stan obiektów sportowych - wymagający inwestycji,
- Dostęp do internetu w miejscach publicznych - wciąż niewystarczający (np. w szkołach, bibliotece, świetlicy wiejskiej),
- Dostępność do biblioteki ograniczona.

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Wicimice zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Zniszczone i niedoposażone boisko (brak miejsca do imprez integracyjnych i sportowych),
- Mała i wymagająca remontu świetlica i teren przy świetlicy,
- Duża odległość do przedszkola,
- Słabe wykształcenie zawodowe i językowe mieszkańców,
- Zaniedbane odcinki dróg i parku.

Potrzeby

Najważniejsze potrzeby podobszaru rewitalizacji Wicimice zidentyfikowane przez sołtysa:

- Zorganizowanie funduszu stypendialnego dla wybitnych młodych ludzi,
- Organizowanie szkoleń zawodowych i doskonalących na rynku pracy dla mieszkańców,
- Przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu (stworzenie nowych miejsc pracy),
- Wsparcie i promocja regionalnych przedsiębiorców (np. wytwarzających produkty lokalne),
- Rozwijanie turystyki i agroturystyki,
- Tworzenie nowych produktów lokalnych,
- Poprawa estetyki wsi,
- Zagospodarowanie parków/terenów zielonych,
- Zorganizowanie ścieżek edukacyjnych/przyrodniczych,
- Budowa/remont świetlicy wiejskiej,
- Zwiększenie dostępności do internetu w miejscach użyteczności publicznej (np. szkole, biblioteki, ośrodki kultury),
- Poprawa systemu łączności z najbliższym miastem,
- Budowa/remont placów zabaw dla dzieci.

Potencjały i ciążenia funkcjonalne

Poza wymienionymi niżej potencjałami rozwoju podobszaru rewitalizacji Wicimice wskazanymi przez mieszkańców, należy podkreślić, iż w miejscowości brak jest zakładów produkcyjnych, usługowych ani większych gospodarstw rolnych, które zatrudniałyby miejscową ludność. Do pewnego stopnia rolę taką (okresowo) odgrywa zlokalizowana we wsi czasowa siedziba kierownictwa robót/budowy drogi S6, w której zatrudnienie znajduje kilka osób z lokalnej społeczności. Niewielki potencjał gospodarczy znajduje odzwierciedlenie we wzmożonych dojazdach do pracy do Gryfic, Reska, Rymania i Goleniowa. Dzieci młodsze i starsze dojeżdżają do szkoły podstawowej we wsi Modlimowo, a do gimnazjum w mieście Płoty. Młodzież dojeżdża do szkoły poza gminę, tj. do miast – Gryfic i Szczecina. W aspekcie dojazdów do handlu i usług, podstawowe potrzeby mogą być zaspokajane w dwóch lokalnych sklepach w Wicimicach lub w sklepach w mieście – siedzibie gminy Płoty. Podobnie potrzeby w zakresie usług podstawowych (np. lekarz rodzinny), podczas gdy bardziej wyspecjalizowane są z reguły świadczone w Nowogardzie i Gryficach.

Krytyczne potencjały podobszaru rewitalizacji Wicimice zidentyfikowane przez mieszkańców:

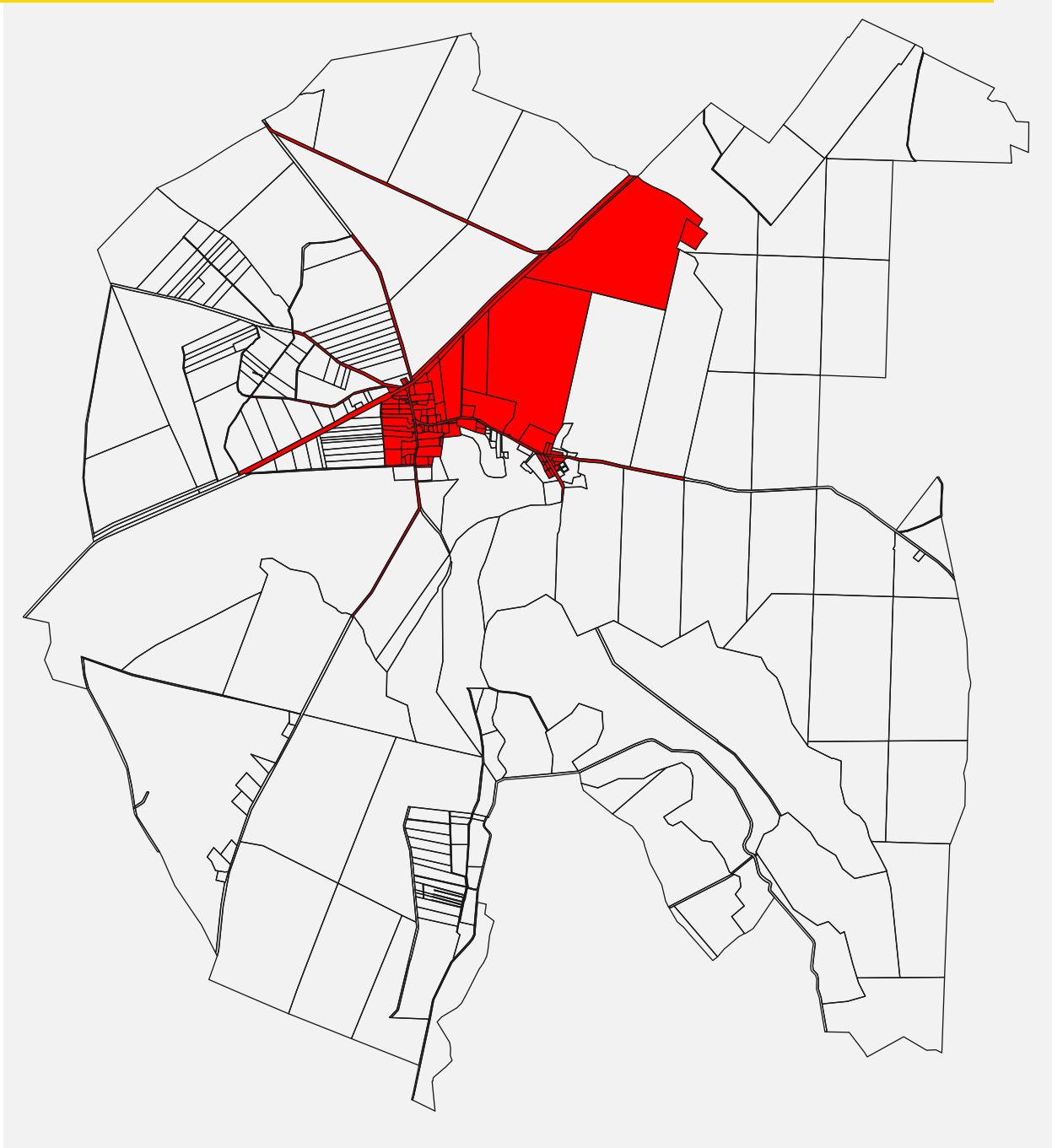
- Działki gminne na terenie wsi (boisko, budynek byłej szkoły, park, drogi, działka ze świetlicą),
- Zainteresowanie tematem spółdzielni socjalnych,
- Młoda i energiczna grupa inicjatywna mieszkańców (chętnie szukają innych źródeł finansowania),
- Zainteresowanie tematem kształcenia się,
- Wiele dzieci w wieku przedszkolnym.

Propozycje rozwiązań

Rozwiązania zdiagnozowanych problemów podobszaru rewitalizacji Wicimice proponowane przez mieszkańców:

- Renowacja i wyposażenie boiska (działka gminna, grupa inicjatywna ma propozycje dofinansowania z innych źródeł),
- Rozbudowa świetlicy i renowacja terenu wokół (działka gminna, po rozbudowie możliwość założenia przedszkola),
- Możliwość zorganizowania kursów zawodowych i językowych (w ramach spółdzielni lub innych),
- Drogi i park są działkami gminnymi, mieszkańcy potrzebują miejsc bezpiecznego wypoczynku i przemieszczania się.

Mapa 10. Podobszar rewitalizacji Wicimice

4.3.3. Podobszar rewitalizacji Wyszogóra

Problemy

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Wyszogóra zidentyfikowane przez sołtysa:

- Ogólny poziom życia mieszkańców jest na niższym niż mieszkańców innych terenów - poziomie,
- Poziom aktywności społecznej jest stosunkowo mały (np. działanie mieszkańców w organizacjach społecznych, kołach, grupach artystycznych itp.),
- Zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne wymaga intensyfikacji (np. udział w zebraniach, wyborach itp.),
- Zapewnienie przez władze możliwości wpływu przez mieszkańców na sprawy sołectwa (np. organizowanie konsultacji społecznych),
- Poziom wykształcenia mieszkańców,
- Zbyt duży stopień uzależnienia mieszkańców od innych (np. od systemu pomocy społecznej),
- Poziom patologii i problemów w rodzinach stał się bardziej widoczny (np. alkoholizm, przemoc w rodzinie itp.),
- Stopień czytelnictwa mieszkańców jest zbyt niski,
- Uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych, sportowych, artystycznych wymaga pobudzenia,
- Możliwość podejmowania pracy przez mieszkańców powinna zostać zwiększona (np. liczba zakładów pracy),
- Słaby stan dróg,
- Wymagający inwestycji stan chodników/ścieżek rowerowych,
- Słaby stan kanalizacji,
- Wymagający inwestycji stan wodociągów,
- Stan obiektów sportowych - wymagający inwestycji,
- Stan miejsc użyteczności publicznej (np. szkoły, urzędu) - niedoinwestowany,
- Stopień dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych wymagający poprawy.

Kluczowe problemy podobszaru rewitalizacji Wyszogóra zidentyfikowane przez mieszkańców:

- Wymiana drzwi głównych do kościoła i zagospodarowanie terenu przy kościele,
- Wymiana odcinka kanalizacji,

- Postawienie lamp solarnych,
- Naprawa drogi,
- Budowa świetlicy.

Potrzeby

Najważniejsze potrzeby podobszaru rewitalizacji Wyszogóra zidentyfikowane przez sołtysa:

- Stworzenie ciekawej oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży,
- Zorganizowanie funduszu stypendialnego dla wybitnych młodych ludzi,
- Zwiększenie bezpieczeństwa,
- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- Organizowanie zajęć rekreacyjnych dla seniorów,
- Organizowanie szkoleń zawodowych i doskonalących na rynku pracy dla mieszkańców,
- Przyciągnięcie nowych przedsiębiorców do regionu (stworzenie nowych miejsc pracy),
- Budowa/remont świetlicy wiejskiej,
- Renowacja zabytków/miejsc historycznych,
- Obiekty sportowo-rekreacyjne,
- Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Potencjały i ciężenia funkcjonalne

Poza wymienionymi niżej potencjałami rozwoju podobszaru rewitalizacji Wyszogóra wskazanymi przez mieszkańców, należy podkreślić, iż w miejscowości brak jest zakładów pracy działających w sektorze pozarolniczym. Jednym z potencjałów jest jedynie większe gospodarstwo rolne zatrudniające pracowników. Ponadto, mieszkańcy podobszaru Wyszogóra znajdują zatrudnienie w innych miejscowościach gminy Płoty, przeważanie w dużych gospodarstwach ogrodniczych (Modlimowo, Sowno i Wyszobór) – niestety przeważnie jest to praca nierejestrowana, a także w mieście Płoty i usługach gastronomicznych w Lisowie. Dojazdy do pracy odbywa się również poza gminę do pobliskich miast: Gryfic i Nowogard. Dojazdy młodszych i starszych dzieci do szkoły podstawowej i gimnazjum odbywają się do Płotów, a młodzieży do Nowogardu i Gryfic. W aspekcie dojazdów do handlu i usług, podstawowe potrzeby mogą być zaspokajane w lokalnym sklepie w Wyszogórze lub w sklepach w Płotach (podobnie potrzeby w zakresie usług podstawowych), choć równie często ludność miejscowa korzysta z placówek handlowych i usługowych w Nowogardzie.

Krytyczne potencjały podobszaru rewitalizacji Wyszogóra zidentyfikowane przez mieszkańców:

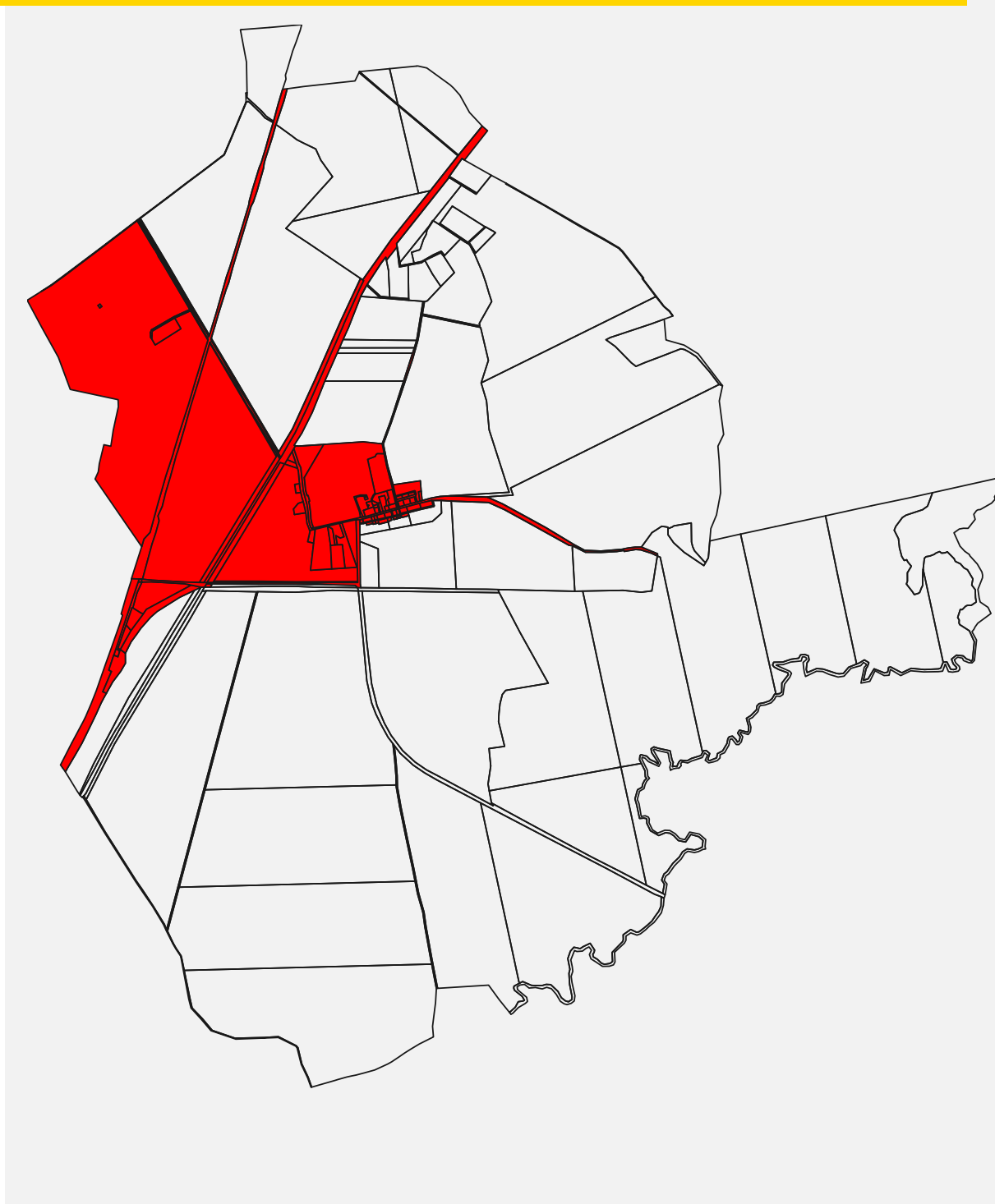
- Działka z kościołem i pod świetlicę gminna,
- Drogi gminne,
- Dobra współpraca z władzami gminy i kościołem,
- Posiadanie zezwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie prac przy kościele,
- Energiczna grupa inicjatywna.

Propozycje rozwiązań

Rozwiązania zdiagnozowanych problemów podobszaru rewitalizacji Wyszogóra proponowane przez mieszkańców:

- Wymiana drzwi i zagospodarowanie terenu - zgoda proboszcza parafii i konserwatora zabytków,
- Wymiana kanalizacji z budżetu gminy po zakończeniu budowy obwodnicy (zgoda władz gminy),
- Postawienie lamp solarnych przy drodze gminnej,
- Naprawa drogi gminnej po zakończeniu budowy obwodnicy z budżetu gminy,
- Budowa świetlicy na działce gminnej.

Mapa 11. Podobszar rewitalizacji Wyszogóra

5.

Wizja, cele i kierunki działania

5.1. Wizja

Rewitalizacja jest kompleksowym procesem wielotorowych przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanej części miejscowości, mającym na celu podniesienie poziomu życia mieszkańców, jak również przywrócenie ładu przestrzennego i wspomaganie działań prowadzących do ożywienia gospodarczego. Dokument i realizacja jego zapisów ma jednocześnie doprowadzić do odbudowy więzi społecznych i zapobiegać patologiom społecznym.

WIZJA:

Obszar rewitalizacji w Gminie na skutek działań rewitalizacyjnych zapisanych w Programie jest przyjazny, bezpieczny i atrakcyjny do zamieszkania, pracy i wypoczynku. Przyjazna przestrzeń publiczna, włącza lokalną społeczność do wspólnych działań. Mieszkańcy dostrzegają potrzebę właściwego zagospodarowania terenu który zamieszkują, także w zakresie infrastruktury, dbają o ład i porządek - tym samym wspólną przestrzeń, która staje się atrakcyjna także dla turystów. Powstaje odpowiednia infrastruktura, promowane są naturalne walory obszaru.

Niezwykle istotna dla powodzenia realizacji programu jest kompleksowość podejmowanych działań rewitalizacyjnych, ponieważ w dużym stopniu decyduje o nim skumulowanie założeń inwestycyjnych na danym obszarze rewitalizacyjnym, co przyczynia się do osiągnięcia odpowiedniej skali przeobrażeń (zmian). Podstawę do sformułowania wizji wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego stanowiła analiza sytuacji społeczno-gospodarczej i infrastrukturalnej, konsultacje z mieszkańcami. Punktem odniesienia do planowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest przede wszystkim ich kontekst społeczny. Realizacja projektów ma znaczący wpływ na rozwój obszaru rewitalizowanego i na tworzenie nowych miejsc pracy. Dzięki wprowadzonym zmianom, rewitalizowane miejscowości uzyskają nowy wizerunek – miejscowości zadbanej i atrakcyjnej nie tylko dla mieszkańców, ale także dla turystów i inwestorów, którzy chętniej rozpoczną działalność gospodarczą w takim obszarze. Przemiany przestrzenne (powstanie infrastruktury) mają duży wpływ na obszar gospodarczy. Powstawanie nowych, rozwój już istniejących podmiotów gospodarczych lub przyciążenie z zewnątrz jest równoznaczne z tworzeniem nowych miejsc pracy, a

co za tym idzie, z poprawą warunków i poziomu życia mieszkańców. Zadbane i atrakcyjne miejscowości gminy, potencjał społeczny i estetyka krajobrazu - to korzystne warunkami dla rozwoju rekreacji i integracji na danym obszarze. Niesie to ze sobą pozytywne oddziaływanie dla lokalnej gospodarki wynikające z rozwoju przedsiębiorczości, powstawania nowych miejsc pracy i zmniejszenia bezrobocia, napływu nowych inwestycji, dochodów uzyskanych z obecności turystów lub osób przejezdnych. Realizacja przedsięwzięć zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji spowoduje, że coraz więcej osób wyrazi chęć zamieszkania w Gminie. Realizacja zadań przewidzianych w LPR spowoduje większą integrację mieszkańców, co zainicjuje wzrost liczby imprez plenerowych oraz będzie żywą promocją **Płotów**. Zniknie apatia społeczna i wzrośnie zadowolenie z zamieszkiwania właśnie w tej miejscowości. LPR ma istotny wpływ na przezwyciężenie zjawisk negatywnych w obszarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym.

Lokalny Program Rewitalizacji charakteryzuje się:

- kompleksowością, czyli całościowym spojrzeniem na obszar wymagający rewitalizacji, na którym podejmowane działania w sferze infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej i środowiskowej są w pełni ze sobą zintegrowane i podporządkowane tym samym celom;
- koordynacją działań, czyli takim zarządzaniem LPR, aby realizowane przedsięwzięcia były zgodne z ustalonym harmonogramem, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów istniejących jak i powstałych dzięki realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- wieloletnością – stopień skomplikowania procesu rewitalizacji, konieczność podjęcia wielu działań oraz ich kosztowność zmusza do rozłożenia zadań inwestycyjnych na wiele lat.

O wyborze poszczególnych zadań do realizacji decydują następujące kryteria:

1. Oddziaływanie projektu na tworzenie w obszarze rewitalizowanym nowych podmiotów gospodarczych i nowych miejsc pracy;
2. Powstawanie w wyniku projektu nowych sektorów usług lub nowych produktów turystycznych;
3. Wpływ na wzrost wartości historycznej i kulturowej rewitalizowanych obiektów i obszarów;
4. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej;

5. Wyprowadzenie obszaru rewitalizowanego ze stanu kryzysowego, w szczególności poprzez nadania mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie nowych warunków do jego rozwoju.

Powyższe kryteria są ze sobą komplementarne i optymalne z punktu widzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Wpływ działań LPR na polityki horyzontalne UE

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w LPR oddziałują pozytywnie na następujące polityki horyzontalne UE, tj.:

1. Politykę równych szans - we wszystkich operacjach inwestycyjnych będzie uwzględniona zasada równych szans:

- kobiet i mężczyzn do pracy o ile w wyniku realizacji projektów uda się bezpośrednio przez Beneficjenta wygenerować takie miejsca pracy,
- dostępu do obiektów i miejsc bez względu na płeć, wiek, wykształcenie, orientację seksualną, stopień niepełnosprawności.

2. Politykę społeczeństwa informacyjnego – każda inwestycja (o ile będzie to uzasadnione zakresem) będzie realizowana zgodnie z polityką społeczeństwa informacyjnego,

3. Politykę zatrudnienia - projekty przewidziane do realizacji w ramach LPR będą bezpośrednio bądź pośrednio generować nowe, stałe miejsca pracy. Osiągnięcie celu głównego LPR tj.: zwiększenia atrakcyjności turystycznej i gospodarczo – społecznej gminy przyczyni się w sposób bezpośredni do tworzenia klimatu przedsiębiorczości

W wyniku realizacji Programu Rewitalizacji na obszarze Gminy Płoty wzrośnie poziom aktywności obywatelskiej. Stworzona zostanie także przestrzeń do działań społecznych, kulturalnych oraz rekreacyjno-wypoczynkowych. Na obszarze tym wzrośnie dostępność oraz jakość usług i infrastruktury społecznej. Ograniczona zostanie skala negatywnych zjawisk społecznych, a poziom aktywności mieszkańców w różnych sferach życia publicznego - wzrośnie. Poprawi się stan zagospodarowania i jakość przestrzeni publicznej. Uporządkowane i zagospodarowane przestrzenie publiczne służyć będą integracji wewnątrz i międzypokoleniowej.

5.2. Cele i kierunki działania

Proces wyznaczenia celów programu rewitalizacji oparto na zdiagnozowanych problemach oraz zidentyfikowanych potrzebach lokalnej społeczności. Wszystkie cele rewitalizacji są więc odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i prowadzą do ich rozwiązania. W założeniach przyjęto, iż celem głównym programu jest **ożywienie obszaru rewitalizacji poprzez wielopłaszczyznowe działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki**. Dokonując wyboru zarówno celów, jak też kierunków działań, kierowano się przede wszystkim zdiagnozowanymi potrzebami obszaru rewitalizacji, w kontekście problemów i potencjałów, jakie tam występują. Pod uwagę zostały też wzięte propozycje działań dotyczących zmian na tym obszarze, które zgłaszane były podczas spotkań animacyjnych, konsultacji społecznej, spotkań z władzami itp. Kluczowe znaczenie dla powodzenia procesów rewitalizacji w gminie Płoty mają cele i działania dotyczące sfery społecznej, zmierzające do osiągnięcia spójności w obszarze aktywizacji i integracji społecznej oraz zatrudnienia. Dla zrealizowania celu głównego służyć mają cele pomocnicze (szczegółowe), osiągnięte wspólnie przekładają się na efekt rewitalizacji. W LPR gminy Płoty wyznaczono 4 cele szczegółowe oraz odpowiadające im kierunki działań, dostosowane do charakteru potrzeb poszczególnych podobszarów. Wskazane cele rewitalizacji są ukierunkowane na osiągnięcie wizji w perspektywie do roku 2023 i poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji ze szczególnym uwzględnieniem ich dobrostanu. Poniżej przedstawiono charakterystykę wyznaczonych celów wraz z kierunkami/działaniami, które stanowią fundament planistyczny dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Istotą Programu Rewitalizacji w gminie Płoty jest zaplanowanie i wdrożenie działań, których realizacja przyczyni się do usuwania przyczyn degradacji obszaru rewitalizacji gminy i wspierania jej rozwoju. Program ma zjednywać działania bazujące na współpracy JST, NGO i biznesu, a także dzięki niemu realizowane projekty przez poszczególnych z aktorów będą komplementarne względem siebie.

Cel rewitalizacji nr 1. Wzmocnienie kapitału społecznego i jakości życia na obszarze rewitalizacji oraz aktywizacja społeczna mieszkańców

- Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracja w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji

- Rozwój partycypacji społecznej i nowoczesnych form dialogu obywatelskiego
- Wzmocnienie III sektora a tym samym wzrost kompetencji osób zaangażowanych poprzez usługi, szkolenia
- Wzmocnienie integracji mieszkańców i budowanie więzi społecznych
- Tworzenie atrakcyjnej i kompleksowej oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców
- Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i ich dziedziczeniu, w tym aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Aktywizacja seniorów i rozwój opieki nad osobami starszymi
- Rozbudowa działań animujących i aktywizujących dla mieszkańców
- Wykorzystanie potencjału świetlic jako podstawowych instytucji życia społecznego w sołectwach
- Pielęgnowanie tożsamości lokalnej
- Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez edukację formalną i nieformalną
- Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych
- Wspieranie aktywności ekonomicznej mieszkańców, w tym wspieranie zatrudnienia socjalnego i inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej (tworzenie i rozwój PES i PS).

Cel rewitalizacji nr 2. Wzrost aktywności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości

- Rozwój przedsiębiorczości lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem agroturystyki ze względu na walory naturalne i środowiskowe
- Poszukiwanie alternatywnych specjalizacji gospodarczych
- Tworzenie korzystnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz tworzenia miejsc pracy
- Pobudzenie lokalnej drobnej przedsiębiorczości, szczególnie poprzez działania wspierające edukację zawodową, w tym staże i praktyki
- Tworzenie i rozwój podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych
- Tworzenie płaszczyzny współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i sektorem prywatnym / przedsiębiorcami, tj. rozpoznawanie potrzeb, kierunków rozwoju, wzajemne wsparcie i współpraca, tworzenie lokalnej marki.

Cel rewitalizacji nr 3. Inwestycje w infrastrukturę publiczną oraz poprawa dostępu do usług społecznych, kulturalnych i edukacyjnych

- Poprawa dostępności do usług i rozwój form spędzania wolnego czasu (np. budowa/ remont świetlicy, placu zabaw, tworzenie/renowacja terenów sportowo – rekreacyjnych, miejsc do biesiadowania), w tym dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Modernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych (w tym zagospodarowanie nieużytków np. adaptacja budynku komunalnego na lokale socjalne)
- Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb mieszkańców (m.in. poprawa stanu dróg i chodników)
- Zadbanie i efektywne wykorzystanie miejsc historycznych i dziedzictwa kulturowego, w tym religijnego.

Cel rewitalizacji nr 4. Czyste i zdrowe środowisko lokalne

- Edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców
- Usuwanie zagrożeń dla zdrowia mieszkańców
- Rozwój upraw ekologicznych
- Zachowanie i rozwój obszarów i obiektów cennych przyrodniczo
- Propagowanie zdrowego stylu życia i profilaktyki zdrowotnej.

O wyborze poszczególnych zadań do realizacji decydują następujące kryteria:

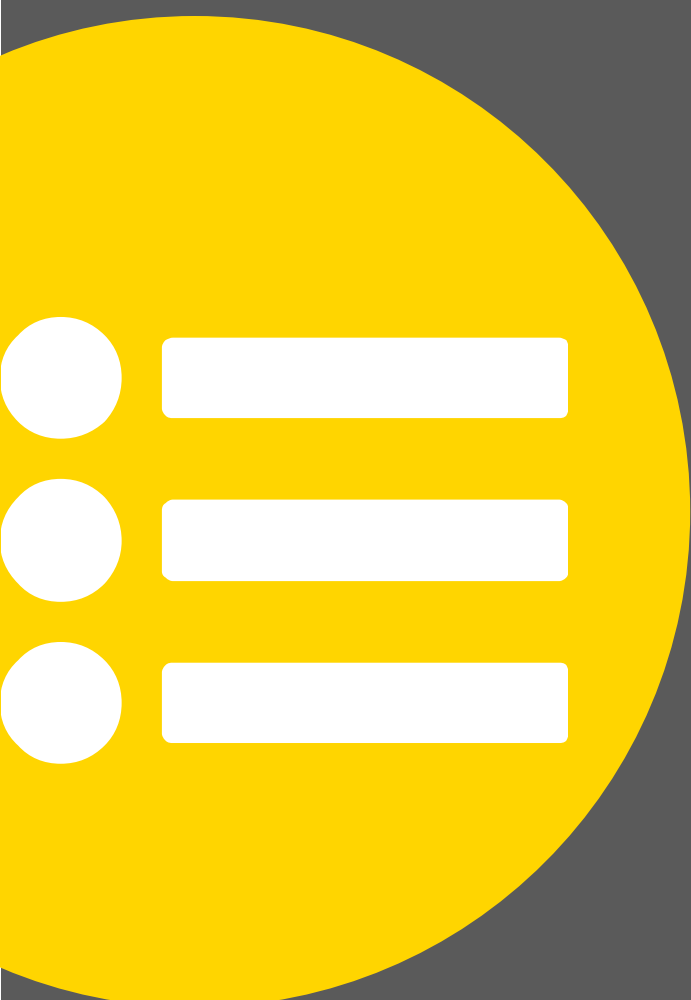
1. Oddziaływanie projektu na tworzenie w obszarze rewitalizowanym nowych podmiotów gospodarczych i nowych miejsc pracy;
2. Powstawanie w wyniku projektu nowych sektorów usług lub nowych produktów turystycznych;
3. Wpływ na wzrost wartości historycznej i kulturowej rewitalizowanych obiektów i obszarów;
4. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej;
5. Wyprowadzenie obszaru rewitalizowanego ze stanu kryzysowego, w szczególności poprzez nadania mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie nowych warunków do jego rozwoju.

Wskazane cele rewitalizacji są ukierunkowane na osiągnięcie wizji w perspektywie do roku 2023 i poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dla każdego z powyższych celów strategicznych określone zostały działania, którym odpowiadają

poniższe projekty. Istotą Programu Rewitalizacji w Gminie Płoty jest zaplanowanie i wdrożenie wymienionych działań, których realizacja przyczyni się do usuwania przyczyn degradacji obszaru gminy i wspierania jej rozwoju. Wskazany dokument powinien być priorytetowym narzędziem wspierającym zarządzanie w gminie i umożliwiać całkowite wykorzystanie stojących przed gminą możliwości na rozwiązanie kluczowych dla niej problemów. Przedmiotowy Program Rewitalizacji ma służyć realizacji działań, które będą opierały się o stabilne fundamenty współpracy samorządu terytorialnego, społeczności lokalnej oraz inwestorów zewnętrznych.

6.

Lista projektów rewitalizacyjnych

6.1. Główne projekty rewitalizacyjne dotyczące obszaru zdegradowanego, które będą realizowane w ramach danego programu rewitalizacji

W ramach naboru oraz mechanizmów związanych z wypracowywaniem projektów do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Płoty na lata 2017-2023 zgłoszono 4 projekty, są nimi (w podziale na podobszary):

Makowice

- Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Makowice,

Wicimice

- Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej,

Wyszogóra

- Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Wyszogóra.

Makowice, Wicimice, Wyszogóra

- Integracja dla rozwoju mieszkańców Makowic, Wicimic i Wyszogóry

Projekty mimo że zlokalizowane w większości w odrębnych miejscowościach, są pośrednio ze sobą powiązane, stanowią realizację szerszej strategii gminy.

KARTA PROJEKTU GŁÓWNEGO Nr 1		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Makowice
2.	Miejsce realizacji	Makowice
3.	Wnioskodawca/Partnerzy	Gmina Płoty / przedsiębiorcy
4.	Opis problemu	Makowice to jedno z sołectw dotknięte brzemieniem dziedzictwa popegeerowskiego skutkującym trudnościami mieszkańców w przystosowaniu się do nowych realiów gospodarczych i nawarstwiający się problemami społecznymi w postaci m.in. wysokiego bezrobocia, rosnącej drobnej przestępczości, korzystania ze środków odurzających. To miejscowość oddalona o kilka kilometrów od ośrodka miejskiego z utrudnionym dostępem do rynku pracy i instytucji o charakterze społeczno – kulturalnym. W miejscowości Makowice nie ma odpowiednio przygotowanej, zagospodarowanej i bezpiecznej bazy sportowo-rekreacyjnej. Brakuje miejsca spotkań pełniącego we wsi funkcje kulturotwórczą, wychowawczą, dydaktyczną i społeczną. Mieszkańcy, zwłaszcza najmłodszy, nie mają zapewnionych odpowiednich warunków do spędzania wolnego czasu. Ludzie starsi także nie mają gdzie realizować się poza domem, szczególnie w zakresie zdrowego spędzania wolnego czasu, z duchem sportowym, który to jest często lekarstwem na wiele problemów, także tych natury psychicznej.
5.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	W ramach inwestycji przewidziano budowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w skład której wchodzić ma plac zabaw oraz siłownia zewnętrzna. Realizację przedsięwzięcia poprzedzona zostanie rozbiórką starego budynku gospodarczego (dawnej chlewni), który obecnie jest miejscem spotkań niemającej co ze sobą zrobić młodzieży. Po przystosowaniu terenu po rozbiórce ww. budynku, nastąpi przestąpienie do montażu urządzeń placu zabaw i siłowni zewnętrznej. Ponadto przewiduje się ogrodzenie całego kompleksu. Ostatnim etapem prac będzie postawienie tablic informacyjnych wraz z przykładowymi ćwiczeniami.
6.	Komplementarność	Projekt będzie komplementarny z działaniami gospodarczo-społecznymi realizowanymi na obszarze sołectwa, w tym szczególnie z projektami dotyczącymi rozwoju infrastruktury. Będzie także wpisany w ogólną strategię gminy w zakresie zdrowego trybu życia, przeciwdziałania bezrobociu, patologiom itp. Na bazie wybudowanej infrastruktury możliwe będzie organizowanie cyklicznych imprez sportowo-integracyjnych dla mieszkańców takich jak konkursy, zawody, pokazy sportowe, warsztaty i animacje nt. zdrowego i sportowego stylu życia i inne. Komplementarność z innymi projektami LPR. "Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej" (Projekt główny nr 2) "Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Wyszogóra" (Projekt główny nr 3) „Integracja dla rozwoju mieszkańców Makowic, Wicimic i Wyszogóry” (Projekt główny nr 4). "Rewitalizacja Parku Miejskiego w Płotach" (Projekt uzupełniający nr 1) "Przebudowa pomieszczeń hali sportowo-widowskiej w Płotach wraz z ich wyposażeniem w urządzenia infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej" (Projekt uzupełniający nr 2) "Razem możemy więcej" (Projekt uzupełniający nr 4) "Graj w zielone- aranżacja przestrzeni publicznej w miejscowości Płoty" (Projekt uzupełniający nr 5) „Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecińskiego”(Projekt uzupełniający nr 6).

		<p>„Aktywnie w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie” (Projekt uzupełniający nr 8). „Aktywność w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie to szansa na lepszą przyszłość (Projekt uzupełniający nr 9).</p> <p>Planowany jest także projekt - kontynuacja działań rewitalizacyjnych (RPO Dz. 7.1 na lata 2018 - 2020). Realizacja projektów inwestycyjnych wymaga towarzyszącego rozwoju tkanki społecznej. Powyższe wpłynie pozytywnie na wyrównanie szans cywilizacyjnych tych terenów oraz na poprawę stanu środowiska naturalnego. Jakość infrastruktury publicznej oraz stan środowiska naturalnego ma kluczowe znaczenie w promocji walorów obszaru rewitalizacji i przyciągania osób korzystających jego oferty turystycznej.</p>	
7.	<p>Powiązanie z celami PR (x=tak)</p> <p>Cel Nr 1 x</p> <p>Cel Nr 2</p> <p>Cel Nr 3 x</p> <p>Cel Nr 4 x</p>	<p>Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb kulturalnych i społecznych sołectwa Makowice oraz podniesienie jego atrakcyjności turystycznej.</p> <p>Dzięki realizacji operacji możliwa będzie organizacja atrakcyjniejszych imprez kulturalnych, które na stałe wpisują się w życie sołectwa i lokalnej społeczności.</p> <p>Tereny popegeerowskie charakteryzują się często niezamożnymi mieszkańcami, którzy własnym staraniem nie są w stanie zorganizować sobie bezpiecznych i ciekawych miejsc spędzania aktywnie czasu. Ponadto pogarszający się stan zdrowia wśród dzieci spowodowany między innymi brakiem aktywności fizycznej, to istotny argument by silniej promować aktywne formy spędzania wolnego czasu i stworzenie miejsca do aktywnego wypoczynku zwłaszcza dzieci. Plac zabaw oraz siłownia zewnętrzna dają taką możliwość, a przy tym wpływają na kontakty międzyludzkie. Budowa planowanych obiektów będzie spełniać rolę nowoczesnych centrum integracji lokalnej, stworzą warunki sprzyjające aktywności społecznej w zakresie kultury, wymiany doświadczeń, stworzenie przestrzeni publicznej sprzyjającej aktywności mieszkańców w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Aktywizacja sportowa i społeczna mieszkańców pozwoli na zagospodarowanie czasu wolnego i ograniczenie zjawisk patologicznych. Umożliwi także organizację sportowych zawodów lokalnych.</p> <p>Realizacja projektu podniesie standard miejscowości oraz znacząco wpłynie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokajanie potrzeb społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, co związane jest ze wzrostem aktywności mieszkańców, zwłaszcza tych najmłodszych poprzez umożliwienie powszechnego dostępu do korzystania z bazy kulturalno-rekreacyjnej.</p> <p>Projekt umożliwi rodzinom z dziećmi bezpiecznie i zdrowo spędzać popołudnia, czynnie wypoczywać i spotykać się.</p>	
8.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźniki produktu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją w ha • liczba wspartych obiektów infrastruktury lokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 • liczba zmodernizowanych obiektów: 1. • Wskaźniki rezultatu • liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: 1 • Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w roku na zrewitalizowanym obiekcie: 3 • Liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury rocznie: 150. • Liczba uczestników zorganizowanych nowych imprez sportowo-integracyjnych: 150 	
9.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	150.000 zł.	
10.	Źródła finansowania	RPO WZ 2014-2020, środki własne, WFOŚiGW, PROW.	
11.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia:	2022
		Termin zakończenia:	2023

KARTA PROJEKTU GŁÓWNEGO Nr 2		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Wicimice
2.	Miejsce realizacji	Wicimice, działki ew. nr 320/7, 320/15
3.	Wnioskodawca/Partnerzy	Gmina Płoty, NGO
4.	Opis problemu	Jednym z głównych problemów sołectwa jest niezadawalający stan techniczny i gabaryty budynku użyteczności publicznej- świetlicy, który z uwagi na ograniczenia finansowe nie były od lat modernizowany. W szczególności problemem tych obiektów jest zbyt mała kubatura w stosunku do potrzeb. W miejscowości Wicimice nie ma odpowiednio przygotowanej, zagospodarowanej i bezpiecznej bazy rekreacyjnej. Brakuje miejsca spotkań pełniącego we wsi funkcje kulturotwórczą, wychowawczą, dydaktyczną i społeczną. Mieszkańcy nie mają zapewnionych odpowiednich warunków do uczestnictwa w kursach i warsztatach prowadzonych na miejscu. Lokalne Koło Gospodyń Wiejskich nie ma swojej siedziby oraz miejsca do prezentacji swojego dorobku. Ponadto, duża energochłonność, skutkująca wysokimi kosztami utrzymania w naszych warunkach klimatycznych. To także obniżona funkcjonalność zarządzanego obiektu, niewłaściwe warunki (zbyt mała kubatura, wilgoć) i dyskomfort termiczny osób w nim przebywających oraz niska estetyka wpływająca niekorzystnie na przestrzeń publiczną.
5.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	W ramach inwestycji przewidziano rozbudowę świetlicy wiejskiej przez powiększenie istniejącej sali głównej oraz wykonanie nowej kuchni i toalety. Dodatkowo zaplanowano wykonanie nowego pokrycia dachowego. Po rozbudowie cały budynek zostanie ocieplony, położone zostaną tynki zewnętrzne i wewnętrzne. Projekt przewiduje także wykonanie nowego systemu ogrzewania w całym obiekcie. Ponadto przewiduje się także modernizację instalacji elektrycznej wewnętrznej. Rozbudowa i modernizacja pozwoli na dostosowanie obiektu do obowiązujących przepisów BHP i p.poż. oraz wymagań technicznych funkcjonowania obiektów użyteczności publicznej. Ponadto w ramach szerszych działań, planuje się tablice informacyjne i gabloty do ekspozycji twórczości uczestników zajęć w świetlicy.
6.	Komplementarność	<p>Projekt będzie komplementarny z działaniami gospodarczo-społecznymi realizowanymi na obszarze sołectwa, w tym szczególnie z projektami dotyczącymi rozwoju infrastruktury. Będzie także wpisował się w ogólną strategię gminy w zakresie zdrowego trybu życia, przeciwdziałania bezrobociu, patologiom itp.</p> <p>Na bazie wybudowanej infrastruktury możliwe będzie organizowanie cyklicznych imprez sportowo-integracyjnych dla mieszkańców takich jak konkursy, zawody, pokazy sportowe, warsztaty i animacje nt. zdrowego i sportowego stylu życia i inne.</p> <p>Komplementarność z innymi projektami LPR.</p> <p>" Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Makowice" (Projekt główny nr 1)</p> <p>"Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Wyszogóra" (Projekt główny nr 3)</p> <p>„Integracja dla rozwoju mieszkańców Makowic, Wicimic i Wyszogóry” (Projekt główny nr 4).</p> <p>"Rewitalizacja Parku Miejskiego w Płotach" (Projekt uzupełniający nr 1)</p> <p>"Przebudowa pomieszczeń hali sportowo-widowiskowej w Płotach wraz z ich wyposażeniem w urządzenia infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej" (Projekt uzupełniający nr 2)</p> <p>"Graj w zielone- aranżacja przestrzeni publicznej w miejscowości Płoty" (Projekt uzupełniający nr 5)</p> <p>„Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecińskiego”(Projekt uzupełniający nr 6)</p> <p>„Aktywnie w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie” (Projekt uzupełniający nr 8)</p> <p>„Aktywność w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie to szansa na lepszą przyszłość (Projekt uzupełniający nr 9).</p>

		Planowany jest także projekt - kontynuacja działań rewitalizacyjnych (RPO Dz. 7.1 na lata 2018 - 2020). Realizacja projektów inwestycyjnych wymaga towarzyszącego rozwoju tkanki społecznej. Powyższe wpłynie pozytywnie na wyrównanie szans cywilizacyjnych tych terenów oraz na poprawę stanu środowiska naturalnego. Jakość infrastruktury publicznej oraz stan środowiska naturalnego ma kluczowe znaczenie w promocji walorów obszaru rewitalizacji i przyciągania osób korzystających jego oferty turystycznej.	
7.	Powiązanie z celami PR (x=tak) Cel Nr 1 x Cel Nr 2 x Cel Nr 3 x Cel Nr 4 x	<p>Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb kulturalnych i społecznych sołectwa Wicimice. Realizacja operacji wpłynie na poprawę jakości i standardu życia lokalnej społeczności. Projekt zakłada rozbudowę świetlicy wiejskiej. Celem działania jest stworzenie dla mieszkańców miejsca spotkań pozwalającego na prowadzenie działalności kulturalnej i społecznej. Wpłynęłoby to znacząco na umacnianie kontaktów i zacieśnienie więzi między mieszkańcami. Dzięki zaplanowanym działaniom w miejscowości powstanie odpowiednio przygotowana, zagospodarowana i bezpieczna baza rekreacyjna. Świetlica wiejska stanie się miejscem spotkań pełniącym we wsi funkcje kulturotwórczą, wychowawczą, dydaktyczną i społeczną. Mieszkańcy będą mieli odpowiednie warunki do uczestnictwa w kursach i warsztatach prowadzonych na miejscu. Będzie to również miejsce spotkań Koła Gospodyń Wiejskich i prezentacji ich dorobku.</p> <p>Głęboka modernizacja budynku doprowadzi do poprawy stanu technicznego budynków, znaczącego zmniejszenia ilości energii cieplnej zużywanej w budynkach, co spowoduje bardzo duże zmniejszenie kosztów ich utrzymania. To korzyści środowiskowe w postaci ograniczenia niskiej emisji prowadzącej do poprawy jakości powietrza, a także poprawa estetyki przestrzeni publicznej. Działania przeprowadzone w ramach projektu wpłyną na dalszy rozwój miejscowości, nastąpi ożywienie kulturalne, aktywizacja lokalnej społeczności. Ładny, estetyczny wygląd świetlicy wiejskiej wraz z uporządkowanym i odpowiednio zagospodarowanym terenem przyczyni się do poprawy wizerunku wsi, która będzie postrzegana, jako miejsce przyjazne i otwarte dla turystów, odwiedzających i samych mieszkańców.</p> <p>Celem jest także – poprawa dostępu do usług społecznych, kulturalnych i edukacyjnych poprzez inwestycję w infrastrukturę społeczną. Świetlica ma pośrednio być miejscem integracji i przeciwdziałania patologiom.</p>	
8.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźniki produktu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją w ha • liczba wspartych obiektów infrastruktury lokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 • liczba zmodernizowanych obiektów: 1. • Wskaźniki rezultatu • liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: 1 • Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w roku na zrewitalizowanym obiekcie. • Liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury rocznie. • Liczba utrzymanych lub nowo utworzonych miejsc pracy: 1 	
9.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	ok.500.000 zł.	
10.	Źródła finansowania	RPO WZ 2014-2020, środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, PROW.	
11.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia:	2018
		Termin zakończenia:	2021

KARTA PROJEKTU GŁÓWNEGO Nr 3		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Wyszogóra
2.	Miejsce realizacji	Wyszogóra
3.	Wnioskodawca/Partnerzy	Gmina Płoty / przedsiębiorcy
4.	Opis problemu	Wyszogóra to niewielkie sołectwo znajdujące się na terenach SSW, głównie z uwagi na brzemień popegeerowskie, które wciąż daje się we znaki w postaci trudności mieszkańców w przystosowaniu się do nowych realiów gospodarczych i nawarstwiających się problemów społecznych w postaci m.in. wysokiego bezrobocia, rosnącej drobnej przestępczości, korzystania ze środków odurzających. To miejscowość oddalona o 7,5km od najbliższego ośrodka miejskiego (Płoty) z utrudnionym dostępem do rynku pracy i instytucji o charakterze społeczno – kulturalnym. W miejscowości Wyszogóra i w całym sołectwie nie ma odpowiednio przygotowanej, zagospodarowanej i bezpiecznej bazy sportowo-rekreacyjnej. Brakuje miejsca spotkań pełniącego we wsi funkcje kulturotwórczą, wychowawczą, dydaktyczną i społeczną. Mieszkańcy od najmłodszych po seniorów, nie mają zapewnionych odpowiednich warunków do spędzania wolnego czasu, szczególnie zdrowego spędzania wolnego czasu - na sportowo lub rekreacyjnie, co jest często lekarstwem na wiele problemów, także tych natury psychicznej.
5.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	W ramach inwestycji przewidziano budowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w skład której wchodzić ma boisko sportowe z naturalną nawierzchnią, plac zabaw oraz siłownia zewnętrzna. Realizację przedsięwzięcia poprzedzona zostanie rozbiórką starego budynku gospodarczego (dawnej chlewni), który obecnie jest miejscem spotkań niemającej co ze sobą zrobić młodzieży. Po przystosowaniu terenu po rozbiórce ww. budynku, nastąpi przestąpienie do montażu urządzeń placu zabaw i siłowni zewnętrznej. Ponadto przewiduje się ogrodzenie całego kompleksu. Ostatnim etapem prac będzie postawienie tablic informacyjnych wraz z przykładowymi ćwiczeniami.
6.	Komplementarność	<p>Projekt będzie komplementarny z działaniami gospodarczo-społecznymi realizowanymi na obszarze sołectwa, w tym szczególnie z projektami dotyczącymi rozwoju infrastruktury. Będzie także wpisował się w ogólną strategię gminy w zakresie zdrowego trybu życia, przeciwdziałania bezrobociu, patologiom itp.</p> <p>Na bazie wybudowanej infrastruktury możliwe będzie organizowanie cyklicznych imprez sportowo-integracyjnych dla mieszkańców takich jak konkursy, zawody, pokazy sportowe, warsztaty i animacje nt. zdrowego i sportowego stylu życia i inne.</p> <p>Komplementarność z innymi projektami LPR.</p> <p>"Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Makowice" (Projekt główny nr 1)</p> <p>"Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej" (Projekt główny nr 2)</p> <p>„Integracja dla rozwoju mieszkańców Makowic, Wicimic i Wyszogóry” (Projekt główny nr 4).</p> <p>"Rewitalizacja Parku Miejskiego w Płotach" (Projekt uzupełniający nr 1)</p> <p>"Przebudowa pomieszczeń hali sportowo-widowiskowej w Płotach wraz z ich wyposażeniem w urządzenia infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej" (Projekt uzupełniający nr 2)</p> <p>"Razem możemy więcej" (Projekt uzupełniający nr 3)</p> <p>"Graj w zielone- aranżacja przestrzeni publicznej w miejscowości Płoty" (Projekt uzupełniający nr 5)</p> <p>„Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecińskiego"(Projekt uzupełniający nr 6)</p> <p>„Aktywnie w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie" (Projekt uzupełniający nr 8)</p> <p>„Aktywność w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie to szansa na lepszą przyszłość (Projekt uzupełniający nr 9).</p>

		Planowany jest także projekt - kontynuacja działań rewitalizacyjnych (RPO Dz. 7.1 na lata 2018 - 2020). Realizacja projektów inwestycyjnych wymaga towarzyszącego rozwoju tkanki społecznej. Powyższe wpłynie pozytywnie na wyrównanie szans cywilizacyjnych tych terenów oraz na poprawę stanu środowiska naturalnego. Jakość infrastruktury publicznej oraz stan środowiska naturalnego ma kluczowe znaczenie w promocji walorów obszaru rewitalizacji i przyciągania osób korzystających jego oferty turystycznej.	
7.	Powiązanie z celami PR (x=tak) Cel Nr 1 x Cel Nr 2 Cel Nr 3 x Cel Nr 4 x	<p>Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb kulturalnych i społecznych sołectwa Wyszogóra oraz podniesienie jego atrakcyjności turystycznej.</p> <p>Dzięki realizacji operacji możliwa będzie organizacja atrakcyjniejszych imprez kulturalnych, które na stałe wpisują się w życie sołectwa i lokalnej społeczności. Tereny popegeerowskie charakteryzują się często niezamożnymi mieszkańcami, którzy własnym staraniem nie są w stanie zorganizować sobie bezpiecznych i ciekawych miejsc spędzania aktywnie czasu. Ponadto pogarszający się stan zdrowia wśród dzieci spowodowany między innymi brakiem aktywności fizycznej, to istotny argument by silnie promować aktywne formy spędzania wolnego czasu i stworzenie miejsca do aktywnego wypoczynku zwłaszcza dzieci. Boisko sportowe, plac zabaw oraz siłownia zewnętrzna dają taką możliwość, a przy tym wpływają na kontakty międzyludzkie. Budowa planowanych obiektów będzie spełniać rolę nowoczesnych centrum integracji lokalnej, stworzą warunki sprzyjające aktywności społecznej w zakresie kultury, wymiany doświadczeń, stworzenie przestrzeni publicznej sprzyjającej aktywności mieszkańców w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Aktywizacja sportowa i społeczna mieszkańców pozwoli na zagospodarowanie czasu wolnego i ograniczenie zjawisk patologicznych. Umożliwi także organizację sportowych zawodów lokalnych.</p> <p>Realizacja projektu podniesie standard miejscowości oraz znacząco wpłynie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokajanie potrzeb społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, co związane jest ze wzrostem aktywności mieszkańców, zwłaszcza tych najmłodszych poprzez umożliwienie powszechnego dostępu do korzystania z bazy kulturalno-rekreacyjnej.</p> <p>Projekt umożliwi rodzinom z dziećmi bezpiecznie i zdrowo spędzać popołudnia, czynnie wypoczywać i spotykać się.</p>	
8.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźniki produktu <ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją w ha • liczba wspartych obiektów infrastruktury lokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1 • liczba zmodernizowanych obiektów: 1. • Wskaźniki rezultatu • liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: 1 • Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w roku na zrewitalizowanym obiekcie: 3 • Liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury rocznie: 150. • Liczba uczestników zorganizowanych nowych imprez sportowo-integracyjnych: 150 	
9.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	550.000 zł.	
10.	Źródła finansowania	RPO WZ 2014-2020, środki własne, WFOŚiGW, PROW.	
11.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia:	2022
		Termin zakończenia:	2023

KARTA PROJEKTU GŁÓWNEGO Nr 4		
1.	Tytuł przedsięwzięcia	„Integracja dla rozwoju mieszkańców Makowic, Wicimic i Wyszogóry”
2.	Miejsce realizacji	Makowice, Wicimic i Wyszogóra
3.	Wnioskodawca/Partnerzy	Gmina Płoty, Aktywa Plus Emilia Kowalska, NGO
4.	Opis problemu	<p>Obecny system pomocy społecznej nie posiada odpowiednich rozwiązań przygotowujących i wspierających młodzież w procesie usamodzielniania oraz rodzin i osób w kryzysie, w szczególności w gospodarowaniu otrzymanym wsparciem (świadczenia socjalne). Na obszarze objętym wsparciem nie stwierdzono również skutecznych mechanizmów służących zmianie postaw klientów, co uniemożliwia wdrażanie aktywnej polityki społecznej. Koncentrowanie się jedynie na pomocy finansowej przy braku zmiany postaw i świadomości odbiorców pomocy społecznej prowadzi do utrwalania w kolejnych pokoleniach sytuacji marginalnej i ogranicza możliwości efektywnego działania rozwojowego. W związku z tym faktyczne skutki działania pomocy społecznej pozostają w sprzeczności z oczekiwanymi rezultatami, bo uzależniają od świadczeń zamiast dawać życiową samodzielność.</p> <p>Zapotrzebowanie na ww działania było zgłaszane także podczas realizacji animacji w ramach projektu „Rewitalizacja na terenie gmin województwa zachodniopomorskiego znajdujących się w Specjalnej Strefie Włączenia”.</p> <p>Realizacja projektu wpłynie znacząco na jakość życia mieszkańców.</p>
5.	Zakres rzeczowy wraz z opisem projektu:	<p>Zadaniem projektu jest trwale wprowadzenie do systemu wsparcia społecznego i dydaktycznego, narzędzi edukacji społeczno-finansowej, w obszarach, gdzie występuje wyraźny deficyt wiedzy w zakresie zarządzania finansami, budżetem domowym a także braku właściwych zachowań prospołecznych. Destynacją wsparcia działań edukacyjnych są głównie rodziny z dysfunkcjami, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, młodzież i dzieci oraz seniorzy zagrożeni wykluczeniem cyfrowym i finansowym obszaru rewitalizowanego. Zajęcia prowadzone będą w cyklu dydaktycznym obejmującym dział zrozumienie i odkrywanie siebie – zastanowienie się nad swoją tożsamością, wartościami, przekonaniami oraz środowiskiem własnej rodziny, przyjaciół i społeczności. Ta sekcja uruchomi proces grupowy, który poczynając od siebie, prowadzi do refleksji na temat swojego życia i życia najbliższych.</p>
6.	Komplementarność	<p>Projekt będzie komplementarny z działaniami gospodarczo-społecznymi realizowanymi na obszarze sołectw, w tym szczególnie z projektami dotyczącymi rozwoju infrastruktury.</p> <p>Komplementarność z projektami LPR.</p> <p>"Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Makowice" (Projekt główny nr 1)</p> <p>"Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej" (Projekt główny nr 2)</p> <p>„Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w miejscowości Wyszogóra” (Projekt główny nr 3).</p> <p>"Rewitalizacja Parku Miejskiego w Płotach" (Projekt uzupełniający nr 1)</p> <p>"Przebudowa pomieszczeń hali sportowo-widowiskowej w Płotach wraz z ich wyposażeniem w urządzenia infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej" (Projekt uzupełniający nr 2)</p> <p>"Razem możemy więcej" (Projekt uzupełniający nr 3)</p> <p>"Razem możemy więcej" (Projekt uzupełniający nr 4)</p> <p>"Graj w zielone- aranżacja przestrzeni publicznej w miejscowości Płoty" (Projekt uzupełniający nr 5)</p> <p>„Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecińskiego”(Projekt uzupełniający nr 6)</p> <p>"Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej -</p>

		<p>przedsiębiorstwa społeczne w regionie szczecińskim" (Projekt uzupełniający nr 7) „Aktywnie w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie" (Projekt uzupełniający nr 8) „Aktywność w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie to szansa na lepszą przyszłość (Projekt uzupełniający nr 9).</p> <p>Planowany jest także projekt - kontynuacja działań rewitalizacyjnych (RPO Dz. 7.1 na lata 2018 - 2020). Realizacja projektów inwestycyjnych wymaga towarzyszącego rozwoju tkanki społecznej. Powyższe wpłynie pozytywnie na wyrównanie szans mieszkańców terenów objętych wsparciem.</p>	
7.	<p>Powiązanie z celami PR (x=tak)</p> <p>Cel Nr 1 x</p> <p>Cel Nr 2 x</p> <p>Cel Nr 3</p> <p>Cel Nr 4 x</p>	<p>Celem realizacji tego projektu jest budowanie aktywnych postaw życiowych i przedsiębiorczych wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych gminy (Makowice, Wicimice, Wyszogóra). Projekt dąży do tworzenia korzystnych warunków rozwoju społeczno-gospodarczego mieszkańców obszarów rewitalizowanych. Realizacja operacji wpłynie na poprawę jakości i standardu życia lokalnej społeczności. W konsekwencji (długofalowo) wpłynie także na dalszy rozwój sołectw, następować będzie ożywienie gospodarcze, infrastrukturalne i społeczne.</p>	
8.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźniki produktu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych nowych warsztatów, spotkań, animacji: 30 <p>Wskaźniki rezultatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników zorganizowanych nowych warsztatów, spotkań, animacji: 300 • Liczba utrzymanych lub nowo utworzonych miejsc pracy - pozostałe formy: 1 	
9.	Szacunkowy kosztorys do zakresu rzeczowego	ok.140.000 zł.	
10.	Źródła finansowania	RPO WZ 2014-2020 - EFS, środki własne, NBP, FIO, ASOS, Społecznik, EOG, Fundacje korporacyjne, PROW.	
11.	Przewidywany harmonogram realizacji projektu	Termin rozpoczęcia:	2018
		Termin zakończenia:	2023

6.2. Ogólny opis projektów rewitalizacyjnych uzupełniających

Celem realizacji niniejszego Programu Rewitalizacji, w kontekście wymogu jego kompleksowości i komplementarności będą realizowane poniższe działania, mające za zadanie eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Poniższe działania wykorzystują lokalne potencjały, w tym potencjały instytucjonalne znajdujące się w obszarze rewitalizacji. W opisie uwzględniono wyniki warsztatów przeprowadzonych w sołectwach objętych programem. Zapisy kart projektów wypracowano w formie pogłębionego wywiadu grupowego, według uprzednio przygotowanych pytań i „zogniskowaniu” dyskusji wokół zasadniczego obszaru rewitalizacji przy wsparciu zewnętrznego moderatora. Dzięki tej metodzie zebrano oddolne przedsięwzięcia wzmacniające oddziaływanie projektów głównych.

Planowane działania (uzupełniające), realizowane przez różne instytucje z obszaru rewitalizowanego to m.in.:

- rewitalizacja parku w Płotach,
- rozwój ekonomii społecznej,
- aktywizacja społeczno- zawodowa mieszkańców,
- animacja społeczna,
- budowa wiaty przystankowej w Makowicach,
- rewitalizacja Kościoła w Wyszogórze- wymiana drzwi,
- poprawa estetyki terenów zielonych w miejscowości Płoty,
- przebudowa pomieszczeń hali sportowo- widowiskowej w Płotach wraz z ich wyposażeniem w urządzenia infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej,
- Centrum Integracji Społecznej.

Planowane działania są komplementarne z działaniami gospodarczo-społecznymi realizowanymi na poszczególnych obszarach (sołectwach), ale także wpisują się ogólną politykę Gminy oczekiwania mieszkańców. W szczególności z projektami dotyczącymi rozwoju infrastruktury. Planowane działania rewitalizacyjne powiązane są między sobą, jak i z projektami głównymi (co zostało ujęte powyżej).

Należy dodać iż poza projektami głównymi i uzupełniającymi, ujęte działania są komplementarne z działaniami zewnętrznymi np. w ramach projektu "Ambitni i

kompetentni mieszkańcy powiatu gryfickiego" z projektami i działaniami finansowanymi zewnętrznie ze środków FIO, publicznych czy unijnych, których realizatorami są NGO, przedsiębiorcy i JST wraz z jednostkami podległymi.

Osiągnięcie celów LPR wymaga komplementarności działań, co nawet jeśli nie wprost ujęte, będzie miało miejsce i będzie ujęte w ramach monitoringu programu.

Projekt uzupełniający	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)
nr 1	„Rewitalizacja Parku Miejskiego w Płotach”	Gmina Płoty, przedsiębiorcy
Lokalizacja przedsięwzięcia	<i>Gmina Płoty, Płoty</i> działka nr 459/11, 495/8, 208 obręb ewidencyjny Płoty-3	
Cel	1, 2, 3, 4	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizowany	(tak) X	(nie)
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Termin (od - do)
	ok.5 000.000 zł (RPO WZ 2014-2020, środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW, PROW)	2018-2021
Opis problemu	<p>Na podstawie spotkań animacyjnych, ankiet i spacerów badawczych z mieszkańcami Płot oraz w kontekście projektu „Rewitalizacja Parku Miejskiego w Płotach” zdiagnozowano następujące obszary problematyczne:</p> <p>A- niska jakość terenów i obiektów publicznych do celów rekreacyjno-kulturalno- turystycznych,</p> <p>B- niewystarczające zagospodarowanie przestrzeni publicznej – Parku miejskiego w Płotach, miejsca wspólnego spędzania wolnego czasu i integracji społeczności lokalnej (rozumianej jako najbliższe sąsiedztwo, ale także <u>wszystkich mieszkańców gminy</u> np. w czasie wydarzeń ogólnogminnych jak i dla mieszkańców pobliskich wsi leżących na terenie gminy, w tym dla mieszkańców OR, nie posiadających tego rodzaju terenów/atrakcji. Jest to potencjalne najbliższe miejsce spędzania czasu w pięknych okolicznościach przyrody, co także zachęca do "przeniesienia" dbałości o otoczenie na najbliższe/nasze tereny),</p> <p>C- uboga oferta kulturalno-rozrywkowa dla mieszkańców Gminy Płoty (rozumianej jako najbliższe sąsiedztwo, ale także <u>wszystkich mieszkańców gminy</u> np. w czasie wydarzeń ogólnogminnych jak i dla mieszkańców pobliskich wsi leżących na terenie gminy, w tym dla mieszkańców OR, nie posiadających tego rodzaju terenów/atrakcji. Jest to potencjalna najbliższa atrakcja kulturalna dla nich).</p> <p>Jednocześnie określono potencjały, które mogą poprawić obecną sytuację. Są to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Park miejski – miejsce od zawsze stanowiące centrum życia towarzyskiego mieszkańców Płot (miłe skojarzenia z dawną świetnością Parku), 2. istniejąca infrastruktura w Parku wymaga modernizacji, która może być realizowana etapami (bardzo ważne ze względów finansowych), 3. prężnie działająca Młodzieżowa Orkiestra Dęta, 4. sąsiedztwo Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu- organizatora imprez miejskich, 5. Nowy Zamek z zabytkowym parkiem. 	
Cel przedsięwzięcia		

	<p>Celem kompleksowej rewitalizacji Parku miejskiego w Płotach jest rozwiązanie problemu niskiej jakości terenów i obiektów publicznych do celów rekreacyjno-kulturalno-turystycznych, poprzez wykorzystanie potencjału samego Parku oraz Nowego Zamku. Rozwiązanie problemu A i B nastąpi poprzez poprawę infrastruktury Parku miejskiego, w tym modernizację:</p> <ul style="list-style-type: none"> • placu zabaw (nowe podłoże oraz wyposażenie w nowe elementy), • terenu przy wejściu do Parku (z wymianą bramy i furtki), • alejek (wyłożenie kostką typu Polbruk lub mineralną nawierzchnią przepuszczalną o szacunkowej długości 5000 m) nasadzenia, rabaty kwiatowe, ławki, kosze na śmieci, fontanna), • oświetlenia (około 100 lamp), • zagospodarowanie brzegu rzeki Regi na wysokości Parku– wykonanie tzw. „tarasu widokowego” (w tym barierki, oświetlenia , ławek), • muszli koncertowej (kompleksowo), • terenu wokół Nowego Zamku (w tym placu przy fontannie i samej fontanny), • poprawę estetyki: uporządkowanie terenu Parku, nasadzenia, donice, tablice informacyjne, • działania animacyjne. <p>Rozwiązanie problemu C nastąpi z wykorzystaniem potencjału Młodzieżowej Orkiestry Dętej oraz MGOK (zmodernizowana muszla koncertowa będzie pełniła funkcję amfiteatru przez co możliwe będzie organizowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - letnich koncertów Młodzieżowej Orkiestry Dętej i zaproszonych gości, - Kina pod Gwiazdami, - oraz cyklicznych imprez miejskich takich jak EKOMIX czy Majówka. <p>Wykorzystanie Zamku do budowania więzi międzypokoleniowych mieszkańców Gminy Płoty, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców terenów zdegradowanych/rewitalizowanych. Zagospodarowanie Parku miejskiego być może ostatecznie zachęci inwestora do zagospodarowania Zamku w celach komercyjnych co miałoby realne przełożenie na ożywienie gospodarcze samych Płot jak i całej Gminy. Rewitalizacja Parku miejskiego zwiększy również atrakcyjność szlaku kajakowego, który przebiega bezpośrednio w sąsiedztwie Parku miejskiego.</p> <p>Celem jest także – poprawa dostępu do usług społecznych, kulturalnych i edukacyjnych poprzez inwestycję w infrastrukturę społeczną.</p>
Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach kompleksowej rewitalizacji Parku miejskiego zaplanowane działania mogą być realizowane jednocześnie lub etapami. W ramach projektu modernizacją zostaną objęte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plac zabaw (nowe podłoże oraz wyposażenie w nowe elementy), • terenu przy wejściu do Parku (z wymianą bramy i furtki), • alejki (wyłożenie kostką typu Polbruk lub mineralną nawierzchnią przepuszczalną o szacunkowej długości 5000 m) nasadzenia, rabaty kwiatowe, donice, tablice informacyjne, ławki, kosze na śmieci, fontanna, • oświetlenie (około 100 lamp), • zagospodarowanie brzegu rzeki Regi na wysokości Parku– wykonanie tzw. „tarasu widokowego” (w tym barierki, oświetlenia , ławek), • muszla koncertowa (kompleksowo), • terenu wokół Nowego Zamku (w tym placu przy fontannie i samej fontanny), • poprawę estetyki: uporządkowanie terenu Parku, nasadzenia, donice, tablice informacyjne, • animacja lokalna (warsztaty, koncerty, spotkania). <p>Ważnym elementem projektu „Rewitalizacja Parku Miejskiego w Płotach” jest wyposażenie Młodzieżowej Orkiestry Dętej w Płotach w nowoczesne instrumenty (które to są bardzo potrzebne i jednocześnie b.drogie - często za drogie dla stowarzyszenia i rodziców dzieci tu uczęszczających): klarnet Bb Yamaha model YCL255, saksofon altowy Jupiter JAS-567, saksofon tenorowy Jupiter JAS-587, trąbka B Yamaha YTR4335, John Packer sakshorn altowy Es model JP172 MKIV, puzon tenorowy z kwartwentylem Jupiter model JSL 536 1, besson Tuba B BE187 Suzafon Bb Jupiter model JSH-596L.</p>

Projekt uzupełniający	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)
nr 2	„Przebudowa pomieszczeń hali sportowo-widowiskowej w Płotach wraz z ich wyposażeniem w urządzenia infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej”.	Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Płotach
Lokalizacja przedsięwzięcia	<i>Gmina Płoty, Płoty</i>	
Cel	1, 2, 3, 4	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizowany	(tak) (nie) X	
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Termin (od - do)
	20 000 zł	2018-2019
Opis problemu	<p>Niewystarczające wyposażenie hali sportowo- widowiskowej w sprzęt rekreacyjny i kulturalny. Mieszkańcy wykazują nikłe zainteresowanie aktywnym stylem życia, uczestnictwem w życiu wspólnoty i sprawami lokalnymi. Istniejący obiekt mający pełnić funkcję zarówno dla uczniów jak i pozostałych mieszkańców terenu zdegradowanego i rewitalizowanego, wymaga dosprzętowania i przebudowy pomieszczeń, celem zwiększenia funkcjonalności budynku.</p> <p>Hala sportowo-widowiskowa w Płotach jest miejscem z przeznaczeniem dla wszystkich mieszkańców Gminy Płoty (rozumianej jako najbliższe sąsiedztwo, ale także <u>wszystkich mieszkańców gminy</u> np. w czasie wydarzeń ogólnogminnych jak i dla mieszkańców pobliskich wsi leżących na terenie gminy, w tym dla mieszkańców OR, nie posiadających tego rodzaju terenów/atrakcji. Jest to potencjalna najbliższa atrakcja sportowo-kulturalna dla nich, gdzie mogą realizować swoje pasje sportowe/kulturalne i tym samym wyrwać się z marazmu).</p>	
Cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Zwiększenie funkcjonalności hali sportowo- widowiskowej w Płotach.	
Zakres realizowanych zadań	Przebudowa pomieszczeń. Doposażenie hali sportowo- widowiskowej w sprzęt do działalności rekreacyjno- kulturalnej. Animacja lokalna.	

Projekt uzupełniający	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)
Nr 3	„Razem możemy więcej”	Inicjatywa lokalna, Gmina, MŚP
Lokalizacja przedsięwzięcia	<i>Gmina Płoty, Wyszogóra</i>	
Cel	1, 3, 4	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizowany	(tak) X	(nie)
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Termin (od - do)
	20 000 zł	2017
Opis problemu	Miejscowość boryka się z licznymi problemami społecznymi dotykającymi pogrążone w zapaści wsie popegeerowskie. Wykluczenie społeczne przyjmuje wiele form i skutkuje m.in. zaburzeniami zdrowia psychicznego w postaci postępujących problemów z uzależnieniami oraz stanami depresyjnymi. Kolejne pokolenia dziedziczą i utrwalają stan apatii, bierności, ubóstwa, wyuczanej bezradności i postępujący rozpad więzi wspólnotowych – będący jedną z głównych przyczyn znajdowania się znacznych obszarów gminy w stanie kryzysowym. Zły stan techniczny oraz niska wartość estetyczna drzwi do Kościoła w Wyszogórze- miejsca szczególnie ważnego dla integracji społeczności lokalnej, stanowi problem dla całej społeczności, która nie jest w stanie udźwignąć finansowo problemu.	
Cel przedsięwzięcia	Poprawa estetyki przestrzeni publicznej i stanu środowiska w miejscowości Wyszogóra poprzez wstawienie nowych drzwi do miejscowego Kościoła, tym samym umożliwienie spotkań w cieplejszych murach Kościoła. Z drugiej strony umożliwienie spotkań w godziwych warunkach. Spotkań zarówno duchowych jak i mających na celu pomoc psychiczną i psychologiczną.	
Zakres realizowanych zadań	Zakup i montaż drzwi do Kościoła. Działania animacyjne - np. spotkania z zakresu komunikacji społecznej, działania animacyjne zajmujące dzieci po lekcjach np. sprzątanie, ćwiczenia, a'la gra miejska, tworzenie mapy sołectwa, czyli co jeszcze można wspólnie zrobić.	

Projekt uzupełniający	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)
Nr 4	„Razem możemy więcej”	Inicjatywa lokalna, Gmina, MŚP
Lokalizacja przedsięwzięcia	<i>Gmina Płoty, Makowice</i>	
Cel	1, 3, 4	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizowany	(tak) X	(nie)
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Termin (od - do)
	20 000 zł	2017-2018
Opis problemu	Tereny popegeerowskie to miejsce gdzie często brakuje wszystkiego. Brak wiaty przystankowej dla osób korzystających z komunikacji publicznej jest jednym z ww. Ponadto miejsce kultu religijnego mieszkańców jakim jest Krzyż umiejscowiony w	

	niedalekiej odległości od przystanku znajduje się w bardzo złym stanie technicznym.
Cel przedsięwzięcia	Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej oraz mieszkańców Makowic poprzez budowę wiaty przystankowej. Pośrednio to możliwość integracji mieszkańców, którzy często nie mają publicznych miejsc spotkań. Drugim celem jest poprawa estetyki miejscowości poprzez renowację Krzyża i jego otoczenia.
Zakres realizowanych zadań	Dokumentacja. Budowa wiaty przystankowej i jej postawienie. Renowacja Krzyża i zagospodarowanie terenu wokół niego.

Projekt uzupełniający	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)
Nr 5	„Graj w zielone”- aranżacja przestrzeni publicznej w miejscowości Płoty.	Gmina, MŚP Inicjatywa lokalna
Lokalizacja przedsięwzięcia	<i>Gmina Płoty, Płoty</i>	
Cel	1, 3, 4	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizowany	(tak) X	(nie)
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Termin (od - do)
	30 000 zł	2017-2018
Opis problemu	<p>Problemem jest brak spójnego zagospodarowania zielonej przestrzeni publicznej w Płotach. Ten estetyczny problem jest szerszy niż tylko estetyczny. Mieszkańcy każdego dnia widzą szare chodniki, szare rabaty, szare budynki, taki stan szczególnie w miejscowościach znajdujących się na terenie popeegierowskim działać może depresyjnie. Dodatkowo jest to antyreklama miejscowości znajdującej się na drodze wojewódzkiej.</p> <p>Problem szarości i niemocy rozlewa się na wszystkich mieszkańców, szczególnie dotycząc terenów obszarów rewitalizacji (OR). Gdyby udało się to zmienić w stolicy gminy, zobaczyli by to inni mieszkańcy i wólarze o ile sympatyczniej żyje się w ładnym otoczeniu. Projekt ma być działaniem testowym. Po etapie testowania planowane jest objęcie kolejnych terenów powyższym działaniem - upiększaniem. Inwestorem / wnioskodawcą jest m.in. gmina.</p>	
Cel przedsięwzięcia	Poprawa wizerunku i estetyki miejscowości Płoty, pośrednio integracja mieszkańców przy realizacji inicjatywy oraz polepszenie odbioru otoczenia.	
Zakres realizowanych zadań	Projekt i aranżacji przestrzeni publicznej w Płotach. Wykonanie nasadzeń. Działania animacyjne, np. ozdoby świąteczne.	

Projekt uzupełniający	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)
Nr 6	„Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecińskiego”.	Sieć podmiotów, pod nazwą SZOWES: NGO, MŚP, JST
Lokalizacja przedsięwzięcia	<i>Gmina Płoty, ze szczególnym uwzględnieniem osób wobec których określa się kumulację czynników wykluczenia społecznego, czyli dla osób z terenów rewitalizowanych</i>	
Cel	1, 2, 4	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizowany	(tak) X	(nie)
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Termin (od - do)
	4 790 000 zł (RPO - EFS, środki własne)	2016-2019
Opis problemu	Niewielkie możliwości rozwoju nowych inicjatyw obywatelskich, społecznych i przedsiębiorstw i zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu małej liczby liderów, animatorów i menadżerów przygotowanych do rozwoju ekonomii społecznej, niskiego poziomu zaangażowania JST i lokal biznesu we współpracę z powstającymi PS i utrudnionego dostępu do usług, kapitał niezbędnych do rozwoju PS. Powyższe dotyczy głównie terenów i osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. <u>Do projektu preferowane są osoby: z wielokrotnym wykluczeniem, z terenów rewitalizowanych, stąd projekt w większości działań na terenie gminy będzie realizowany dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.</u>	
Cel przedsięwzięcia	Środowiska lokale i prozatrudnieniowe PES zostaną przygotowane do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, dzięki zwiększeniu dostępu do komplementarnych usług i pomocy w pozyskaniu kapitału m.in. na terenie powiatu gryfickiego do 30.06.19	
Zakres realizowanych zadań	<u>Animacja lokalna zawierająca działania edukacyjne, animacyjne i integracyjne, tak ważne dla mieszkańców terenów re witalizowanych i zdegradowanych.</u> Usługi rozwoju ekonomii społecznej świadczonych poprzez min. szkolenia i doradztwo dla grup inicjatywnych (czyli osób chcących zaangażować się w działania ekonomii społecznej i na rzecz osób wykluczonych społecznie). Usługi wsparcia istniejących podmiotów ekonomii społecznej (np. stowarzyszeń, CIS, fundacji).	

Projekt uzupełniający	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)
Nr 7	„Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej - przedsiębiorstwa społeczne w regionie szczecińskim”.	Sieć podmiotów, pod nazwą SZOWES: NGO, MŚP, JST
Lokalizacja przedsięwzięcia	<i>Gmina Płoty, ze szczególnym uwzględnieniem osób wobec których określa się kumulację czynników wykluczenia społecznego, czyli dla osób z terenów rewitalizowanych</i>	
Cel	1, 2, 4	

Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizowany	(tak) X	(nie)
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia	
	1 238 000 zł (RPO - EFS, środki własne)	
	Termin (od - do) 2016-2018	
Opis problemu	<p>Ograniczone możliwości (w zakresie wiedzy, kompetencji i umiejętności oraz instytucjonalne) powstawania trwałych miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (WS), tym samym ograniczenie rozwoju ES. Powyższe dotyczy głównie terenów i osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. <u>Do projektu preferowane są osoby: z wielokrotnym wykluczeniem, z terenów rewitalizowanych, stąd projekt w większości działań na terenie gminy będzie realizowany dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Ponadto, przedsiębiorczość społeczna skupia się na osobach wykluczonych poprzez działania na ich rzecz i tworzenie podmiotów przez osoby zagrożone lub wykluczone społecznie.</u></p>	
Cel przedsięwzięcia	50 osób, 4 podmioty uprawnione do założenia przedsiębiorstwa społecznego (PS) i 1 PS zostanie przygotowanych do utworzenia 25 miejsc pracy dla osób zagrożonych WS w minimum 3 nowych PS na terenie subregionu szczecińskiego (m.in. na terenie powiatu gryfickiego) do 31.12.2018r.	
Zakres realizowanych zadań	<p>PRZYGOTOWANIE DO UTWORZENIA MIEJSCA PRACY W PRZEDSIĘBIORSTWIE SPOŁECZNYM (szkolenia, doradztwo biznesowe do utworzenia miejsc pracy, coaching, wizyty studyjne itp.) PRZYZNANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH (dotacje na utworzenie miejsc pracy dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym!). WSPARCIE POMOSTOWE FINANSOWE I POZAFINANSOWE (finansowa wsparcie pomostowe, szkolenia, doradztwo biznesowe, coaching).</p>	

Projekt uzupełniający	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)
Nr 8	„Aktywnie w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie”	Fundacja "Rozwój - Integracja" Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie
Lokalizacja przedsięwzięcia	<i>Gmina Płoty, ze szczególnym uwzględnieniem osób wobec których określa się kumulację czynników wykluczenia społecznego, czyli dla osób z terenów rewitalizowanych</i>	
Cel	1, 2, 4	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizowany	(tak) X	(nie)
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Termin (od - do)
	1 253 000 zł (RPO - EFS, środki własne)	2017-2020
Opis problemu	Specyfiką WZP są liczne obszary popegeerowskie. Różne uwarunkowania społeczne sprawiły, że są one często miejscem kumulacji problemów społecznych (m.in. bierność zawodowej). Wykluczenie to, oprócz wymiaru społecznego, przejawia się w aspekcie ekonomicznym (bariera finans. w dostępie do dóbr i usług), a także przestrzennym (oddalenie od dużych ośrodków miejskich i brak bądź bardzo ograniczona komunikacja środkami trans publ). PG (gminy: Brojce, Karnice, Gryfice, Płoty -należące do SSW) naszpikowany dawnymi PGR-ami, które dziś nie dają mieszkańcom miejsc pracy, jest tego wyraźnym potwierdzeniem. Działania CIS w Rogozinie skierowane są do osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie, stąd są tak ważne dla obszarów rewitalizacji w gminie.	
Cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie zatrudnienia i wzrost aktywności społecznej 90 mieszkańców sześciu gmin powiatu gryfickiego (BROJCE, GRYFICE, KARNICE, PŁOTY, REWAL, TRZEBIATÓW), w tym 63 kobiet, zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, pełnoletnich, w wieku aktywności zawodowej, pozostających bez zatrudnienia, nie posiadających własnych dochodów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o zatrudnieniu socjalnym m.in. osoby niepełnosprawne; poprzez ich udział w kompleksowym programie aktywizacyjnym, wykorzystującym instrumenty aktywizacji zawodowej w ramach usług Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie.	
Zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada wsparcie indywid i kompleksowej aktywizacji zawodowej Podczas zajęć w CIS uczestnicy będą przygotowywani do wykonywania usług remontowo – porządkowych i usług gastronomicznych. Planowane efekty projektu: przynajmniej 23 osób (w tym 16 kobiet) po opuszczeniu projektu podejmie poszukiwanie pracy, 14 osób (w tym 10 kobiet) podejmie zatrudnienie, 81 osób (w tym 57 kobiet) nabyte kompetencje umożliwiające im aktywność na rynku pracy.	

Projekt uzupełniający	Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Wnioskodawca (nazwa)
Nr 9	„Aktywność w Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie to szansa na lepszą przyszłość”	Fundacja "Rozwój - Integracja" Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie
Cel	1, 2, 4	
Lokalizacja przedsięwzięcia	<i>Gmina Płoty, ze szczególnym uwzględnieniem osób wobec których określa się kumulację czynników wykluczenia społecznego, czyli dla osób z terenów rewitalizowanych</i>	
Oddziaływanie przedsięwzięcia na obszar rewitalizowany	(tak) X	(nie)
Ramy realizacji	Szacowana wartość przedsięwzięcia	Termin (od - do)
	987 500 zł (RPO - EFS, środki własne)	2017-2020
Opis problemu	Specyfiką WZP są liczne obszary popegeerowskie. Różne uwarunkowania społeczne sprawiły, że są one często miejscem kumulacji problemów społecznych (m.in. bierność zawodowej). Wykluczenie to, oprócz wymiaru społ., przejawia się w aspekcie ekonomicznym (bariera finans. w dostępie do dóbr i usług), a także przestrzennym (oddalenie od dużych ośrodków miejskich i brak bądź bardzo ograniczona komunikacja środkami trans publ). PG (gminy: Brojce, Karnice, Gryfice, Płoty -należące do SSW) naszpikowany dawnymi PGR-ami, które dziś nie dają mieszkańcom miejsc pracy, jest tego wyraźnym potwierdzeniem. Działania CIS w Rogozinie skierowane są do osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie, stąd są tak ważne dla obszarów rewitalizacji w gminie.	
Cel przedsięwzięcia	Celem projektu jest zwiększenie zatrudnienia i aktywności społecznej 60 mieszkańców sześciu gmin powiatu gryfickiego (BROJCE, GRYFICE, KARNICE, PŁOTY, REWAL, TRZEBIATÓW), w tym 42 kobiet, zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, pełnoletnich, w wieku aktywności zawodowej, pozostających bez zatrudnienia, nie posiadających własnych dochodów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o zatrudnieniu socjalnym m.in. osoby niepełnosprawne; poprzez ich udział w kompleksowym programie aktywizacyjnym, wykorzystującym instrumenty aktywizacji zawodowej w ramach usług Centrum Integracji Społecznej w Rogozinie.	
Zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada wsparcie indywid i kompleksowej aktywizacji zawodowej Podczas zajęć w CIS uczestnicy będą przygotowywani do wykonywania usług remontowo – porządkowych i usług – opieka nad osobą zależną. Planowane efekty projektu: przynajmniej 15 osób (w tym 11 kobiet) po opuszczeniu projektu podejmie poszukiwanie pracy, 9 osób (w tym 7 kobiet) podejmie zatrudnienie, 54 osoby (w tym 38 kobiet) nabeżdą kompetencje umożliwiające im aktywność na rynku pracy.	

7.

**Mechanizmy zapewnienia
komplementarności między
poszczególnymi projektami
rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy
działaniami różnych podmiotów
i funduszy na obszarze objętym
programem rewitalizacji**

Lokalny Program Rewitalizacji GP ma charakter kompleksowy. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020 w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii. Zapewniona została komplementarność poszczególnych działań rewitalizacyjnych w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne, ujęte w dokumencie uzupełniają się wzajemnie przestrzennie, co w konsekwencji tworzy tzw. efekt synergii. Dzieje się tak dlatego, że wpływają na niwelowanie tego samego obszaru problemowego. Na stosunkowo małym obszarze - obszarze rewitalizacji, który zlokalizowany został na obszarze zdegradowanym, zaplanowano szereg projektów przestrzennie uzupełniających się. Są to zarówno działania inwestycyjne – które uwzględniają uczestnictwo w działaniach interesariuszy z całego obszaru zdegradowanego, jak również działania skierowane na tzw. tkankę ludzką (miękkie), skierowane do wszystkich mieszkańców obszaru.

Program zakłada wszechstronne interwencje w odnowę przestrzeni publicznej m.in. w postaci chodników, terenów zielonych. Planuje się odtworzenie lub budowę nowych terenów i obiektów rekreacyjno- sportowych, tworzenie miejsc integracji całych wsi oraz osiedli. Proces odnowy ma na celu odtworzenie miejsc spotkań, tworząc lub odnawiając miejsca ważne dla mieszkańców miejsca pod względem funkcjonalności, bezpieczeństwa i aktywności społecznej. Uzupełnieniem będzie rewitalizacja miejsc historycznych, np. parków, najcenniejszych lokalnie zabytków dziedzictwa kulturowego, tj. pałac.

Projekty ujęte w dokumencie zostały zaprogramowane w taki sposób, aby odpowiadały na zdiagnozowane problemy mieszkańców. Niwelując lub łagodząc skutki problemów, mają pomagać lokalnej społeczności, a także zapobiec przenoszeniu problemów w inne miejsca i zapobiegać prowadzeniu do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Z pozytywnych efektów rewitalizacji, korzystać będą

wszyscy mieszkańcy, gdyż poszczególne projekty wpływać będą wprost na mieszkańców obszarów rewitalizacji, inne oddziaływać na wszystkich.

Komplementarność problemowa

Planowane przedsięwzięcia uzupełniają się, stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane problemy Są kompleksową receptą na przezwycięzenie na obszarach rewitalizacji problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Takie podejście ma przeciwdziałać fragmentaryzacji działań, koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. Projekty oddziałują na wszystkie sfery procesu rewitalizacji, czyli w których zdiagnozowano sytuację kryzysową i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany. Zaplanowane działania / projekty wykorzystują potencjały lokalne wyznaczonego obszaru rewitalizacji w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz aktywności interesariuszy i innych podmiotów oddziałujących na mieszkańców.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Gminy Płoty przy pomocy pracowników Urzędu Gminy, którzy posiadają wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami i realizacji założeń dokumentów strategicznych Gminy. Jest to również spowodowane osadzeniem rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Gminy, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem Gminy. W ramach Programu Rewitalizacji, zaprojektowano należyty system wdrażania i zarządzania programem rewitalizacji, który uwzględnia strukturę zarządzania działaniami rewitalizacyjnymi w sposób kompleksowy, pozwalający na zaangażowanie i efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych podmiotów. Ponadto zapewnia wzajemne uzupełnianie się działań poszczególnych jednostek zaangażowanych w realizację i spójność stosowanych procedur.

Komplementarność międzyokresowa

Działania zapisane do realizacji w LPR zostały zaplanowane w taki sposób by zachować ciągłość programową w odniesieniu do przedsięwzięć, które zostały już zrealizowane w ramach polityki spójności na lata 2007–2013. Są także komplementarne wobec projektów wdrażanych w ramach polityki spójności na lata 2014–2020. Ma to kluczowe

znaczenie dla efektywności procesu rewitalizacji w oddziaływaniu na sytuację kryzysową występującą na danym obszarze.

Przez cały okres realizowana jest praca ze społecznością lokalną, poprzez działania animacyjne, spotkania, warsztaty, realizację przedsięwzięć lokalnych, wsparcie doradcze. Odbywa się to za pośrednictwem OPS, OWES, organizacji pozarządowych i grup inicjatywnych i instytucji kultury. Gmina jest w trakcie ww procesu, władze gminy są zdeterminowane aby ten bardzo ważny proces, kontynuować i doprowadzić w jak najkrótszym czasie do celu. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów, wynikających z diagnozy, stanowi istotne zadanie Gminy. Program Rewitalizacji zapewnia ciągłość działań, konsolidując w swoich ramach działania rewitalizacyjne o charakterze społecznym i urbanistycznym. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań na wyznaczonym obszarze pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej, dzięki czemu proces rewitalizacji wzmocni ich efektywność i skuteczność.

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność finansowa to zdolność wykorzystania / łączenia różnych źródeł finansowania działań. W przypadku LPR - łączenia i uzupełniania prywatnych i publicznych źródeł finansowania działań, środków zewnętrznych i własnych. Wsparcie w ramach LPR GP zaplanowano, zgodnie z charakterem działań i podmiotów mających je realizować, m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności. Planuje się także udział środków ze źródeł krajowych (m.in. środki JST, programy ministerstw - np. Kultury, Sportu i Turystyki), Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Programu Aktywności Społecznej Osób Starszych; w ramach mechanizmów finansowych (np. Norweskiego, Szwajcarskiego) i innymi. Powyższe środki łączone będą się ze środkami prywatnymi, wkładem własnym jednostek zaangażowanych w realizację działań rewitalizacyjnych, ujętych w programie rewitalizacji przy zachowaniu zasady wykluczenia ryzyka podwójnego finansowania.

8.

Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie), determinując jego skuteczność i efektywność. Odpowiedzialność za przeprowadzenie całego procesu w sposób partycypacyjny ponoszą lokalne władze, jednak o sukcesie można mówić dopiero wtedy, gdy zaangażowani zostaną lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe oraz mieszkańcy bez względu na wiek, status, płeć czy wyznanie. Skonsolidowanie wysiłków różnych osób, grup i podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest istotnym warunkiem sukcesu.

Na etapie **diagnozowania** wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

- publikacje na tablicy informacyjnej Urzędu Gminy Płoty – informacje o przystąpieniu do prac nad programem rewitalizacji
- ogłoszenia o realizowanych działaniach i konsultacjach umieszczone w miejscach zwyczajowo przyjętych do zamieszczania ogłoszeń (gminne i sołeckie tablice informacyjne, świetlice wiejskie, biblioteka, portale społecznościowe itp.)
- badanie ankietowe przeprowadzone z przedstawicielami i przedstawicielkami wszystkich sołectw z terenu gminy (załącznik 1)
- zaangażowanie animatora lokalnego, moderatora i facylitatorów pochodzących bezpośrednio z obszaru gminy lub od lat działających na jej terenie aby skuteczniej przekonać interesariuszy do aktywnego udziału w procesie rewitalizacji
- udział animatora lokalnego rewitalizacji i animatora OWES w inicjatywach lokalnych i przedsięwzięciach sportowo-kulturalnych na terenie gminy (realizowanych ze środków RPO WZ, FIO, Programu Społecznik, funduszu sołeckiego i innych), przekazujących informacje o procesie rewitalizacji i gromadzących informacje o bieżących problemach i potrzebach mieszkańców
- 1 spotkanie fokusowe dla wszystkich grup interesariuszy, mające na celu zdiagnozowanie sytuacji na terenie gminy i poszczególnych sołectw, ze szczególnym uwzględnieniem problemów, potrzeb, potencjału i proponowanych rozwiązań, w którym udział wzięło 14 osób (załącznik 2)
- indywidualne wywiady pogłębione z przedstawicielami władz lokalnych (załącznik 3)
- wykorzystanie efektów dotychczasowej pracy Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES), w tym m.in. wykorzystanie przygotowanej przez OWES

diagnozy lokalnej czy współpraca przy wprowadzaniu narzędzi partycypacji społecznej, np. inicjatywa lokalna

Na etapie **programowania** wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

- publikacje na tablicy ogłoszeń, portalu społecznościowym Urzędu Gminy Płoty – informacje o przystąpieniu do prac nad programem rewitalizacji, prezentujące całość procesu rewitalizacji i efekty prac nad programem rewitalizacji, jak również zachęcające mieszkańców do udziału w konsultacjach
- ogłoszenia o realizowanych działaniach i konsultacjach umieszczane w miejscach zwyczajowo przyjętych do zamieszczania ogłoszeń (gminne i sołectkie tablice informacyjne, świetlice wiejski, biblioteka, portale społecznościowe itp.)
- wizje lokalne (spacery badawcze), podczas których mieszkańcy i mieszkanki, burmistrz oraz osoby odpowiedzialne za przygotowanie programu rewitalizacji mieli okazję obejrzeć teren gminy i zgłaszać swoje uwagi oraz opinie bezpośrednio w miejscu, na temat którego toczyła się dyskusja, w 8 spacerach udział wzięło ok. 26 osób.
- poziomie sołectw, mające na celu pobudzenie aktywności i włączenie ich do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych oraz z przedstawicielami instytucjonalnymi (samorząd, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe), zainteresowanymi realizacją projektów na obszarze rewitalizacji, w liczbie 72 spotkań wzięło udział 515 osób
- warsztaty dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i interesariuszy procesu rewitalizacji w formie grupy fokusowej w ramach konsultacji społecznych projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji, w warsztatach wzięło udział ok. 20 osób
- warsztat dla wszystkich grup interesariuszy służący wypracowanie wizji gminy po rewitalizacji (w 24 roku). Następnie zespoły merytoryczne (społeczny, gospodarczy i środowiskowo-infrastrukturalny) wyznaczyły i spisały główne cele, jakie w ich obszarach specjalizacji stawiane są przed procesem rewitalizacji.

Głównym problemem/problemami gminy wskazywanymi najczęściej na etapie diagnozowania i programowania procesu rewitalizacji są wskazane w dalszej części LPR.

Po uchwaleniu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Płoty na lata 2017 – 2023” rekomenduje się dalsze włączanie w działania wszystkich grup interesariuszy procesu. Podczas dotychczas przeprowadzonych działań konsultacyjnych i animacyjnych zostało na terenie Gminy Płoty zawarte porozumienie na rzecz wdrażania procesu rewitalizacji. Sygnatariuszami będą podmioty ze wszystkich sektorów (publiczny, prywatny, pozarządowy).

Na etapie **wdrażania** rekomenduje się wykorzystanie następujących mechanizmów partycypacji społecznej:

- powołany zostanie Zespół ds. rewitalizacji reprezentujący różne grupy społeczne i różne grupy interesariuszy, sposób wyboru członków zespołu również uwzględnić będzie partycypację społeczną, głównym zadaniem powołanego zespołu będzie m.in. weryfikacja podejmowanych działań rewitalizacyjnych
- wzmacnianie roli liderów lokalnych do aktywizacji biernych mieszkańców gminy przy wykorzystaniu sektora pozarządowego i działań realizowanych przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
- aktywizacja postaw obywatelskich i społecznych – zapewnienie dzięki współpracy z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej, tj. np. aktywne coroczne konsultacje programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, wprowadzanie i realizacja narzędzi przewidzianych w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. 2003 Nr 96 poz. 873 z późniejszymi zmianami).

Na etapie **monitorowania** rekomenduje się wykorzystanie następujących mechanizmów partycypacji społecznej:

- powołany zostanie Zespół ds. rewitalizacji reprezentujący różne grupy społeczne i różne grupy interesariuszy, sposób wyboru członków zespołu również uwzględnić będzie partycypację społeczną, którego zadaniem będzie weryfikacja podejmowanych działań rewitalizacyjnych i stopnia realizacji założeń LPR oraz wprowadzania ewentualnych działań naprawczych

- organizowanie cyklicznych spotkań dyskusyjnych z mieszkańcami na zasadzie tzw. „stolika rewitalizacyjnego”, zasadą spotkań jest ich regularność i stałe miejsce
- możliwość zgłaszania przez mieszkańców wniosków o zmianę Lokalnego Programu Rewitalizacji weryfikowanych przez Radę Gminy Płoty.

Prace nad przygotowaniem programu, oparte były na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie z mieszkańcami obszarów rewitalizowanych, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami podległymi JST. Podejście to będzie kontynuowane również w procesie wdrażania programu.

Zasada „partnerstwa” jest jedną z kluczowych zasad przyświecających przygotowaniu i wdrażaniu LPR. Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi stanowi kontynuację prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji, gdzie do współpracy zostali zaproszeni chętni z terenu obszaru rewitalizacji. Współpraca ta będzie odbywać się także na poziomie Zespołu ds. Rewitalizacji, gdzie zostaną zaproszeni przedstawiciele organizacji pozarządowych i przedsiębiorców.

Także w miarę możliwości i potrzeb informacje na temat wdrażania działań przewidzianych w LPR w odniesieniu do obszaru rewitalizacji będą przekazywane na zebraniach wiejskich, imprezach cyklicznych oraz za pomocą instrumentów wskazanych w Planie Komunikacji LPR, który przygotowuje Zespół ds. Rewitalizacji. Współpraca pomiędzy Partnerami LPR ma na celu:

- wykorzystać potencjał organizacji i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego projektu akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników,
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców,
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażającą się zastosowaniem nowych podejść do problemów związanych z rozwojem lokalnym.

Prawidłowo przeprowadzony proces rewitalizacji wymaga podejścia partycypacyjnego, poczucia udziału mieszkańców i innych interesariuszy we wszystkich etapach działania. Poniżej przedstawiono model funkcjonowania partnerstwa na rzecz procesu rewitalizacji.

Model opiera się na następujących elementach:

- Zespół ds. rewitalizacji⁴,
- Otwarta Grupa Robocza na Rzecz Rewitalizacji,

8.1. Otwarta Grupa Robocza na Rzecz Rewitalizacji

Formalne, zorganizowane partnerstwo przedstawicieli grup interesariuszy procesu rewitalizacji w gminie i przedstawicieli środowisk nieformalnych.

Metoda ta w unikalny sposób prowadzi do dowartościowania wszystkich aktorów procesu rewitalizacji. Partycypacja to nie jest tylko zaproszenie ludzi na spotkanie, to jest sprawienie, aby czuli się, że są jego gospodarzami. To jest oddanie ludziom możliwości współorganizacji tych spotkań. Otwarta Grupa Robocza wymaga struktury. Wszyscy muszą wiedzieć, jaka jest metoda pracy i muszą wiedzieć jaka jest ich rola. Różni się od metody Open Space. Stosując metodę Open Space często pokładamy wiarę w inicjatywę i podmiotowość uczestników jednocześnie wtórnice ich uprzedmiotawiając. Oczekując, że uczestnicy sami sobie wyznaczą cele pracy, jej zakres i zadania. Animatorzy Open Space często po półtorej godzinie pracy dochodzą do punktu, w którym nie ma żadnych efektów, winą za taki stan rzeczy obarczając uczestników.

Metoda Grupy Roboczej wymaga pracy ekspertów, ale takiej, która pozwala włączyć się praktykom i uczestnikom procesów w sposób czynny i nienaznaczający. W Otwartej Grupie Roboczej uczestniczą ludzie z różnych środowisk i każde z tych środowisk jest przez to uczestnictwo w jakiś sposób docenione. Nie zadaje tu się pytań retorycznych i nie zadaje się pytań całkowicie otwartych, co pozwala na to, że uczestnicy wiedzą nad czym pracują i wiedzą do czego zmierzają. Istotne jest również poddanie procesów grupowych analizie i wyznaczenie liderów do prezentacji wypracowanych wniosków i narzędzi. Rezultaty powinny być dostępne na otwartej domenie i powinny dawać możliwość komentowania i dopracowania ich w praktyce i w procesie. Istotnym jest docenienie tego, że ludzie poświęcają swój wolny czas na to, żeby wspólnie pracować. Zaangażowanie w Otwartej Grupie Roboczej nie wymaga dodatkowych honorariów, jednakże za pracę należy się jakiś rodzaj benefitów. Są nimi wygodne warunki do pracy

⁴ Opis dot. Zespołu w ramach systemu wdrażania LPR

poprzez ufundowanie noclegu i obiadu. Jest to sposób, w którym ludzie oderwani w pewien sposób od swoich bezpośrednich obowiązków, nie muszą zajmować się rzeczami, które są angażujące czasowo i emocjonalnie. Oderwani od własnego środowiska, od miejsca pracy zyskują nową perspektywę i energię. Prowadzi to do realizowania zadań w innych warunkach i innym środowisku, co z kolei pozwala na otwarcie procesów umysłowych i na to, aby szły one w dogodnych, wymaganych przez nas kierunkach. Rewitalizacja jako proces odradzania, odnawiania wymaga zmiany sposobu myślenia. Praca w Otwartej Grupie Roboczej, poprzez swój kolektywny, niecodzienny, nieschematyczny charakter jest na to niezwykłą okazją.

Cechy partnerstwa:

Autentyczne

Partnerstwa na rzecz programów systemowych związanych z lokalną władzą mają często nieszczerzy charakter. Członkowie partnerstwa przystępują do niego z powodu partykularnych interesów lub dla zachowania poprawności politycznej.

Otwarta Grupa Robocza zmierza do autentyczności. Istnieje możliwość budowania jej niejako na marginesie innych motywacji, tworzy ją poczucie identyfikacji z celami pracy grupy, głębokie zaangażowanie dla dobra grupy oraz wiara w sens jej pracy. Jest to cel pracy moderatora, lub liderów grupy.

Zaangażowane

Praca w otwartej grupie roboczej oparta jest na zaangażowaniu jej członków. Nie jest ono ani oczywiste, ani natychmiastowe. Budowane jest stopniowo, w oparciu o pewne wartości i cechy charakterystyczne pracy. Zaangażowanie oznacza, że partnerstwo podejmuje działania i dyskutuje o działaniach. Członkowie partnerstwa nie są obojętni wobec działań związanych z rewitalizacją w gminie.

Otwarte

Każdy uczestnik Otwartej Grupy Roboczej ma prawo uczestniczyć w jej pracach, nie ma opłat wstępnych, nie ma barier instytucjonalnych, specjalnych zapisów, ani rozliczeń.

Reprezentatywne

Zależy nam na tym, aby w grupie pracowały osoby reprezentujące środowiska które mają potencjał dla prac rewitalizacyjnych, mają interesy związane z tym procesem, zasoby możliwe do wykorzystania, potrzeby i czas.

Ponadlokalne

Rewitalizacja to proces, który dotyczy nie tylko mieszkańców, instytucje i podmioty z obszaru zdegradowanego. Przewidywalne oddziaływanie można zaplanować w najbliższym sąsiedztwie, a także daleko poza obszarem. Zainteresowanie procesem rewitalizacji ma również charakter ponadlokalny. Można przewidzieć, że są interesariusze rewitalizacji obszaru mieszkający i działający daleko poza gminą, również zagranicą.

Refleksyjne

Partnerstwo powinno stawiać pytania dające do myślenia, prowokować wysiłek intelektualny. Prace w grupie, dyskusje, ale także proces jej tworzenia, dynamika pracy, integracja, konflikty, przemiany motywacji i zwroty akcji powinny być na bieżąco poddawane refleksji. Możliwość zaangażowania do prac przedstawicieli środowiska naukowego, akademików jest tutaj nieocenionym zasobem. Co więcej - może okazać się bezkosztowy - zaproszenie doktorantów czy badaczy do pracy jest możliwością realizacji zadań statutowych uczelni, dla badaczy możliwością dostępu do danych na temat niezwykle interesujący (rewitalizacja) czy nawet szansą na publikację. Jeśli zupełnie nie jest to możliwe to taką rolę mogą pełnić lokalni nauczyciele lub proboszcz. Refleksja może być podejmowana na bieżąco, może przybrać formę krótkich notatek po spotkaniu, może mieć formę rozmowy w kularach. Interesującym rozwiązaniem, które także warto jest uwagi, jest nagrywanie krótkich filmików przez uczestników po spotkaniu, w których wyrażają swoje emocje i przemyślenia, marzenia i cele. Ważne jest w tym momencie zaufanie w grupie, ważna jest zasada, że te filmy ani refleksje nie wyciekają poza nasz krąg, że są nasze, ważne i tylko dla nas, nie dla osób z zewnątrz.

Zapraszające

Należy zadbać o to, by dostęp do informacji o spotkaniach, pracy, wnioskach i zadaniach grupy był z kolei jak najbardziej jawny, otwarty i dostępny. Należy wykorzystać kanały informacyjne najczęściej używane w lokalnej społeczności, nie tworzyć kolejnych stron www czy innych mediów. Ogłoszenia w szkole, parafii, sklepie we wsi, tablicy sołectkiej, świetlicy wiejskiej. Lokalna gminna gazeta i social media to typowe miejsca, gdzie możemy zapraszać do prac w grupie. Ważne jest także, aby nikt, kto do niej dołącza nie czuł, że wchodzi w jakiś zakłęty krąg, by czuł się zaproszony, witany i chciany.

Bez hierarchii

Zasadą organizacji przestrzeni do spotkań jest krąg krzeseł a nie prezydium i publiczność. Takie ustawienie sali ma dawać wszystkim uczestnikom poczucie równych praw. Otwarta Grupa Robocza nie ma zarządu. Decyzje są podejmowane metodą deliberacji i konsensusu. Spotkania Grupy są moderowane przez moderatora

wybranego spośród uczestników, a różnorodne formy dyskusji (praca w zespołach) mają dawać szanse podejmowania aktywności przez wszystkich uczestników spotkań wg ich potrzeb i kompetencji.

Aktywne

Miarą aktywności partnerstwa jest aktywność jego członków. Zarówno w procesie rewitalizacji jak i refleksji nad nią. Uczestnicy przyjmujący wyłącznie postawę obserwatora nie powinni uczestniczyć w spotkaniach. Formy pracy zastosowane w spotkaniach Grupy winny aktywizować wszystkich uczestników.

Zarażające entuzjazmem

Nic tak nie psuje grupy jak nuda. Biurokracja, papiery, przepisy mogą zniszczyć każdą energię. Podobnie jak mówienie w kółko o tym samym, oczywistości i banialuki, kolonizowanie dyskusji przez jednego "gadulę", nadawanie prawdom znanym z życia codziennego sensu przez naukowy, biurokratyczny język. Tak niszczymy. Jak budować? Samemu być pasjonatem rewitalizacji, cieszyć się z pracy z ludźmi, mieć entuzjazm ze spotkania, radość rozmowy... i nimi zarażać.

Robocze

To miejsce, gdzie możemy się mylić, możemy próbować, tworzyć rozwiązania, poddawać je dyskusji i stwierdzać, że jednak to do niczego. Nie boimy się czasem powiedzieć bzdury, bo darzymy się zaufaniem i wiemy, że teraz nad tym pracujemy, że to jeszcze nie jest gotowe. Zdejmuje to z uczestników stres i pozwala na aktywne uczenie się.

Chętne

Mówi się, że aby coś się udało ludziom musi się chcieć, że "gdzie wola tam sposób". Otwarta Grupa Robocza to spotkanie ludzi, którzy chcą wykazać powodzenie procesów rewitalizacji, a nie ich fiasko.

Uczące się

W Otwartej Grupie Roboczej biorą udział ludzie dorośli. Procesy uczenia się w tej grupie zachodzą inaczej niż u dzieci. Teoretycy edukacji dorosłych wskazują na to, iż w wyniku socjalizacji zostają wytworzone pewnego typu ramy interpretacyjne, które pozwalają nam na uczenie się właściwie tylko tego, co już i tak umiemy. Rewitalizacja, choć realizowana w Polsce już od kilku lat jest procesem, który wymaga głębokich przemian mentalnościowych, odrzucenia stereotypów, poszukiwania zupełnie nowych ścieżek

zmiany i rozwoju społeczności lokalnej. Otwarta Grupa Robocza to środowisko, gdzie te procesy uczenia mogą zachodzić niejako laboratoryjnie, liderzy świadomi szans i ograniczeń mogą je odpowiednio moderować.

Ciekawe

Partnerstwo jest podmiotem, który jest zainteresowany doświadczeniami innych. Innych partnerstw na rzecz rewitalizacji - w sąsiednich gminach, w Polsce i zagranicą. Innych projektów rewitalizacyjnych, rozwiązań organizacyjnych i formalnych. Dlatego Otwarta Grupa Robocza powinna wymieniać doświadczenia z podobnymi podmiotami.-

Otwarta Grupa Robocza na Rzecz Rewitalizacji będzie się spotykać 4 razy w roku podczas dwudniowych posiedzeń głównie wyjazdowych.

9.

System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

9.1. Zespół ds. Rewitalizacji

Zarządzającym Programem w imieniu Gminy będzie Burmistrz przy pomocy Zespołu ds. Rewitalizacji. Zespół zostanie powołany stosownym Zarządzeniem Burmistrza i w jego skład wejdą:

- 2 przedstawicieli Burmistrza – w tym Pełnomocnik ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji, który będzie przewodniczył pracom Zespołu,
- 2 przedstawicieli Rady Gminy,
- 2 przedstawicieli trzeciego sektora - organizacji działających na terenie obszaru rewitalizowanego,
- 2 przedstawicieli przedsiębiorców,
- inne osoby wskazane przez Burmistrza.

Zespół ds. Rewitalizacji opracuje swój regulamin. Jego pracami będzie kierował Pełnomocnik ds. Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zespół nadzoruje skuteczność i jakość realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Do zadań Zespołu będzie należało w szczególności:

- przygotowywanie rocznych sprawozdań z realizacji LPR,
- przedkładanie Radzie Gminy propozycji zmian w treści Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- zapoznanie się z uwagami Rady Gminy dotyczącymi rocznego sprawozdania z realizacji LPR,
- opiniowanie wniosków przedkładanych przez Partnerów Projektów dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizowanego,
- przygotowanie i zatwierdzenie Planu Komunikacji LPR,
- monitoring i ewaluacja LPR,
- podejmowanie decyzji zgodnie z regulaminem prac Zespołu, wyboru sekretarza, itp.,
- inne określone w regulaminie i mające znaczenie dla realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Uczestnictwo w pracach Zespołu ma charakter społeczny i za udział w nich nie przysługuje wynagrodzenie. Zespół spotyka się nie rzadziej niż raz w roku. Decyzje w ramach Zespołu o ile to możliwe podejmowane są w ramach konsensu. Szczegółowy tryb podejmowania decyzji zostanie zaproponowany w Regulaminie Zespołu. Zespół ds. Rewitalizacji będzie stanowił forum współpracy i dialogu interesariuszy rewitalizacji z

Gminą w zakresie prowadzenia i oceny rewitalizacji. Jednocześnie będzie on pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą dla Burmistrza.

9.2. Promocja LPR

Podmiotem, który ma zadanie prowadzić i nadzorować promocję Lokalnego Programu Rewitalizacji, a w jej ramach również promocję poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych będzie Zespół ds. Rewitalizacji. W celu skuteczniejszej komunikacji pomiędzy uczestnikami procesu wdrażania Lokalnego Programu a społeczeństwem zostanie opracowany „Plan komunikacji Lokalnego Programu Rewitalizacji”. Opracowanie to będzie podstawą działań informacyjnych i promocyjnych dla podmiotów uczestniczących we wdrażaniu LPR. W szczególności dokument ten będzie zawierał opis celów działań promocyjnych i informacyjnych, potencjalne grupy docelowe oraz działania zmierzające do zapewnienia sprawnego systemu wymiany informacji pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu wdrażania LPR.

Najważniejszym celem działań związanych z promocją Lokalnego Programu Rewitalizacji jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów pośrednich (mieszkańców, turystów) z informacją o projektach podejmowanych w jego ramach. Celem pośrednim może stać się np. pozyskanie podmiotów, które ewentualnie mogą później występować w charakterze partnerów poszczególnych zadań realizowanych w ramach LPR.

Grupami docelowymi, do których kierowana jest promocja LPR będą:

- beneficjenci pośredni większości projektów – mieszkańcy gminy,
- środowisko przedsiębiorców lokalnych i ponadlokalnych,
- organizacje pozarządowe.

W ramach promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji będą podejmowane następujące działania:

- powstanie i stałe uaktualnianie zakładki LPR na stronie internetowej Gminy,
- publikacje o realizacji projektów w ramach LPR w prasie samorządowej, lokalnej i regionalnej oraz w internecie,
- tablice informacyjne i pamiątkowe informujące o realizowanych bądź zrealizowanych projektach,
- spotkania, zebrania wiejskie, warsztaty, konsultacje projektów z potencjalnymi partnerami gospodarczymi, społecznymi, jak i z mieszkańcami obszaru rewitalizowanego.

10.

System monitoringu skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Monitoring stanowi kluczowy element procesu zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji. Jest to proces polegający na systematycznym zbieraniu, analizowaniu i raportowaniu ilościowych i jakościowych danych, opisujących postępy i efekty realizowanych w Programie zadań. Celem monitoringu jest efektywna ocena realizacji zawartych w przedmiotowym dokumencie założeń, dostarczenie informacji na temat rzeczowego i finansowego stopnia realizacji projektów rewitalizacyjnych, ocena tego procesu oraz określenie występujących trudności. Odpowiedni system monitorowania Programu Rewitalizacji zapobiega ewentualnej dezaktualizacji jego założeń.

Monitoring w programie rewitalizacji odbywać się będzie w oparciu o dwa systemy:

- system monitoringu i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych w tym:
 - monitoring projektów,
 - monitoring realizacji celów programu rewitalizacji.
- system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w obszarze rewitalizacji, w gminie lub uwarunkowania zewnętrzne.

Ocena skuteczności Programu zostanie dokonana w oparciu o wskaźniki, przy ustalaniu których uwzględnione zostały cele programu rewitalizacji i wnioski z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Zaproponowano do oceny skuteczności Programu trzy poniżej wymienione typy wskaźników:

- **wskaźniki produktu (WP)** – są to wskaźniki zagregowane, przedstawiające materialne zmiany w obszarze jakie są potrzebne np. liczba szkoleń, liczba miejsc spotkań mieszkańców czy też liczba nowych miejsc pracy,
- **wskaźniki rezultatu bezpośredniego (WRB)** – wskaźniki zagregowane, odnoszące się do bezpośrednich, sumarycznych efektów realizowanych projektów, np. liczba mieszkańców posiadających umiejętność obsługi komputera, liczba mieszkańców uczestniczących w wspólnych imprezach kulturalno-rozrywkowych lub liczba osób zatrudnionych w nowych miejscach pracy w danym obszarze.
- **wskaźniki oddziaływania (WO)** – wskaźniki przedstawiające efekty w dłuższej perspektywie, mierzące realizację celów głównych programu rewitalizacji, na których realizację składa się wiele działań, także tych, gdzie efekty są odroczone w czasie. W tym zakresie przeprowadzona zostanie sumaryczna ocena wskaźników, wykorzystanych w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych. Jednoczesna obserwacja realizacji celów

,wszystkich sfer procesu rewitalizacji pozwoli na ocenę skuteczności i komplementarności prowadzonych działań.

Wymienione wskaźniki, zostały przyjęte jako mierniki przeprowadzania procesu rewitalizacji i spełniają następujące warunki:

- Trafności – czyli dostosowanie wskaźnika do charakteru przedsięwzięcia i oczekiwanych rezultatów jego realizacji;
- Mierzalności – powinny być wyrażone w wartościach liczbowych, umożliwiających ich weryfikację;
- Wiarygodności – czyli takie zdefiniowanie wskaźnika, które nie powoduje trudności z jego weryfikacją;
- Dostępności – powinny być łatwe do wygenerowania.

Monitoring realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Płoty w perspektywie 2023 roku będzie prowadzony na czterech poziomach:

- monitoring i analiza realizacji celów programu – będzie prowadzony w sposób ciągły w całym okresie objętym programem przy pomocy wskaźników oddziaływania. Obserwacje i analizy wskaźników będą wykonywane cyklicznie zgodnie z ustaloną częstotliwością. Mając na uwadze, że zmiany w obszarze rewitalizacji wymagają czasu, monitoring odbywać się będzie w odstępach rocznych. Pozwoli to na zebranie niezbędnych danych i analizę zaobserwowanych zmian. Ważnym elementem tej formy monitoringu będzie analiza efektu synergii i komplementarności między działaniami oraz diagnoza przyczyn problemów w uzyskaniu zakładanych efektów programu.
- monitoring projektów – będzie prowadzony na bieżąco, a jego realizacja odbywać się będzie poprzez analizę zgodności jego przebiegu z założonym harmonogramem, budżetem i zakładanymi efektami. Obserwacji podlegać będą zarówno efekty w postaci produktów, zwłaszcza w projektach, gdzie istotnym komponentem jest infrastruktura. Jak również rezultaty bezpośrednie projektów, a więc skutki dla mieszkańców obszarów rewitalizacji. Bieżący monitoring projektów będzie prowadzony w oparciu o kartę monitorowania projektu stanowiącą załącznik Nr 12.
- weryfikacja wskaźników – monitoring właściwego doboru wskaźników produktu i rezultatu dla każdego przedsięwzięcia. Dobór wskaźników musi być zgodny z instrukcją dotyczącą przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, wydanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie w 2016 r.

- raportowanie wyników – o najmniej raz w roku wymagane jest przedstawienie Radzie Gminy sprawozdania z realizacji Programu Rewitalizacji. W sprawozdaniu zawarte zostaną istotne informacje o stopniu realizacji Programu ze szczególnym uwzględnieniem przyjętych wskaźników. (Rada Gminy po zapoznaniu się z tym sprawozdaniem będzie mogła podjąć uchwałę o wprowadzeniu ewentualnych zmian lub aktualizacji LPR). Monitoring realizacji celów programu rewitalizacji będzie prowadzony w sposób ciągły w całym okresie objętym programem przy pomocy wskaźników oddziaływania. Obserwacje i analizy wskaźników będą wykonywane cyklicznie zgodnie z ustaloną częstotliwością. Mając na uwadze, że zmiany w obszarze rewitalizacji wymagają czasu, monitoring odbywać się będzie w odstępach rocznych. Pozwoli to na zebranie niezbędnych danych i analizę zaobserwowanych zmian. Ważnym elementem monitoringu będzie analiza efektu synergii i komplementarności między działaniami oraz diagnoza przyczyn problemów w uzyskaniu zakładanych efektów programu.

Monitoring projektów będzie prowadzony na bieżąco, a jego realizacja odbywać się będzie poprzez analizę zgodność jego przebiegu z założonym harmonogramem, budżetem i zakładanymi efektami. Obserwacji podlegać będą zarówno efekty w postaci produktów, zwłaszcza w projektach, gdzie istotnym komponentem jest infrastruktura. Jak również rezultaty bezpośrednie projektów, a więc skutki dla mieszkańców obszarów rewitalizacji.

System monitorowania (załącznik 12) opierać się będzie na wskaźnikach przypisanych zgodnie z ich znaczeniem do celów wyznaczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. – Tabele wskaźników monitorowania z diagnozy (patrz diagnoza rozdz. 3) oraz wskaźniki produktu z kart projektów (rozdz. 6). Wskaźniki zaprojektowano z myślą, by jednocześnie oceniały realizację projektów jak również realizację przyjętych celów Programu. Do każdego celu przypisano maksymalną liczbę punktów jaką można w wyniku ocen poszczególnych wskaźników:

- dla celu pierwszego – 25 punktów,
- dla celu drugiego – 25 punktów,
- dla celu trzeciego – 25 punktów,
- dla celu czwartego – 25 punktów.

Osiągnięcie zakładanego celu punktowego jest możliwe na dwa sposoby:

- poprzez osiągnięcie oczekiwanej wartości wskaźnika podstawowego o najwyższej wadze oraz kilku wskaźników o niższej wadze,

- poprzez osiągnięcie oczekiwanych wartości dla wszystkich wskaźników o niższej wadze.

Najwyższą wagę przypisano wskaźnikom, których wybór wynika bezpośrednio z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz oceny wskaźników delimitacji ze względu na wewnętrzne zróżnicowanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego. Pozostałe wskaźniki mają przypisane wagi w zależności od znaczenia dla realizacji celu. Przypisanie punktów do poszczególnych wskaźników odbywać się będzie na zasadzie obserwacji zmian i porównanie z przyjętymi wcześniej kryteriami oceny. W przypadku braku pozytywnych zmian dla danego wskaźnika zostanie przyznane 0 punktów. Punkty wynikające z wag będą przyznawane w ocenie, jeśli założona dla danego wskaźnika tendencja będzie występować. Uzyskanie 100 punktów na koniec realizacji programu byłoby idealnym rozwiązaniem, lecz i niższe wyniki będą świadczyły o sukcesie. W procesie monitoringu i oceny programu ważna jest komplementarność przestrzenna w realizacji poszczególnych celów. Wiąże się to z koniecznością jednoczesnej oceny wszystkich przyjętych celów w programie. Podstawą oceny kompleksowości przeprowadzonej interwencji będzie osiągnięcie przynajmniej 60% punktów w każdym celu (załącznik 12).

Tabela 9. Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Wskaźniki	Makowice	Wicimice	Wyszogóra	Mediana	Makowice	Wicimice	Wyszogóra	Cel 1	Cel 2	Cel 3	Cel 4
	Wartości bazowe 2017				Wartości docelowe 2023						
x1	12,1622	16,8269	1,8265	12,1622	S 10%	S 10%		15			
x2	3,3784	8,6538	5,4795	5,7692		S 15%			10		
x3	2,0270	0,7212	1,3699	1,0067	S 20%		S 20%	5			
x4	4558,0000	4787,8300	1478,0000	4257,5000	S 10%	S 10%		10			
x5	5960,1351	0,0000	919,1781	919,1781	S 10%		S 10%	10			
x6	7,4324	6,2500	4,5662	6,4151		W 20%	W 20%		15		
x7	10,1351	7,4519	12,8000	12,8000			S 5%		5		
x8	60,0000	50,0000	50,0000	44,4444	S 10%	S 10%	S 10%		5		
x9	68,9655	67,5676	100,0000	90,0000			S 10%			15	
x10	19,5811	16,4880	16,9772	20,2663	W 10%	W 10%	W 10%			10	
x11	0,0000	0,9615	1,3699	1,6949				X			
x12	0,0000	0,2404	0,4566	0,4464	W 1	W 10%					15
x13	6	11	7	8		S 10%					5
x14	20	12	3	3			W 10%				5

Oznaczenie w tabeli:, W – wzrost, S – spadek

Obliczenia zmiany wartości wskaźnika od wartości początkowej o procent wskazany w komórce, w przypadku początkowej wartości zerowej podano wartość o którą powinien dany wskaźnik wzrosnąć lub zmaleć

Legenda

- x1 - Korzystający z pomocy społecznej na 100 miesz.
- x2 - Odsetek bezrobotnych [%]
- x3 - Przestępstwa na 100 mieszkańców
- x4 - Wielkość zasiłków pomocy rodzinie na rodzinę [zł]
- x5 - Wielkość zaległości czynszowych na 100 mieszkańców [zł]
- x6 - Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw na 100 mieszkańców
- x7 - Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym [%]
- x8 - Odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych [%]
- x9 - Odsetek budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 rokiem [%]
- x10 - Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu na jedną osobę [m²]
- x11 - Odsetek mieszkań popegeerowskich w ogólnym zasobie mieszkaniowym [%]
- x12 - Liczba placów zabaw na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- x13 - Czas dojazdu do przedszkola [minuty]
- x14 - Dobowa liczba połączeń transportem publicznym PKS
- Cel 1 - Wzmocnienie kapitału społecznego i jakości życia na obszarze rewitalizacji oraz aktywizacja społeczna mieszkańców
- Cel 2 - Wzrost aktywności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości
- Cel 3 - Inwestycje w infrastrukturę publiczną oraz poprawa dostępu do usług społecznych, kulturalnych i edukacyjnych
- Cel 4 - Czyste i zdrowe środowisko lokalne

Tabela 10. Zestawienie wskaźników diagnozy/monitoringu

Sołectwo	OBSZAR SPOŁECZNY					OBSZAR GOSPODARCZY			OBSZAR TECHNICZNY			OBSZAR FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY		
	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	x9	x10	x11	x12	x13	x14
Czarne	21,344	7,115	0,791	5843,270	2667,194	5,138	9,091	72,222	90,000	16,755	5,534	1,186	5	4
Gostyń Łobeski	24,691	11,111	3,704	7983,080	11617,284	7,407	12,346	44,444	95,652	20,630	2,469	1,235	8	20
Karczewie	11,538	5,769	0,962	2775,640	0,000	11,538	14,423	33,333	85,714	23,894	4,808	0,962	6	0
Kocierz	17,085	9,045	0,000	2434,770	1641,709	7,035	13,065	38,889	98,214	20,266	1,508	0,503	7	0
Krężel	20,833	16,667	0,000	10329,000	0,000	4,167	25,000	25,000	87,500	31,667	50,000	0,000	7	20
Lisowo	25,000	5,242	3,226	5665,320	4411,694	4,839	8,871	53,846	69,091	15,718	1,210	0,403	3	0
Luciąża	5,085	5,085	1,695	3683,250	6061,017	5,085	12,712	50,000	96,970	22,610	1,695	0,847	9	2
Makowice	12,162	3,378	2,027	4558,000	5960,135	7,432	10,135	60,000	68,966	19,581	0,000	0,000	6	20
Mechowo	14,979	5,274	0,633	6296,670	0,000	6,751	9,705	40,000	71,533	20,080	0,633	0,211	17	2
Modlimowo	9,821	3,571	4,911	8558,890	891,964	7,589	14,286	62,500	79,592	20,629	3,125	0,446	8	3
Natolewice	20,446	7,435	0,743	3431,900	1222,677	4,089	15,242	40,000	93,750	21,145	3,346	0,372	17	21
Pniewo	7,718	6,040	1,007	3102,000	0,000	5,705	12,752	27,778	94,318	24,544	0,671	0,336	21	10
Potuliniec	27,835	4,124	0,000	5291,010	0,000	6,186	18,557	0,000	97,222	23,680	3,093	1,031	8	0
Słudwia	12,104	5,959	2,048	7283,070	1669,088	7,635	11,173	46,875	35,135	16,782	0,000	0,559	7	0
Sowno	10,943	4,151	1,509	3865,950	1221,509	6,415	13,962	45,455	97,260	19,053	4,906	0,377	10	2
Truskolas	5,357	6,548	0,595	3213,770	742,857	5,357	14,286	36,364	100,000	20,030	4,762	0,595	13	5
Wicimice	16,827	8,654	0,721	4787,830	0,000	6,250	7,452	50,000	67,568	16,488	0,962	0,240	11	12
Wyszobór	6,094	7,344	0,625	4257,500	0,000	7,500	13,438	25,532	27,000	35,113	0,313	0,156	14	4
Wyszogóra	1,826	5,479	1,370	1478,000	919,178	4,566	12,800	50,000	100,000	16,977	1,370	0,457	7	3
Wytok	20,245	3,681	1,227	3989,420	0,000	14,724	7,362	66,667	97,436	18,877	4,294	0,613	17	20
Płoty	8,973	4,766	2,079	4038,670	4044,081	11,204	16,274	26,064	57,110	23,951	0,330	0,177	0	2
Mediana	12,162	5,769	1,007	4257,500	919,178	6,415	12,800	44,444	90,000	20,266	1,695	0,446	8	3

Czerwonym kolorem zaznaczono wartości wskaźników krytycznych

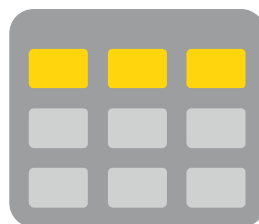
Oznaczenia wskaźników jak w tabeli powyżej.

Spis map

Mapa 1. Podział gminy Płoty na jednostki analityczne - sołectwa	27
Mapa 2. Koncentracja zjawisk negatywnych sfery społecznej w sołectwach gminy Płoty ^a	33
Mapa 3. Koncentracja zjawisk negatywnych sfery gospodarczej w sołectwach gminy Płoty	36
Mapa 4. Koncentracja zjawisk negatywnych sfery technicznej w sołectwach gminy Płoty	39
Mapa 5. Koncentracja zjawisk negatywnych sfery funkcjonalno-przestrzennej w sołectwach gminy Płoty	42
Mapa 6. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Płoty	47
Mapa 7. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Płoty	54
Mapa 8. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji w gminie Płoty	55
Mapa 9. Podobszar rewitalizacji Makowice	63
Mapa 10. Podobszar rewitalizacji Wicimice	67
Mapa 11. Podobszar rewitalizacji Wyszogóra	71

Spis tabel

Tabela 1. Wybrane wskaźniki społeczno-gospodarcze dla gminy Płoty na tle powiatu gryfickiego	7
Tabela 2. Przykładowe wskaźniki diagnozy zjawisk kryzysowych	21
Tabela 3. Wskaźniki sfery społecznej w sołectwach gminy Płoty	32
Tabela 4. Wskaźniki sfery gospodarczej w sołectwach gminy Płoty	35
Tabela 5. Zestawienie wskaźników sfery technicznej w sołectwach gminy Płoty	38
Tabela 6. Zestawienie wskaźników sfery funkcjonalno-przestrzennej w sołectwach gminy Płoty	41
Tabela 7. Charakterystyka obszaru zdegradowanego w gminie Płoty	46
Tabela 8. Obszar rewitalizacji na tle sytuacji w gminie Płoty	52
Tabela 9. Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	124
Tabela 10. Zestawienie wskaźników diagnozy/monitoringu	126

Spis rysunków

Rysunek 1. Schemat diagnozy sytuacji wewnętrznej w gminie na potrzeby rewitalizacji	17
Rysunek 2. Schemat wyznaczania obszaru zdegradowanego	19
Rysunek 3. Schemat wyznaczania obszaru rewitalizacji	24

Spis załączników

- Zał. 1. Kwestionariusz ankiety sołtysi
- Zał. 2. Karta realizacji badań sołtysi
- Zał. 3. Makieta zliczeń sołtysi
- Zał. 4. Wskazówki do makiety zliczeń sołtysi
- Zał. 5. List przewodni sołtysi
- Zał. 6. Scenariusz IDI władze
- Zał. 7. Instrukcja IDI władze
- Zał. 8. Karta realizacji badań władze
- Zał. 9. Instrukcja FGI lokalni liderzy
- Zał. 10. Scenariusz FGI lokalni liderzy
- Zał. 11. Karta projektu FGI
- Zał. 12. Karta Monitoringu
- Zał. 13. Mapa Gminy w skali 1:5000
- Zał. 14. Dane źródłowe

Spis literatury

- Statystyczne Vademecum Samorządowca, Główny Urząd Statystyczny, 2016, Warszawa.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoty na lata 2016-2020, 2016, Płoty.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płoty, 2003, Płoty.
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz. U. 2015 poz. 1777.
- Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 opracowane przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.